

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ข้อมูลที่ได้ในการวิจัยนี้มาจากแบบสอบถามที่รวบรวมข้อมูลสามเสา คือข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน จากสถาบันอุดมศึกษา 5 สถาบัน จำนวนทั้งสิ้น 7 หน่วยงาน และในรายงานนี้จะถือว่ากลุ่มตัวอย่างสถาบันในงานวิจัยนี้มีทั้งสิ้น 7 หน่วยงานอันได้แก่ สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยของรัฐ 3 วิทยาเขต มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร 7 คน ผู้สอน 43 คน และผู้เรียน 141 คน รวมทั้งสิ้น 191 คน แบบสอบถามที่ส่งออกไปยังกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้รับกลับมาทุกฉบับ เนื่องจากเป็นการสุ่มแบบเจาะจงและมีการติดตามผล เพื่อให้ได้ข้อมูลทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลแบ่งเป็นสามส่วนคือผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียน

ผลการศึกษาเป็นภาพสะท้อนบางส่วนของสภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้ แม้ว่าจะไม่อาจใช้เป็นข้อสรุปสำหรับภาพรวมทั้งหมดได้ แต่ก็ครอบคลุมและสามารถชี้นำไปสู่ภาพกว้างๆของภูมิภาคนี้ได้ในระดับหนึ่ง

ข้อมูลจากผู้บริหาร

ข้อมูลได้จากผู้บริหาร 5 สถาบัน คือ สถาบันราชภัฏ 1 แห่ง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 1 แห่ง มหาวิทยาลัยของรัฐ 1 แห่ง ซึ่งแบ่งเป็น 3 วิทยาเขต มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 1 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 1 แห่ง รวมทั้งสิ้น 7 หน่วยงาน ข้อมูลนี้ได้จากแบบสอบถามซึ่งรวบรวมข้อมูล ณ ปีการศึกษา 2546 รวมทั้งสิ้น 7 ฉบับ หนึ่งในเนื้อหาของแบบสอบถามฉบับนี้ที่เป็น การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ได้สอบถามข้อมูลจากผู้บริหารสามระดับคือระดับสถาบัน ระดับคณะและระดับภาควิชา ในจำนวนนี้มีสองสถาบันที่ประกอบด้วยสองคณะและสองภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษา ซึ่งหนึ่งสถาบันได้แยกตอบมาทั้งสองระดับ จึงได้รับแบบสอบถามรวม 5 ฉบับ และอีกหนึ่งสถาบันแยกตอบมาในระดับภาควิชา จึงได้รับแบบสอบถาม 4 ฉบับ ดังนั้นแบบสอบถามใน ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารนี้จึงมีทั้งสิ้น 24 ชุด

1. ข้อมูลสถาบัน

ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันที่ได้จากแบบสอบถามนี้ แบ่งออกได้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งแยกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประเภทของหลักสูตรซึ่งหมายถึงหลักสูตรปกติและหลักสูตรนานาชาติ และจำนวนนักศึกษาที่แยกตามระดับการศึกษา

1.1 หลักสูตร

ทุกสถาบันเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ยกเว้นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่ไม่เปิดสอนระดับปริญญาโท สถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรปริญญาเอกมีจำนวน 4 สถาบัน คือมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 3 วิทยาเขต และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สถาบันที่เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตคือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 หลักสูตรที่เปิดสอนคือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิศัญญาพยาบาล

สถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรีคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ที่เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต และวิทยาเขต 3 ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรม สาขาการจัดการบริการและการท่องเที่ยว หลักสูตรศิลปศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิเทศธุรกิจจีน สถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติในระดับสูงกว่าปริญญาตรี คือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิศัญญาพยาบาล หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ (นานาชาติ) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ และวิทยาเขต 3 ที่เปิดสอนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขา Human Environmental Sciences นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และวิทยาเขต 2 ยังเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น Thai Studies สำหรับชาวต่างประเทศอีกด้วย หลักสูตรนานาชาติทุกหลักสูตรใช้ภาษาอังกฤษในการสอน และ ณ เวลาที่ทำการศึกษาก็มีเพียงมหาวิทยาลัยของรัฐเท่านั้นที่เปิดสอน

จะเห็นได้ว่า ในภาคใต้ มีเพียงมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเท่านั้นที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก สถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรหลายรูปแบบ เช่น หลักสูตรปกติ และหลักสูตรนานาชาติเป็นต้น ก็คือมหาวิทยาลัยของรัฐที่เก่าแก่ที่สุดในสถาบันกลุ่มตัวอย่าง

1.2 จำนวนนักศึกษา

จำนวนนักศึกษาทั้งหมดของสถาบันกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 36,515 คน แบ่งตามสถาบัน โดยเรียงตามระดับหลักสูตรคือ ระดับปริญญาตรี-อื่นๆที่สูงกว่าปริญญาตรี-ปริญญาโท-และ ปริญญาเอก ได้ตามตารางที่ 4.1 นี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนนักศึกษา

สถาบัน	จำนวนนักศึกษาแบ่งตามระดับการศึกษา					
	ปริญญาตรี	ประกาศนียบัตร บัณฑิต	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	หลักสูตรระยะสั้น	รวม
สถาบันราชภัฏ	5,289	-	143			5,432
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	1,823	-				1,823
มหาวิทยาลัยของรัฐ						
• วิทยาเขต 1	10,891	8	2,026	176	*	13,101
• วิทยาเขต 2	5,902		594	6	*	6,502
• วิทยาเขต 3	1,239		235	6		1,480
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	3,700		300	7		4,007
มหาวิทยาลัยเอกชน	4,100		70			4,170
รวม	32,944	8	3,368	195	*	36,515

*ไม่มีนักศึกษาในช่วงเวลาที่สำรวจ

จำนวนนักศึกษาทั้งหมดในสถาบันกลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี 10,891 คน ปริญญาโท 2,026 คน ปริญญาเอก 176 คนและประกาศนียบัตรบัณฑิต 8 คน วิทยาเขต 2 มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี 5,902 คน ปริญญาโท 594 คน และปริญญาเอก 6 คน วิทยาเขต 3 มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี 1,239 คน ปริญญาโท 235 คน และปริญญาเอก 6 คน มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี 3,700 คน ปริญญาโท 300 และปริญญาเอก 7 คน มหาวิทยาลัยเอกชนมีนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4,100 และปริญญาโท 70 คน สถาบันราชภัฏ มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี 5,289 คน และปริญญาโท 143 คน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี 1,823 คน จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี-ปริญญาโท-ปริญญาเอก ของสถาบันกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคิดเป็นสัดส่วน 169:17:1 ส่วนระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตมีจำนวนนักศึกษาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

สถาบันที่มีนักศึกษาชาวต่างประเทศมีเพียงหนึ่งสถาบัน สองหน่วยงาน คือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และวิทยาเขต 3 นักศึกษาชาวต่างประเทศที่วิทยาเขต 1 ประกอบด้วยนักศึกษาชาวจีน 3 คน ญี่ปุ่น 1 คน พม่า 1 คน บัลแกเรีย 1 คน ภูฐาน 1 คน มาเลเซีย 4 คน ลาว 1 คน อินโด

นี้เชื้อ 12 คน และนักศึกษาต่างประเทศที่วิทยาเขต 3 คือนักศึกษาชาวฟิลิปปินส์ 1 คน ทั้งหมดนี้ศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 ซึ่งมีหลักสูตรระยะสั้นสำหรับนักศึกษาต่างชาตินั้น ไม่มีนักศึกษา ณ เวลาที่สำรวจ

อาจกล่าวได้ว่าสถาบันที่มีขนาดใหญ่ที่สุดโดยพิจารณาจากจำนวนนักศึกษาก็คือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีนักศึกษาเป็นจำนวนมากที่สุด (13,101 คน) หน่วยงานที่ใหญ่เป็นลำดับที่สองแต่มีขนาดเล็กกว่าประมาณครึ่งหนึ่งก็คือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มีนักศึกษาจำนวน 6,502 คน สถาบันที่มีขนาดถัดมาก็คือสถาบันราชภัฏ ซึ่งมีจำนวนนักศึกษา 5,432 คน สถาบันขนาดใหญ่ลำดับที่สี่คือมหาวิทยาลัยเอกชน มีนักศึกษา 4,170 คนและสถาบันที่มีขนาดเล็กเรียกว่ามหาวิทยาลัยนี้ก็คือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งมีนักศึกษา 4,007 คน และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งมีนักศึกษาเป็นระดับปริญญาตรีทั้งหมด 1,823 คน ส่วนมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 จัดว่าเป็นสถาบันขนาดเล็กที่สุด มีจำนวนนักศึกษา 1,480 คน

1.3 สรุป

จากข้อมูลนี้ จะเห็นได้ว่าสถาบันที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเมื่อพิจารณาจากจำนวนนักศึกษาคือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความหลากหลายที่สุดในทุกด้าน กล่าวคือมหาวิทยาลัยนี้เปิดสอนครบทุกระดับทั้งปริญญาตรี-โท-เอก ประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรระยะสั้นสำหรับชาวต่างประเทศ มีทั้งหลักสูตรปกติ หลักสูตรนานาชาติและหลักสูตรที่ไม่ใช่หลักสูตรนานาชาติแต่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน นอกจากนี้ นักศึกษาของสถาบันยังมีความหลากหลายด้านเชื้อชาติมากที่สุด มหาวิทยาลัยของรัฐวิทยาเขต 2 ซึ่งมีจำนวนนักศึกษามากเป็นลำดับสอง เปิดสอนทุกระดับระดับปริญญาตรี-โท-เอก หลักสูตรที่มีใช่หลักสูตรนานาชาติแต่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน และหลักสูตรระยะสั้นสำหรับชาวต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้มีผู้เรียนเป็นประจำสม่ำเสมอทุกปีการศึกษา แต่ในปีการศึกษาใดที่มีการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ สถาบันก็จะมีนักศึกษาต่างชาติ สถาบันราชภัฏที่มีจำนวนนักศึกษามากเป็นอันดับสาม เปิดสอนแต่ในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท และไม่ได้เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีจำนวนนักศึกษามากเป็นอันดับสี่ เปิดสอนในสองระดับคือปริญญาตรีและปริญญาโท และไม่มีหลักสูตรนานาชาติ ส่วนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐซึ่งมีนักศึกษามากเป็นลำดับที่ห้า เปิดสอนทุกระดับ ยกเว้นระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งมีจำนวนนักศึกษามากเป็นลำดับที่หก เปิดสอนระดับปริญญาตรีระดับเดียว ในขณะที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาน้อยที่สุด เปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรี-โท-เอก และเป็นอีกเพียงสถาบันเดียวนอกเหนือจากวิทยาเขต 1 ที่มีนักศึกษาต่างชาติ หนึ่ง

มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ไม่มีการเรียนการสอนหลักสูตรระยะสั้นสำหรับชาวต่างชาติในขณะทำการสำรวจ จึงไม่มีนักศึกษาชาวต่างชาติ

จะเห็นได้ว่าพัฒนาการของสถาบันอุดมศึกษานั้น ไม่อาจพิจารณาได้จากจำนวนนักศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีแต่เพียงประการเดียว แต่ยังคงคำนึงถึงปัจจัยสำคัญอีกหลายประการ เช่น 1) ความหลากหลายในด้านระดับการศึกษาที่เปิดสอน เช่น ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นต้น 2) ความสามารถในการรับนักศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีได้เป็นจำนวนมากขึ้น 3) การเปิดสอนหลักสูตรหลากหลายสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์การแพทย์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 4) การมีคณะต่างๆ ที่รับผิดชอบการเรียนการสอนเป็นจำนวนมากเพื่อรองรับความเป็นสาขาวิชาเฉพาะ และ 5) การเปิดสอนหลักสูตรหลากหลายประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรนานาชาติ และหลักสูตรภาษาต่างๆที่มีความสำคัญในภูมิภาคและในโลก สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในด้านวิชาการ บุคลากรและองค์กร ศักยภาพและวิสัยทัศน์ของสถาบันในการที่จะก้าวไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงของโลก

2. นโยบาย

นโยบายเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางอย่างกว้างๆเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง นโยบายมีหลายระดับ นโยบายระดับสูงก็จะกำหนดกรอบกว้างๆ ให้สามารถครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ จากนั้นฝ่ายต่าง ๆ ก็สามารถกำหนดนโยบายที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของตน และหน่วยย่อยๆ ลงไปก็สามารถที่จะกำหนดนโยบายที่เฉพาะลงไปได้อีกหลายระดับ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับภาษาต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาอาจแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ 1) นโยบายด้านภาษา ได้แก่การจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างๆ และนโยบายด้านการวิเคราะห์ความต้องการภาษาต่างประเทศของตลาดแรงงานและผู้เรียน 2) นโยบายด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอน ความร่วมมือกับรัฐบาล/หน่วยงานต่างประเทศเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และการปรับปรุงหลักสูตรภาษาต่างประเทศ 3) นโยบายด้านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนภาษาต่างประเทศ

2.1 นโยบายด้านภาษา

2.1.1 การจัดลำดับความสำคัญของภาษา

การจัดลำดับความสำคัญของภาษาเป็นการแสดงทัศนคติที่มีต่อภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในประเทศ กลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและสังคม

โลก อันทำให้เกิดความต้องการและความจำเป็นในการใช้ภาษานั้นๆ ในระดับต่างๆกัน ทศนคตินี้จะมีผลทำให้การจัดการเรียนการสอนแต่ละภาษาแตกต่างกันไปแล้วแต่ลำดับความสำคัญ

ภาษาที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญนี้มี 10 ภาษาจากทั้งหมด 11 ภาษาที่เปิดสอนในสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ จำนวนภาษาที่เปิดสอนในแต่ละสถาบันแตกต่างกันไปตามความต้องการ ความจำเป็นและความพร้อมของสถาบัน ซึ่งข้อเท็จจริงที่ว่าภาษาบางภาษาเปิดสอนในสถาบันหนึ่งหรือสองสถาบันจากทั้งหมด 7 สถาบัน อาจมีผลต่อการจัดลำดับความสำคัญของภาษาด้วยเช่นกัน เพราะสถาบันที่เปิดสอนภาษาใดอาจเห็นความสำคัญของภาษานั้น ในขณะที่สถาบันที่ไม่ได้เปิดสอนก็อาจเห็นความสำคัญน้อยกว่า

จากการใช้ multi-responses เพื่อวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศ ตามที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ไว้ดังนำเสนอในตารางที่ 4.2 พบว่าภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่ทุกสถาบันจัดลำดับให้มีความสำคัญเป็นลำดับแรก (N=7) ภาษาจีนได้รับการจัดให้มีความสำคัญเป็นลำดับสอง (โดยสถาบัน 4 แห่งจัดให้มีความสำคัญเป็นลำดับสอง และสถาบัน 3, ๓ แห่งจัดให้มีความสำคัญเป็นลำดับสาม) ภาษาญี่ปุ่นมีความสำคัญเป็นลำดับสาม (สถาบัน 2 แห่งจัดให้มีความสำคัญเป็นลำดับ 2 และสองสถาบันจัดให้อยู่ในลำดับ 3 ส่วนอีก 3 สถาบันไม่จัดลำดับความสำคัญ) ภาษาฝรั่งเศสได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับสี่ (2 สถาบันจัดให้อยู่ในลำดับสอง 1 สถาบันจัดให้อยู่ในลำดับสาม และอีก 4 สถาบันไม่จัดลำดับความสำคัญ) ภาษาเยอรมันและมลายูอยู่ในลำดับที่ห้าเท่ากัน (สถาบันที่จัดให้ทั้งสองภาษาที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่สองและสามมีจำนวน 1 สถาบันเท่ากัน และอีก 5 สถาบันไม่จัดลำดับความสำคัญ) ภาษาเขมรอยู่ในลำดับที่หก (สถาบันที่จัดให้อยู่ในลำดับที่สองมี 1 สถาบัน และอีก 6 สถาบันไม่จัดลำดับความสำคัญ) ภาษาสเปน อิตาลี และเกาหลี อยู่ในลำดับที่เจ็ด (สถาบันที่จัดให้อยู่ในลำดับที่สามมีจำนวน 1 สถาบัน และอีก 6 สถาบันไม่จัดลำดับความสำคัญ) ส่วนภาษาอาหรับนั้น ทุกสถาบันไม่จัดลำดับความสำคัญให้

ตารางที่ 4.2 การจัดลำดับความสำคัญของภาษาของสถาบันอุดมศึกษา

ภาษา	ลำดับของภาษา						
	สถาบัน ราชภัฏ	สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัย เอกชน
			วิทยาเขต1	วิทยาเขต2	วิทยาเขต3		
อังกฤษ	1	1	1	1	1	1	1
ฝรั่งเศส	-	-	2	2	3	-	-
เยอรมัน	-	2	-	-	3	-	-
สเปน	-	-	-	-	3	-	-
อิตาลี	-	-	-	-	3	-	-
จีน	3	3	2	3	2	2	2
ญี่ปุ่น	2	-	2	-	3	3	-
เกาหลี	-	-	-	-	3	-	-
มลายู	-	-	2	-	0	-	3
อาหรับ	-	-	-	-	0	-	-
เขมร	-	-	2	-	0	-	-

หมายเหตุ

1 = สำคัญเป็นลำดับหนึ่ง

2 = สำคัญเป็นลำดับสอง

3 = สำคัญเป็นลำดับสาม

- = ไม่จัดลำดับความสำคัญ

สรุปลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศ ได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ภาษาอังกฤษ

ลำดับที่ 2 ภาษาจีน

ลำดับที่ 3 ภาษาญี่ปุ่น

ลำดับที่ 4 ภาษาฝรั่งเศส

ลำดับที่ 5 ภาษาเยอรมันและภาษามลายู

ลำดับที่ 6 ภาษาเขมร

ลำดับที่ 7 ภาษาสเปน อิตาลี และเกาหลี

อาจกล่าวได้ว่า การให้ความสำคัญแก่ภาษาต่างประเทศของสถาบันการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษานั้นๆ เป็นอย่างมาก เช่น ความพร้อมด้านบุคลากรและสถาบัน ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรที่เปิดสอนอยู่ในสถาบัน ผู้สอนและความต้องการของผู้จ้างงานที่จะรับบัณฑิตเข้าทำงานในสาขาต่างๆ รวมทั้งสภาวะสังคมโลกปัจจุบัน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ทุกสถาบันให้ความสำคัญสูงสุด เนื่องจาก

ความเป็นภาษาแห่งโลกอันเป็นที่ยอมรับกันมานานและเพิ่มความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งเป็นภาษาที่กำหนดให้เรียนมาตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา ทำให้มีจำนวนบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมากที่สุดอีกด้วย แต่ในการจัดลำดับความสำคัญลำดับที่สองและสาม รวมทั้งการไม่จัดลำดับความสำคัญแก่ภาษาใดภาษาหนึ่งนั้น แตกต่างกันอย่างยิ่งในแต่ละสถาบัน

สำหรับภาษาจีนที่ได้รับการจัดลำดับให้มีความสำคัญลำดับสองรองจากภาษาอังกฤษนั้น อาจจะเนื่องมาจากการที่ประเทศจีนกำลังเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในโลกในด้านเศรษฐกิจ ภาษาจีนจึงเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น กอปรทั้งจำนวนประชากรของประเทศจีนซึ่งมีจำนวนมากกว่าประเทศญี่ปุ่นซึ่งแม้เป็นประเทศที่เป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจที่ยอมรับกันมานาน ก็อาจจะไม่สามารถสร้างผลกระทบที่หนักแน่นและรุนแรงได้เท่า ทำให้ภาษาจีนได้รับการจัดลำดับให้มีความสำคัญมากกว่าภาษาญี่ปุ่นซึ่งอยู่ในลำดับที่สาม ส่วนภาษาฝรั่งเศสและเยอรมันที่แม้ว่าจะมีบทบาททางเศรษฐกิจลดถอยลงไปมากเมื่อเทียบกับในอดีต ก็ยังได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับ 4 และ 5 ตามลำดับ อาจเพราะว่าเป็นภาษาที่สอนในมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่เปิดสอนภาษานี้มานาน และเป็นภาษาที่มีประโยชน์ในด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ในขณะเดียวกัน ภาษามลายูก็ได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับเดียวกันกับภาษาเยอรมัน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางภูมิภาคที่ทำให้ภาษามลายูมีความสำคัญในฐานะภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ภาษาที่ได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับที่ 6 ก็คือภาษาเขมร ซึ่งแม้จะเป็นภาษาที่มีใช้ภาษาเพื่อนบ้านในภูมิภาคนี้และมีใช้เป็นภาษาของประเทศที่เป็นเป้าหมายของธุรกิจ การท่องเที่ยวหรืออื่นๆ ก็ยังได้รับการจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า การที่สถาบันเห็นว่าภาษาเขมรมีความสำคัญ ก็เนื่องจากการที่ภาษาเขมรเคยมีอิทธิพลในภาษาไทย และยังคงมีร่องรอยหลงเหลืออยู่อีกมาก ดังนั้น ถ้าผู้เรียนได้เรียน ก็จะเข้าใจภาษาไทยได้ดีขึ้น ภาษาที่ได้รับการจัดลำดับที่ 7 มีสามภาษาคือ ภาษาสเปน อิตาลีและเกาหลี ซึ่งก็ได้รับการจัดอันดับให้มีความสำคัญโดยสถาบันที่เปิดสอนเช่นกัน แต่การจัดลำดับความสำคัญของสามภาษานี้อาจมีเหตุผลต่างจากการจัดลำดับความสำคัญของภาษาเขมร เพราะภาษาทั้งสามเป็นภาษาที่มีประโยชน์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นบริบทสำคัญของสถาบันที่เปิดสอนภาษานั้น

ทุกภาษาที่เปิดสอนในสถาบันกลุ่มตัวอย่างนี้ได้รับการจัดลำดับ ยกเว้นภาษาอาหรับเพียงภาษาเดียวเท่านั้นที่ทุกสถาบัน แม้แต่สถาบันที่เปิดสอนก็ยัง ไม่จัดลำดับความสำคัญให้

2.1.2 นโยบายด้านการวิเคราะห์ความต้องการภาษาต่างประเทศของตลาดแรงงาน และผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันที่นอกเหนือไปจากการเรียนเพื่อให้ได้รู้จักภาษาและประเทศเจ้าของภาษาและเพื่อให้สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ต่างๆ ได้ ก็ยังมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ การศึกษาในปัจจุบันก็ยังเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนภาษาจึงควรต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนด้วย ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งจึงมีนโยบายการศึกษาความต้องการภาษาต่างประเทศในตลาดแรงงานและความต้องการภาษาต่างประเทศของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณากำหนดทิศทางจัดการเรียนการสอนภาษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศและในโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายดังกล่าวนี้แสดงไว้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 นโยบายศึกษาความต้องการภาษาต่างประเทศในตลาดแรงงานและความต้องการภาษาต่างประเทศของผู้เรียน

นโยบายศึกษาความต้องการภาษาต่างประเทศ	สถาบัน ราชภัฏ	สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัย เอกชน
			วิทยาเขต1	วิทยาเขต2	วิทยาเขต3		
ตลาดแรงงาน							
- ระดับสถาบัน	-	✓	✓	✓	-	-	✓
- ระดับคณะ	✓	-	✓	✓	✓	-	-
- ระดับภาควิชา	✓	-	✓	✓	-	-	-
ผู้เรียน							
- ระดับสถาบัน	-	✓	✓	✓	-	-	✓
- ระดับคณะ	✓	✓	-	✓	✓	✓	-
- ระดับภาควิชา	✓	-	-	✓	-	✓	-

สถาบัน 6 สถาบัน (ยกเว้นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ) มีนโยบายศึกษาความต้องการภาษาต่างประเทศในตลาดแรงงาน โดยสถาบัน 4 แห่งมีนโยบายในระดับสถาบัน คือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และวิทยาเขต 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยเอกชน สถาบัน 4 แห่งมีนโยบายในระดับคณะ คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1, 2, 3 และสถาบันราชภัฏ สถาบัน 3 แห่งมีนโยบายระดับภาควิชา คือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1, 2 และสถาบันราชภัฏ

สถาบัน 7 สถาบันมีนโยบายศึกษาความต้องการภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ซึ่งหมายความว่า สถาบันให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้เรียน โดยมีนโยบายในระดับสถาบัน 4 แห่ง คือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 มหาวิทยาลัยเอกชน และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นโยบายนี้มีปรากฏในระดับคณะ 5 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 และ 3 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และปรากฏในระดับภาควิชา 3 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และสถาบันราชภัฏ

จะเห็นได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดเห็นความสำคัญของความต้องการภาษาต่างประเทศของนักศึกษา ดังปรากฏว่าทุกสถาบันมีนโยบายศึกษาความต้องการภาษาของนักศึกษา และมีในทุกระดับแม้จะไม่ครบทุกสถาบัน ในขณะเดียวกัน สถาบันส่วนใหญ่ก็เห็นความสำคัญของผู้ใช้ผลผลิตบัณฑิตของสถาบันซึ่งก็คือตลาดงานด้วยเช่นกัน การสำรวจข้อมูลทั้งสองประเภทยังเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการกำหนดทิศทางการเรียนสอนภาษาในสถาบัน สถาบันที่ให้ความสำคัญของข้อมูลทั้งสองประเภทยังมีมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2

2.2 นโยบายด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนภาษาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นจะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง สถาบันต้องมีนโยบายที่ชัดเจนและครอบคลุมหลายด้านในการสนับสนุนให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ นโยบายต่างๆ เหล่านี้ได้แก่ นโยบายการจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอน ด้านความร่วมมือกับรัฐบาล/หน่วยงานต่างประเทศเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และด้านการปรับปรุงหลักสูตรภาษาต่างประเทศ

2.2.1 นโยบายจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอน

การจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษา เนื่องจากการเรียนการสอนภาษามุ่งสร้างทักษะความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและเพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และสภาพของประเทศเจ้าของภาษา รวมทั้งเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าสู่แหล่งความรู้ต่างๆ การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่จึงเน้นกิจกรรมที่ต้องอาศัยวัสดุอุปกรณ์ช่วยสอน สถานที่ที่มีลักษณะเฉพาะที่เอื้อต่อการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ เช่น ห้องเรียนขนาดเหมาะสมที่มีโสตทัศนูปกรณ์พร้อม และห้องปฏิบัติการทางภาษาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับการเรียนการสอนภาษาเป็นภาษาต่างประเทศ ซึ่งก็คือบริบทที่การใช้ภาษาส่วนใหญ่จะเป็นในห้องเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ก็ยังมีปัจจัยด้านผู้สอนซึ่งต้อง

ได้รับการพัฒนาทักษะด้านภาษา รวมถึงผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษาซึ่งต้องจัดจ้างด้วยอัตราค่าจ้างที่สูง สถาบันที่เห็นความสำคัญและมุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอย่างแท้จริงจึงมีนโยบายในการจัดงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาที่ชัดเจน

ตารางที่ 4.4 นโยบายการจัดงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

นโยบายการจัดงบประมาณ ด้านการเรียนการสอนภาษา ต่างประเทศ	สถาบัน ราชภัฏ	สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัย เอกชน
			วิทยาเขต1	วิทยาเขต2	วิทยาเขต3		
จัดตามความต้องการของ หน่วยงานที่รับผิดชอบ การสอน	✓	-	✓	✓	✓	-	✓
จัดตามความต้องการของ หน่วยงานที่ใช้บริการการ สอน	-	✓	-	-	-	-	✓
จัดตามความต้องการของ สถาบัน	-	-	✓	✓	-	-	✓

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าสถาบันที่มีนโยบายจัดงบประมาณตามความต้องการของภาควิชา/คณะที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมีจำนวน 5 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1, 2 และ 3 มหาวิทยาลัยเอกชน และสถาบันราชภัฏ สถาบันที่จัดงบประมาณตามความต้องการของภาควิชา/คณะอื่นๆ ที่ต้องการใช้บริการการเรียนการสอนภาษา มี 2 แห่ง คือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยเอกชน สถาบันที่จัดสรรงบประมาณตามความต้องการของสถาบันมี 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 และมหาวิทยาลัยเอกชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายสถาบันจะพบว่า สถาบันที่มีนโยบายการจัดงบประมาณด้านการเรียนการสอนตามความต้องการของหน่วยงานทั้ง 3 ประเภทมีสถาบันเดียวคือมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งตรงกันข้ามกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ไม่มีนโยบายทางด้านนี้เลย มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 มีนโยบายจัดงบประมาณตามหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอนและตามนโยบายสถาบัน สถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 จัดตามความต้องการของหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอน และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจัดตามความต้องการของหน่วยงานที่ใช้บริการการสอน

อาจกล่าวได้ว่า สถาบันส่วนใหญ่ได้จัดสรรงบประมาณตามความเห็นของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนภาษา ซึ่งจะเป็นผู้ที่เห็นความจำเป็นในด้านต่างๆ ได้ดีที่สุด

สถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 จัดตามความต้องการของหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอนเพียงอย่างเดียว มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 จัดสรรงบประมาณให้ตามความต้องการของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนภาษาและตามความต้องการของสถาบัน ซึ่งก็หมายความว่า สถาบันมีส่วนในการกำหนดนโยบายการจัดงบประมาณด้วย มหาวิทยาลัยเอกชนจัดตามความต้องการของหน่วยงานทั้ง 3 ประเภท และที่น่าสนใจก็คือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลที่จัดสรรตามความต้องการของผู้รับบริการในสถาบันเท่านั้น

2.2.2 นโยบายความร่วมมือกับรัฐบาล/หน่วยงานต่างประเทศเพื่อการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศ

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันที่เน้นการเรียนเพื่อการสื่อสาร จำเป็นจะต้องให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาให้มากที่สุด ซึ่งอาจจะทำได้โดยการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา สื่อและโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ การมีผู้สอนชาวต่างประเทศ และการไปศึกษาในประเทศเจ้าของภาษา เป็นต้น ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะจัดหามาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยการร่วมมือกับต่างประเทศ

ทุกสถาบันยกเว้นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีนโยบายนี้ ในด้านบุคลากร มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ได้รับการสนับสนุนจาก Korea International Cooperation Agency (KOICA) ให้อาสาสมัครชาวเกาหลีมาช่วยสอนจำนวน 1-2 คนต่อปี และร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน โดยให้อาจารย์ชาวจีนมาสอนให้กับนักศึกษาในหลักสูตรอุตสาหกรรมบริการ เช่น จาก Yunan University of Traditional Chinese Medicine (YUTCM) Anhui University of Technology and Sciences (AUTS) และจากมหาวิทยาลัยเซี่ยงไฮ้ และส่งนักศึกษาไปเรียนภาษาจีนในมหาวิทยาลัยในประเทศจีน นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจาก Japanese International Cooperation Agency (JAICA) และ Japan Foundation ด้านการพัฒนาบุคลากร ส่วนมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 มีการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาเพื่อเรียนหรือศึกษาวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาในช่วงปิดภาคการศึกษากับประเทศจีน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 3 วิทยาเขตยังมีโครงการ UNINET ที่จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรผู้สอนภาษาอีกด้วย

สถาบันอื่นๆ ก็มีการเชื่อมโยงกับสถาบันต่างๆ ในต่างประเทศในด้านการเรียนการสอนภาษา เช่น สถาบันราชภัฏ มีความร่วมมือกับสถานทูตอเมริกา สถานทูตอินโดนีเซีย Australian Volunteer International และ AESOP ออสเตรเลีย วิทยาเขต 2 มีความร่วมมือกับองค์กร/มหาวิทยาลัยจากประเทศอเมริกา ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ฝรั่งเศส และมาเลเซีย

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกับมหาวิทยาลัยในมาเลเซียและจีน มหาวิทยาลัยเอกชนมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย อเมริกา และมาเลเซีย

อาจสังเกตได้ว่า ความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อการเรียนการสอนภาษาของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นความร่วมมือกับสถาบันหรือองค์กรของประเทศในเอเชีย องค์กรอื่นๆ ที่เคยให้ความช่วยเหลือประเทศไทยมาเป็นระยะเวลานานแล้วก็มีจำนวนลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายของประเทศเหล่านั้นเองที่จะลดความช่วยเหลือในรูปแบบที่เคยปฏิบัติหรือการเปลี่ยนจุดเน้นของการช่วยเหลือ เช่น โครงการฟูลไบรท์ ของประเทศอเมริกา ที่เคยสนับสนุนการศึกษาในด้านภาษาสำหรับบุคลากรระดับอุดมศึกษาก็เปลี่ยนมาเป็นการให้ความช่วยเหลือในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา เป็นต้น ความช่วยเหลือจากประเทศเจ้าของทุนนี้ก็ยังมีอยู่ในรูปแบบอื่นและกำหนดขอบเขตความช่วยเหลือใหม่ เช่น มีการตั้งหน่วยงานในสถานทูตอเมริกาที่ดูแลให้ความช่วยเหลือด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งมุ่งสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับบุคลากรผู้สอนภาษาด้วยการจัดอบรมด้านต่างๆ โดยนำผู้เชี่ยวชาญมาจากต่างประเทศมาเป็นวิทยากร หรือส่งผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาประจำในสถาบันเป็นช่วงเวลาสั้นๆ องค์กรของประเทศในเอเชียที่ยังคงให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคือองค์กรของประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ JAICA และ Japan Foundation

ลักษณะความช่วยเหลือและความร่วมมือกับต่างประเทศนั้นเปลี่ยนแปลงไป แม้ว่าจะมีสถานทูตประเทศต่างๆ เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์ แต่ความช่วยเหลือและความร่วมมือส่วนใหญ่ก็จะเป็นระดับสถาบันต่อสถาบัน ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีสถานะเท่าเทียมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันจึงต้องริเริ่มความร่วมมือเอง ต่างจากเดิมที่ส่วนใหญ่เป็นการช่วยเหลือระดับรัฐต่อรัฐ ความร่วมมือในรูปแบบของความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันแม้จะมีเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ดูเหมือนว่าสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยยังไม่ได้ดำเนินการเชิงรุกในด้านนี้มากนัก และมักจะมีความร่วมมือแลกเปลี่ยนหรืออื่นๆ กับสถาบันของประเทศในเอเชีย เช่น ประเทศจีน และเกาหลี ซึ่งก็อาจเป็นไปได้ว่า ความต้องการทางภาษานั้นๆ มีมากขึ้นเพราะความเปลี่ยนแปลงของอำนาจทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น การที่ประเทศในโลกเชื่อมโยงติดต่อกันได้อย่างง่ายดาย ประเทศที่แข็งแกร่งกว่าก็อาจแสวงหาประโยชน์ได้มากกว่า ทำให้ประเทศที่มีขนาดเล็กและมีความเข้มแข็งหรือความพร้อมในการแข่งขันน้อยกว่าจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือกันในประชาคมที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันเพื่อให้กลุ่มประเทศของตนมีพลังมากขึ้น นอกจากนี้การติดต่อกับประเทศในเอเชียก็มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า

เป็นที่ทราบกันดีว่า ความร่วมมือเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันเป็นความร่วมมือที่คู่สถาบันอยู่ในสถานะเท่าเทียมกัน ส่วนใหญ่แล้วจะไม่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้ให้และผู้รับตลอดไป แต่ต้องแลกเปลี่ยนกันเพื่อประสานประโยชน์ สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องวางแผนในเชิงรุกเพื่อขยายและพัฒนาความสัมพันธ์อย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการพัฒนาสถาบันของตนเองเพื่อให้มีสิ่งที่จะแลกเปลี่ยนกับสถาบันต่างประเทศให้ได้ประโยชน์สูงสุดทั้งสองฝ่าย

2.3 นโยบายการปรับปรุงหลักสูตรภาษาต่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์รอบด้าน ทั้งความเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิดและทฤษฎีทางการเรียนการสอนภาษา ด้านความต้องการใช้ภาษาของผู้เรียนและความต้องการของตลาดงาน ดังนั้น หลักสูตรภาษาต่างประเทศจึงต้องปรับปรุงเป็นระยะเพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาวะการณ์ที่เป็นปัจจุบันที่สุด

ทุกสถาบันมีนโยบายการปรับปรุงหลักสูตรภาษาต่างประเทศ แต่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ไม่ได้กำหนดแน่นอนว่าการปรับหลักสูตรจะกระทำในช่วงเวลาใด สถาบันที่ปรับปรุงหลักสูตรทุกปี มีจำนวน 2 สถาบันคือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ซึ่งดำเนินการโดยปรับรายละเอียดและเนื้อหาเพื่อให้ทันสมัยและตรงตามความต้องการของผู้เรียนภายใต้กรอบหลักสูตรเดิม ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว ก็อาจเป็นไปได้ว่าการปรับปรุงหลักสูตรวิธีนี้ก็เป็นการดำเนินการของทุกสถาบันเช่นกัน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไม่ได้รับรายละเอียดเกี่ยวกับการปรับปรุง ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนปรับปรุงหลักสูตรทุก 4 ปี มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ปรับปรุงทุก 5 ปีและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลปรับปรุงทุก 6 ปีและสถาบันราชภัฏ ปรับปรุงตามความจำเป็น

2.4 นโยบายด้านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ผู้สอนภาษาต่างประเทศจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษา การเรียนการสอนภาษาและทักษะทางภาษาของผู้สอนเอง เพื่อให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายด้านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนภาษาต่างประเทศในรูปแบบต่างๆ

ตารางที่ 4.5 นโยบายด้านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนภาษาต่างประเทศ

นโยบาย	จำนวนคน/จำนวนครั้งต่อคน/ปี						
	สถาบัน ราชภัฏ	สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัย เอกชน
			วิทยาเขต1	วิทยาเขต2	วิทยาเขต3		
การฝึกอบรม/ดูงาน	10/1-2/ปี	5/1/ปี	ไม่กำหนด	ทุกคน/1/ปี	8/1/ปี	ไม่กำหนด	ไม่กำหนด
การประชุม/สัมมนา	10/4-5/ปี	5/1/ปี	ไม่กำหนด	ทุกคน/1/ปี	8/1/ปี	ไม่กำหนด	ไม่กำหนด
การศึกษาต่อ	1คน/ปี	2 คน/ปี	ไม่กำหนด	3 คน/ปี	1คน/ปี	ไม่กำหนด	ไม่กำหนด

ทุกสถาบันมีนโยบายพัฒนาศักยภาพผู้สอนภาษาต่างประเทศ ด้วยการฝึกอบรม/ดูงาน การเข้าร่วมประชุม/สัมมนาและการศึกษาต่อ ในการฝึกอบรม/ดูงาน มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนไม่ได้กำหนดจำนวนคนและจำนวนครั้งต่อคนต่อปี แต่พิจารณาจากงบประมาณที่ได้รับ ส่วนมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 กำหนดจำนวนบุคลากรให้ไปอบรมสัมมนาได้ 8 คนๆ ละ 1 ครั้งต่อปี มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ให้คนละ 1 ครั้งต่อปี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กำหนดจำนวนไว้ 5 คนๆละ 1 ครั้งต่อปี และสถาบันราชภัฏ 10 คนต่อปี ให้ได้ฝึกอบรมคนละ 1-2 ครั้ง

ในด้านการเข้าร่วมประชุม/สัมมนา สถาบันราชภัฏ กำหนดให้บุคลากรไปอบรมสัมมนาได้ 10 คนๆ ละ 4-5 ครั้งต่อปี สถาบันอื่นๆ ใช้นโยบายเดียวกันกับการฝึกอบรม/ดูงาน

สำหรับการศึกษาต่อซึ่งบุคลากรต้องใช้เวลามากกว่าและสถาบันต้องจัดการวางแผนด้านกำลังคนนั้น สถาบันที่ระบุจำนวนคนก็คือสถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 กำหนดให้ไปศึกษาต่อได้ปีละ 1 คน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีละ 2 คนและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ปีละ 3 คน ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับจำนวนบุคลากรทั้งหมดที่จะยังเหลือปฏิบัติงาน

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้สอนภาษาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันราชภัฏ ที่ให้บุคลากรไปฝึกอบรมและประชุมสัมมนาได้เป็นจำนวนมากและไปได้หลายครั้ง

3. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

3.1 ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันทุกสถานการณ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนใหญ่แล้วผู้เรียนภาษาต่างประเทศจึงได้ฝึกฝนหรือใช้ภาษาที่เรียนในห้องเรียนเท่านั้น โอกาสที่ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาในชีวิตจริงในขณะที่เรียนอยู่นั้นมีน้อยมาก การเรียนการสอนส่วนใหญ่จึงเป็นการเตรียมผู้เรียนสำหรับอนาคตมากกว่า การสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทยจึงเป็นการสอนภาษาในสถานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ ผู้สอนส่วนใหญ่

เป็นคนไทย และผู้เรียนก็เป็นคนไทย การใช้ภาษาในการสอนภาษาในสภาวะการณ์เช่นนี้จึงมีได้สามลักษณะคือ การใช้ภาษาไทยในการสอน การใช้ภาษาไทยปนกับภาษาต่างประเทศ และการใช้ภาษาต่างประเทศในการสอน ทั้งนี้ อาจขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าเป็นชาวไทยหรือเจ้าของภาษา ซึ่งถ้าเป็นอาจารย์ชาวไทยก็เป็นไปได้ที่การใช้ภาษาในการสอนจะเป็นไปได้ทั้งสามลักษณะ นอกจากนี้ประเภทของวิชาที่สอนว่าเป็นวิชาพื้นฐาน วิชาเอก-โท หรือวิชาเลือก ก็อาจมีผลต่อการเลือกใช้ภาษาในการสอน สำหรับภาษาที่ผู้เรียนมีพื้นฐานมาแล้ว ผู้สอนอาจจะสามารถใช้ภาษานั้นๆในการสอนได้ แต่ขณะเดียวกัน ผู้เรียนรายวิชาเลือกภาษา ก็อาจมีแรงจูงใจพอที่จะเรียนด้วยภาษานั้นๆ เลยก็เป็นได้ และปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการเลือกใช้ภาษาอีกประการหนึ่งก็คือ พื้นฐานความสามารถด้านภาษาของผู้เรียน ซึ่งถ้าผู้เรียนมีความสามารถในระดับต่ำก็อาจส่งผลให้การเรียนการสอนต้องใช้ภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่

3.1.1 ภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่กำหนดอยู่ในภาคการศึกษาบังคับของชาวไทยทุกคนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ในระดับอุดมศึกษาเองก็กำหนดให้มีการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับปริญญาตรีในทุกสถาบันและในระดับปริญญาโทในบางสถาบัน ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 สถานะของวิชาภาษาอังกฤษและภาษาที่ใช้ในการสอนในระดับปริญญาตรี

สถานะและภาษาที่ใช้เป็นสื่อในการสอน		สถาบัน																					
		สถาบันราชภัฏ			สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล			มหาวิทยาลัยของรัฐ						มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ			มหาวิทยาลัยเอกชน						
								วิทยาเขต 1			วิทยาเขต 2									วิทยาเขต 3			
สถานะวิชา	พื้นฐาน	เอก-โท	เลือก	พื้นฐาน	เอก-โท	เลือก	พื้นฐาน	เอก-โท	เลือก	พื้นฐาน	เอก-โท	เลือก	พื้นฐาน	เอก-โท	เลือก	พื้นฐาน	เอก-โท	เลือก					
ภาษาที่ใช้สอน	อังกฤษล้วน								✓						✓		✓	✓	✓			✓	
	อังกฤษมากกว่าไทย		✓	✓				✓		✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓				✓
	ไทยมากกว่าอังกฤษ	✓			✓	✓											✓	✓	✓			✓	

3.1.1.1 ระดับปริญญาตรี

ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยเอกชนใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 3 ใช้สองแบบคือ ใช้ภาษาอังกฤษล้วนและภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย ส่วนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐใช้สามรูปแบบคือ ภาษาอังกฤษล้วน ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย และภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ

สำหรับวิชาเลือกเสรี มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 สถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ใช้สองรูปแบบคือ ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยและภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ส่วนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐใช้สามรูปแบบคือ ภาษาอังกฤษล้วน ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย และภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยเอกชนสอนวิชาเอก-โทในระดับปริญญาตรีโดยใช้ภาษาอังกฤษล้วน สถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย ส่วนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐใช้สามรูปแบบ คือ ภาษาอังกฤษล้วน ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย และภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สอน

หลักสูตรที่ผู้เรียนต้องเขียนรายงานเป็นภาษาต่างประเทศได้แก่หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิตของมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ บริการและการท่องเที่ยว ของมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ซึ่งเป็นหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรนี้ผู้เรียนต้องเรียนเป็นภาษาอังกฤษและต้องเลือกเรียนภาษาเป็นวิชาบังคับอีกหนึ่งภาษา ซึ่งอาจเป็นภาษาใดก็ได้ที่เปิดสอนในวิทยาเขต นอกจากนี้ยังต้องเลือกเรียนภาษาต่างประเทศอื่นอีกหนึ่งภาษาด้วย รวมเป็นภาษาที่ผู้เรียนต้องเรียนทั้งสิ้นอย่างน้อยที่สุด 3 ภาษา

3.1.1.2 ระดับปริญญาโท

หลักสูตรทั่วไปในระดับปริญญาโทที่ไม่ใช่หลักสูตรทางภาษา มักจะกำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต หรืออาจจัดเป็นวิชาพิเศษที่จัดสอนแบบเข้มในระยะสั้น

ตารางที่ 4.7 สถานะของวิชาภาษาอังกฤษและภาษาที่ใช้ในการสอนระดับสูงกว่าปริญญาตรี

สถานะและภาษาที่ใช้เป็นสื่อในการสอน		สถาบัน																				
		สถาบันราชภัฏ			สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล			มหาวิทยาลัยของรัฐ									มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ			มหาวิทยาลัยเอกชน		
								วิทยาเขต 1			วิทยาเขต 2			วิทยาเขต 3								
ภาษาที่ใช้สอน	สถานะวิชา	พื้น ฐาน	เอก- โท	เลือก	พื้น ฐาน	เอก- โท	เลือก	พื้น ฐาน	เอก- โท	เลือก	พื้น ฐาน	เอก- โท	เลือก	พื้น ฐาน	เอก- โท	เลือก	พื้น ฐาน	เอก- โท	เลือก			
ภาษาที่ใช้สอน	1. หลักสูตรปกติ																					
	อังกฤษล้วน									✓												
	อังกฤษมากกว่าไทย							✓														
	ไทยมากกว่าอังกฤษ																				✓	
ภาษาที่ใช้สอน	2. หลักสูตรปกติที่ใช้ภาษาต่างประเทศในการเรียนการสอน																					
	อังกฤษล้วน							ทั้งหลักสูตร														
	อังกฤษมากกว่าไทย																					
	ไทยมากกว่าอังกฤษ																					
ภาษาที่ใช้สอน	. หลักสูตรภาษา																					
	อังกฤษล้วน									✓	✓	✓										
	อังกฤษมากกว่าไทย									✓	✓	✓										
	ไทยมากกว่าอังกฤษ																					
ภาษาที่ใช้สอน	. หลักสูตรนานาชาติ																					
	อังกฤษล้วน													ทั้งหลักสูตร								
	อังกฤษมากกว่าไทย													ทั้งหลักสูตร								
	ไทยมากกว่าอังกฤษ																					
ภาษาที่ใช้สอน	. หลักสูตรระยะสั้น																					
	อังกฤษล้วน							ทั้งหลักสูตร	ทั้งหลักสูตร													
	อังกฤษมากกว่าไทย																					
	ไทยมากกว่าอังกฤษ																					

ในการสอนระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานโดยใช้ภาษาอังกฤษล้วน มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยและมหาวิทยาลัยเอกชน ใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ใช้ภาษาอังกฤษล้วน สำหรับสาขาเฉพาะทางด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์ และวิทยาเขต 2 ใช้สองรูปแบบคือใช้ภาษาอังกฤษล้วนและภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยสำหรับการสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ

สำหรับหลักสูตรอื่นๆ ที่เปิดสอนในสถาบันกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ที่เปิดสอนที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ใช้ภาษาอังกฤษล้วน ในกรณีที่ผู้สอนเป็นชาวต่างประเทศ และใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยในกรณีที่ผู้สอนเป็นชาวไทย

หลักสูตรที่ต้องเขียนรายงานเป็นภาษาต่างประเทศได้แก่หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการบริการและการท่องเที่ยว ของมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ซึ่งเป็นหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาระบาดวิทยา และสาขาพยาบาลศาสตร์ (นานาชาติ) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ และหลักสูตรระยะสั้น Thai Studies ของวิทยาเขต 1 และหลักสูตรระยะสั้นวิชาไทยศึกษาสำหรับชาวต่างประเทศ ของวิทยาเขต 1

3.1.1.3 ระดับปริญญาเอก

หลักสูตรที่เปิดสอนระดับปริญญาเอกที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนได้แก่ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาระบาดวิทยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ และหลักสูตร Human Environmental Sciences ซึ่งเปิดรับนักศึกษาต่างชาติเข้าศึกษาด้วย

สถานะของวิชาภาษาอังกฤษในระดับปริญญาตรีมีได้หลายสถานะ คือ เป็นวิชาพื้นฐาน วิชาเอก-โท วิชาเลือก ซึ่งอาจเป็นวิชาเลือกเสรีหรือวิชาบังคับเลือก ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี หลักสูตรที่มีใช้หลักสูตรทางภาษามักจะกำหนดรายวิชาภาษาอังกฤษให้เป็นวิชาพื้นฐาน และในหลักสูตรทางภาษาก็จะสอนเป็นภาษาอังกฤษทั้งหลักสูตร หรือใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย ถ้าจำเป็น ในกรณีของหลักสูตรนานาชาติ ภาษาอังกฤษก็เป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนทั้งหลักสูตร อาจสังเกตได้ว่าสถาบันต่างๆพยายามใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน โดยใช้ภาษาอังกฤษล้วนหรือภาษาไทยมากกว่าอังกฤษ แต่ก็ยังต้องมีบางกรณีที่ต้องใช้ภาษาไทยมากกว่าเช่น ในกรณีวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งก็อาจเนื่องมาจากปัจจัยด้านพื้นฐานของผู้เรียน

3.1.2 ภาษาอื่นๆ

ภาษาอื่นๆเปิดสอนเป็นวิชาเอก-โทและวิชาเลือกสำหรับนักศึกษาทั่วไป เช่น ภาษาจีน ฝรั่งเศส เยอรมัน ส่วนใหญ่ใช้ภาษานั้นๆในการสอน สถาบันใดที่มีเจ้าของภาษาเป็นผู้สอนก็จะใช้ภาษานั้นๆในการสอนเพียงภาษาเดียว แต่ในกรณีที่อาจารย์ชาวไทยเป็นผู้สอน ก็อาจใช้สามรูปแบบคือ ภาษาต่างประเทศล้วน ภาษาต่างประเทศมากกว่าภาษาไทย หรือภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศ หรือแบบประสมประสาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 สถานะของวิชาภาษาต่างประเทศอื่นๆ ที่มีใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่ใช้ในการสอน (ต่อ)

ภาษา	สถานะและภาษาที่ใช้เป็นสื่อในการสอน		สถาบัน										มหาวิทยาลัย ในกำกับของ รัฐ	
			สถาบัน ราชภัฏ		สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล		มหาวิทยาลัยของรัฐ							
			เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	วิทยาเขต 1	วิทยาเขต 2	วิทยาเขต 3	เอก-โท	เลือก			
มลาญ	ภาษา ที่ใช้ สอน	สถานะวิชา	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก
		มลาญล้วน											✓	✓
		มลาญมากกว่าไทย					✓	✓	✓					
		ไทยมากกว่ามลาญ												
อาหรับ	ภาษา ที่ใช้ สอน	สถานะวิชา	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก
		อาหรับล้วน												
		อาหรับมากกว่าไทย							✓	✓				
		ไทยมากกว่าอาหรับ												
เขมร	ภาษา ที่ใช้ สอน	สถานะวิชา	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก	เอก-โท	เลือก
		เขมรล้วน												
		เขมรมากกว่าไทย							*					
		ไทยมากกว่าเขมร						✓						

- หมายเหตุ 1. มหาวิทยาลัยเอกชนไม่มีการสอนภาษาต่างประเทศอื่นที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ
 2. ภาษาต่างประเทศอื่นๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษไม่มีการสอนในสถานศึกษาพื้นฐานในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
 3. ภาษาสเปนและภาษาอิตาเลียนมีผู้สอนเป็นคนๆเดียวกัน
 4. * เรียนเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรภาษาไทย แต่ผู้ให้ข้อมูลไม่ได้ระบุมาในแบบสอบถาม
 5. วิชาเลือกมี 3 สถานะ คือ
 - วิชาเลือกที่นักศึกษาเอก-โท ต้องเลือก
 - วิชาเลือกสำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนหลักสูตรภาษา
 - วิชาเลือกภาษาของมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ที่บังคับให้เลือกเรียนวิชาภาษาแต่สามารถเลือกภาษาได้

3.2 จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศและสถานภาพ

ภาษาอังกฤษเป็นเพียงภาษาเดียวที่มีสถานะเป็นวิชาพื้นฐานในหมวดการศึกษาทั่วไปที่ต้องเปิดสอนให้ผู้เรียนระดับปริญญาตรีทุกคน แต่ละสถาบันอาจกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เรียนแตกต่างกันไป นอกจากนี้ ในสถาบันที่มีหลักสูตรทางภาษา ภาษาอังกฤษจะเป็นหนึ่งในวิชาเอก-โทภาษาเหล่านั้น และสำหรับสถาบันที่มีหลักสูตรนานาชาติ ก็ค่อนข้างแน่นอนว่า ภาษาที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนก็คือภาษาอังกฤษ ดังนั้น ภาระงานสอนภาษาอังกฤษจึงเป็นภาระหลักของทุกสถาบัน ส่งผลให้จำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่สอนภาษาอังกฤษเป็นบุคลากรผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ของทุกสถาบัน ดังจะเห็นได้จากข้อมูลของสถาบันกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีผู้สอน

ภาษาอังกฤษถึง 127 คนจากจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศ 200 คน หรือมากกว่า 60% ดังแสดงในตารางที่ 4.9

จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศอื่นๆที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ นั้น จะแตกต่างกันไป แล้วแต่ความจำเป็น เนื่องจากภาษาต่างประเทศอื่นๆที่เปิดสอนมีสองลักษณะ คือเป็นวิชาเอก-โท หรือเป็นวิชาเลือกที่บังคับหรือเลือกเสรี สถาบันที่เปิดสอนภาษาใดเป็นวิชาเอก-โท ก็จำเป็นต้องมีอาจารย์เป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีรายวิชาที่ต้องสอนหลายรายวิชา ส่วนสถาบันที่เปิดสอนภาษาใดเป็นวิชาบังคับเลือกที่มีจำนวนหน่วยกิตที่แน่นอนจำนวนหนึ่ง ก็ต้องมีบุคลากรมากกว่าสถาบันที่เปิดสอนเป็นวิชาเลือกเสรี

นอกจากนี้ประเภทของบุคลากร เช่น เป็นชาวไทยหรือต่างประเทศ เป็นอาจารย์ประจำทำงานเต็มเวลา หรือเป็นอาจารย์พิเศษ ก็อาจจะขึ้นอยู่กับลักษณะของสถาบันและจุดเน้นทางด้านภาษา ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนบุคลากรที่สอนภาษาต่างประเทศในสถาบันทั้ง 7 แห่ง

ตารางที่ 4.9 จำนวนบุคลากรที่สอนภาษาต่างประเทศ

สถาบัน	สถาบันราชภัฏ		สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล				มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์						มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ				มหาวิทยาลัยเอกชน				รวม								
			ไทย		คปท. ¹		วิทยาเขต 1		วิทยาเขต 2		วิทยาเขต 3																		
	ประจำ	พิเศษ	ประจำ	พิเศษ	ประจำ	พิเศษ	ประจำ	พิเศษ	ประจำ	พิเศษ	ประจำ	พิเศษ	ประจำ	พิเศษ	ประจำ	พิเศษ	ประจำ	พิเศษ	ประจำ	พิเศษ									
อังกฤษ	6	3	6		14	2		1	25	2	23	1	3	5	7	2	15	8	3	1	127								
ฝรั่งเศส					1			1		6	2		1		1						12								
เยอรมัน					1					2	2				2						7								
สเปน														1*	1						1								
อิตาลี														1*							1								
จีน								1		4	2	2	1	3	1	2					16								
ญี่ปุ่น			3						1	2	2	2	1	1	1						13								
เกาหลี										2	2			2							6								
มลายู								1	1	4	1	2			1						10								
อาหรับ										3	2										5								
เขมร								1		1											2								
รวม	6	3	9	0	14	4	0	1	27	2	4	0	47	3	15	0	7	1	12	4	10	0	4	0	15	8	3	1	200
รวมผู้สอนในสถาบัน	18		19				33				65				24				14				27				200		

1. ¹ คปท = ต่างประเทศ

2.* เป็นคนๆ เดียวกัน

จะเห็นได้ว่า สถาบันที่เป็นของรัฐส่วนใหญ่จะมีบุคลากรที่เป็นอาจารย์ประจำ ทั้งที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากข้อกำหนดและระเบียบของราชการซึ่งทำให้การจัดจ้างอาจารย์พิเศษเป็นรายชั่วโมงไม่สะดวก เพราะต้องทำงบประมาณล่วงหน้าเป็นเวลานาน เมื่อถึงเวลาที่ต้องจัดจ้างก็อาจไม่มีผู้ที่เหมาะสมที่จะจ้างได้ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากการที่สถานที่ตั้งของสถาบันและอัตราเงินเดือน ไม่น่าดึงดูดใจ ทำให้ผู้มีคุณสมบัติไม่สมัครมาทำงาน และผู้ที่มาสมัครก็อาจไม่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ ข้อมูลที่รวบรวมได้แสดงให้เห็นว่า แม้แต่ในกรณีของอาจารย์ชาวต่างประเทศ เกือบทั้งหมดก็เป็นอาจารย์ประจำ ซึ่งหมายความว่ามีการะงานสอนต่อสัปดาห์เกินกว่า 10 ชั่วโมงขึ้นไป จำนวนอาจารย์ชาวต่างประเทศมีน้อยกว่าอาจารย์ประจำชาวไทยมากในทุกสถาบัน ยกเว้นมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ที่มีอาจารย์ชาวต่างประเทศมากกว่าอาจารย์ประจำชาวไทย อันอาจเนื่องมาจากที่ตั้งของวิทยาเขต ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของโลก ทำให้มีชาวต่างประเทศหมุนเวียนมามากกว่าที่อื่นๆ ทำให้สามารถจัดจ้างได้เป็นจำนวนมากกว่าที่อื่น รวมทั้งการที่สถาบันเปิดสอนหลักสูตรนานาชาติหลายสาขาวิชา ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมียาจารย์ชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ระบบการจัดการหลักสูตรซึ่งเป็นลักษณะหลักสูตรพิเศษที่สามารถดูแลรายรับรายจ่ายภายในโครงการได้เอง ก็เอื้อให้การจัดจ้างชาวต่างประเทศสะดวกและคล่องตัวมากขึ้น สามารถสนองความต้องการของหลักสูตรได้

3.3 จำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

จำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดภาระงานของผู้สอน แต่ในขณะเดียวกัน จำนวนผู้สอนก็เป็นปัจจัยในการกำหนดว่าจำนวนผู้เรียนต่อห้องควรต้องเป็นเท่าไร เพราะจำนวนชั่วโมงสอนของผู้สอนนั้นก็มิจำกัด ดังนั้น ในหลายสถาบัน จำนวนผู้เรียนต่อห้องก็มากกว่าที่ควรจะเป็นในชั้นเรียนภาษา เนื่องจากผู้สอนมีจำนวนจำกัด อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนทั้งหมดและจำนวนผู้เรียนต่อห้องก็อาจสะท้อนภาพภาระงานของผู้สอนได้ ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนผู้เรียนทั้งหมดและผู้เรียนต่อห้อง

ตารางที่ 4.10 จำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศและจำนวนผู้เรียนต่อห้อง

สถาบัน	สถาบัน ราชภัฏ		สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล		มหาวิทยาลัยของรัฐ						มหาวิทยาลัย ในกำกับ ของรัฐ		มหาวิทยาลัย เอกชน	
					วิทยาเขต 1		วิทยาเขต 2		วิทยาเขต 3					
					ทั้งหมด	ต่อ ห้อง	ทั้งหมด	ต่อ ห้อง	ทั้งหมด	ต่อ ห้อง	ทั้งหมด	ต่อ ห้อง	ทั้งหมด	ต่อ ห้อง
อังกฤษ	5,289	35-40	762	30	3,203	30	3,356	43	691	25	4,000	70	3,900	55
ฝรั่งเศส			20	30	58	30	602	22	41	11				
เยอรมัน			21	30			220	17	51	18				
สเปน									62	16				
อิตาลี									17	18				
จีน					104	30	406	22	86	20	30	30		
ญี่ปุ่น	25	25			212	30	558	27	69	20	30	10		
เกาหลี							505	39	31	15				
มลายู					129	30	834	31			30	30		
อาหรับ							490	35						
เขมร					*	*								
รวมจำนวนผู้เรียน	5,314		803		3,706		6,971		1,048		4,090		3,900	

* ไม่มีการเรียนการสอน ณ เวลาที่สำรวจ

จะเห็นได้ว่า จำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศและจำนวนผู้เรียนต่อห้องเป็นตัวแปรสำคัญ ตัวแปรหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษา ซึ่งสามารถสะท้อนภาระงานหลักของผู้สอนภาษาได้ การเรียนการสอนภาษาเป็นการพัฒนาทักษะ ดังนั้นการแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กก็จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนการสอนเป็นกลุ่มบรรยายขนาดใหญ่ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสที่จะฝึกในชั้นเรียน กอปรกับสภาพความเป็นจริงที่ว่า ภาษาต่างประเทศทั้งหลายในประเทศไทย มีสถานะเป็นภาษาต่างประเทศโดยแท้จริง เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารทั่วทั้งประเทศ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสน้อยที่จะได้ฝึกใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้การฝึกในชั้นเรียนมีความจำเป็นและสำคัญมากขึ้น สถาบันต่างๆจะมีนโยบายการแบ่งจำนวนผู้เรียนต่อห้องไม่เท่ากัน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะจัดให้เป็นกลุ่มขนาดประมาณ 30 คนต่อห้อง เนื่องด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ยกเว้นแต่ในบางสถาบันที่จำเป็นต้องจัดเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ถึง 70 คน ซึ่งนับว่าใหญ่มากสำหรับการเรียนการสอนภาษา เนื่องจากมีจำนวนผู้เรียนมากและมีวิชาบังคับภาษาอังกฤษถึง 15 หน่วยกิต แต่สถาบันส่วนใหญ่ก็ยังคงพยายามที่จะแบ่งกลุ่มให้เล็กที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ซึ่งเป็นสถาบันที่สอนหลักสูตรนานาชาติ ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน

ส่วนใหญ่จะมีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มวิชาเลือก เนื่องจากมีจำนวนผู้เรียนมาก นอกจากนี้การจัดก็จะยึดหยุ่นตามจำนวนผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษานั้นๆ และจำนวนผู้สอนอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเรื่องจำนวนนักเรียนต่อห้องของบางสถาบันนั้น อาจไม่สามารถบอกจำนวนห้องตามความเป็นจริงได้ เช่น ภาษาอังกฤษของสถาบันราชภัฏซึ่งมีจำนวนนักศึกษา 5,289 คน จำนวนผู้เรียนต่อห้องเป็น 35 คน ทั้งหมดรวมแล้วมีนักศึกษาประมาณ 150 ห้อง ต่ออาจารย์ 15 คน ซึ่งหมายความว่า ภาระงานสอนเพียงอย่างเดียวของผู้สอนแต่ละคนก็คือ 30 ชั่วโมง

3.4 ปัจจัยเสริมในการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนภาษาให้ได้ผลมากที่สุด จำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนที่จำเป็นอย่างเพียงพอ เพื่อช่วยเสริมประสบการณ์ด้านภาษาและสร้างโอกาสในการฝึกฝนการใช้ภาษาให้กับผู้เรียน รวมทั้งเพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตัวเองอันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ ห้องสมุดภาษา ห้องปฏิบัติการและศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ระบบและอุปกรณ์สารสนเทศ รวมทั้งสื่อต่างๆ

3.4.1 ห้องสมุดภาษา

นอกเหนือจากห้องสมุดภาษาอังกฤษที่โดยปกติมีอยู่ในทุกสถาบันกลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยบางแห่งยังมีห้องสมุดภาษาอื่น คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มีห้องสมุดภาษามลายู มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 มีห้องสมุดภาษาจีน เกาหลี ญี่ปุ่น เยอรมัน สเปน และอิตาลี และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีห้องสมุดภาษาฝรั่งเศส จีน มลายู และญี่ปุ่น

3.4.2 ห้องปฏิบัติการทางภาษาและศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษา

ทุกสถาบันกลุ่มตัวอย่างมีศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและสถาบันส่วนใหญ่ยกเว้นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีห้องปฏิบัติการทางภาษา สำหรับห้องปฏิบัติการทางภาษามหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มี 6 ห้อง รวมจำนวนทั้งสิ้น 240 ที่นั่ง มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มี 4 ห้อง จำนวน 160 ที่นั่ง สถาบันราชภัฏ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีสถาบันละ 3 ห้อง มีจำนวนที่นั่ง 80 และ 128 ที่นั่ง ตามลำดับ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 มี 1 ห้อง จำนวน 24 ที่นั่ง มหาวิทยาลัยเอกชนมี 1 ห้อง จำนวน 60 ที่นั่ง

สถาบันส่วนใหญ่ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการเรียนการสอน โดยมีผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสภาษาที่เป็นของเจ้าของภาษาโดยแท้จริงและมีโอกาสได้ฝึกฟังและพูด อย่างไรก็ตาม บางสถาบันเช่นมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ก็ได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเนื้อหาที่กำหนด สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 มีบริการให้ยืมเทปสำหรับฝึกฟังให้ไปฟังด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้ นอกเหนือจากการเรียนในห้องปฏิบัติการด้วย

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนการสอนด้วยแนวคิดการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการฟังตนเองในการศึกษาหาความรู้ ดังจะเห็นได้ว่าเกือบทุกสถาบันจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักหาความรู้ด้วยตนเองนั้น บางสถาบันเช่นมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 กำหนดให้นักศึกษาไปศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองตามเนื้อหาที่ได้จัดไว้ โดยมีระบบติดตามผลอย่างรัดกุม

การที่สถาบันส่วนใหญ่จัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาและศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองก็แสดงให้เห็นว่า สถาบันมีความตระหนักดีว่าการเรียนการสอนภาษาต้องอาศัยสภาพแวดล้อมและสิ่งที่จะช่วยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับภาษาจากเจ้าของภาษาเอง อย่างไรก็ตาม เท่าที่ปรากฏนั้นจำนวนห้องและความจุของห้อง รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เรียนทั้งหมดแล้ว ปรากฏว่ายังไม่เพียงพอกับความต้องการและความจำเป็น เช่น ในมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มีนักศึกษาที่ต้องเรียนวิชาภาษา 6,971 คน แต่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเพียง 240 ที่นั่ง ซึ่งหมายความว่าถ้าผู้เรียนทุกคนใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาคนละ 1 คาบต่อสัปดาห์ ก็ต้องใช้ห้องปฏิบัติการทั้งหมดเป็นเวลา 29 คาบ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองหนึ่งห้อง จุผู้เรียนได้ 40 คน แต่ผู้เรียนที่ต้องไปใช้ศูนย์เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนมี 14 กลุ่ม จำนวน 345 คน ต่อสัปดาห์ ผู้เรียนเหล่านี้ต้องใช้ศูนย์เป็นเวลาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง และยังมีผู้ที่ไปใช้บริการของศูนย์อีกสัปดาห์ละประมาณ 62 คน

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นสิ่งที่สะท้อนว่านโยบายการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่วางไว้นั้นได้รับการดำเนินการให้เป็นรูปธรรม ในบริบทการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเช่นในประเทศไทย ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่จะไม่มีโอกาสใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน หรือพบปะกับเจ้าของภาษา สิ่งที่จะช่วยเสริมความขาดแคลนนี้ได้ก็คือห้องปฏิบัติการทางภาษาและสื่อต่างๆที่ได้จัดหาไว้ให้ผู้เรียนด้วยตัวเองในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น สถาบันก็ควรจะต้องถือเป็นนโยบายที่ต้องมุ่งจัดหาให้เพียงพอต่อไป

3.4.3 ระบบและอุปกรณ์สารสนเทศ และสื่ออื่นๆ

ในปัจจุบัน ระบบอินเตอร์เน็ตและอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งสื่อต่างๆ มีบทบาทมากในการเสริมสร้างประสบการณ์ด้านภาษาและการใช้ภาษาในการสื่อสาร สถาบันต่างๆ จึงได้จัดหาอุปกรณ์เหล่านี้มาให้ผู้เรียนได้ใช้

ทุกสถาบันมีระบบอินเตอร์เน็ต ทุกสถาบันยกเว้นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ไม่มีคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ไม่ได้อยู่ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและห้องปฏิบัติการทางภาษา สถาบันที่มีโปรแกรมสำหรับสร้างบทเรียนและโปรแกรมสำหรับสร้างแบบทดสอบ คือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทุกสถาบันมีซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษา มีบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แต่มีเพียงมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ที่มีห้องเรียนเสมือน (virtual classroom) ด้วย

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ ก็เป็นสถาบันเดียวที่ระบุว่ามีการติดตั้งเคเบิลทีวีเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาต่างประเทศ แต่ทั้งนี้ สถาบันอื่น ๆ ที่มีได้ระบุไว้ก็อาจมีได้เช่นเดียวกัน

4. ปัญหา ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศในสถาบัน

ปัญหา ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในสถาบันต่างๆ ตามที่ผู้บริหารได้กล่าวถึงในแบบสอบถาม อาจแบ่งออกได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ 7 กลุ่มคือ ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คุณภาพผู้เรียน ปัจจัยเสริมในการเรียนการสอน นโยบายและการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา และการตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของการเรียนการสอนภาษา ปัญหาเหล่านี้ บางครั้งก็เป็นปัญหาที่เห็นร่วมกันในวงกว้างในระดับสถาบัน และในหลายระดับชั้น คือในระดับสถาบัน ระดับคณะและระดับภาควิชา ในขณะที่บางปัญหาก็ก็น่าสนใจเป็นปัญหาเฉพาะขององค์กรนั้นๆ หรือปัญหาเฉพาะขององค์กรระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น (ดูภาคผนวก 8) ข้อมูลที่จะนำเสนอต่อไปนี้ จัดเรียงลำดับตามความถี่ที่ผู้บริหารกล่าวถึง จากที่มีความถี่สูงสุดลงไป

4.1 บุคลากร

ปัญหาที่มีผู้บริหารของสถาบันกลุ่มตัวอย่างระบุมามากที่สุดได้แก่ปัญหาทางด้านบุคลากร (ความถี่=34) แบ่งออกได้เป็นสองด้านคือปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ซึ่งแบ่งเป็น 1) การขาดแคลนอาจารย์ชาวไทย ต่างประเทศ และบุคลากรสนับสนุน และ 2) ปัญหา/ ข้อสังเกต/ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์

4.1.1 การขาดแคลนบุคลากร

โดยภาพรวมแล้ว ผู้บริหารของทุกสถาบันกลุ่มตัวอย่างยกเว้นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยเอกชนกล่าวถึงปัญหาการที่อาจารย์มีภาระงานสอนมากเกินไป (ความถี่=11) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ทั้งระดับสถาบัน คณะและภาควิชามีความเห็นตรงกันในประเด็นนี้ ผู้บริหารส่วนใหญ่ของสถาบันกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การขาดแคลนบุคลากรผู้สอนทำให้ส่งผลถึงการทำงาน การเตรียมตัว การเตรียมสอน การค้นคว้าวิจัย การสืบค้นเทคนิคการสอนใหม่ๆ มาให้นักศึกษา รวมถึงการเปิดรายวิชาเลือกเสรีซึ่งทำได้น้อยเพราะภาระงานสอนวิชาบังคับ บังคับเลือก หรือวิชาเอก-โทนั้นมีมาก ผู้บริหารระดับคณะของสถาบันราชภัฏเสนอทางแก้ไขปัญหว่า สถาบันควรจัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อีกปัญหาหนึ่งทางด้านบุคลากรที่ผู้บริหารกล่าวถึงก็คือ จำนวนอาจารย์ชาวต่างประเทศที่มีน้อย (ความถี่=5) ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสเรียนกับเจ้าของภาษาอย่างทั่วถึง ผู้บริหารระดับคณะของสถาบันราชภัฏเห็นว่าสถาบันควรสนับสนุนงบประมาณการจ้างอาจารย์พิเศษชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาให้มากขึ้นแม้ว่าการได้มาซึ่งอาจารย์ชาวต่างประเทศนั้นจะยากมากก็ตาม นอกจากนี้ ผู้บริหารระดับคณะของมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ยังระบุว่าอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศมีภาระต้องช่วยงานอื่นๆ มาก เพราะมีความต้องการด้านภาษามากในการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่มีได้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาโดยตรง เช่นการติดต่อกับต่างประเทศ การดำเนินการทางกระบวนการของทางราชการในการติดต่อจัดจ้างบุคลากรชาวต่างประเทศมาสอนในสถาบัน เป็นต้น และได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหว่าอาจต้องปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร โดยจัดให้มีผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศทำงานด้านวิเทศสัมพันธ์ หรือจัดตั้ง International Office ที่มีคนซึ่งมีความสามารถและรู้งานดำเนินการด้านต่างประเทศ โดยทางสถาบันควรจัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอ

ผู้บริหารยังได้ระบุถึงปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่สนับสนุนงานด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอีกด้วย (ความถี่=2) ผู้บริหารระดับคณะของสถาบันราชภัฏเห็นว่าสถาบันควรสนับสนุนการจัดหาเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม และผู้บริหารระดับคณะของมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ซึ่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมากเห็นว่าสถาบันควรสนับสนุนให้มีการจัดจ้างบุคลากรที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ชาวต่างประเทศมาดูแลเรื่องการจัดจ้าง การขอใบอนุญาตทำงานและการขอต่อวีซ่าให้กับอาจารย์ชาวต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้การบริหารการจัดการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างประเทศมีประสิทธิภาพ และสำหรับวิทยาเขตที่ต้องติดต่อระหว่างกันในด้านการศึกษาในโครงการแลกเปลี่ยน

ระหว่างประเทศก็ควรจะมีผู้ประสานงานในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

4.1.2 การพัฒนาอาจารย์

ผู้บริหารของสถาบันกลุ่มตัวอย่าง (ความถี่=15) ได้เสนอวิธีการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนในหลายด้านอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ได้แก่ ด้านความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาและด้านความรู้อื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีการเรียนการสอนภาษา วิธีการสอนและการสร้างแบบทดสอบและความรู้ที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งการพัฒนานี้อาจทำได้หลายทาง ผู้บริหารระดับคณะของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเห็นว่าการเพิ่มมาตรฐานการใช้ภาษาต่างประเทศของผู้สอนอาจทำได้โดยการให้อาจารย์มีประสบการณ์ตรงกับการใช้ภาษาที่สอนในสถานการณ์จริง เช่นการสนับสนุนให้ไปต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้รู้และเข้าใจลึกซึ้งถึง “สังคม” ของภาษาต่างประเทศนั้นๆ กล่าวคือต้องให้อาจารย์ได้มีโอกาสได้ไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ต้องใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้บริหารระดับคณะของมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 เห็นว่า ควรส่งอาจารย์ไปศึกษาหรือดูงานในประเทศเจ้าของภาษาทุกๆ 3-5 ปี เพื่อให้ยกระดับความสามารถในการใช้ภาษา ผู้บริหารระดับสถาบันของสถาบันราชภัฏเห็นว่าสถาบันควรจัดหาทุนสนับสนุนให้อาจารย์ได้มีโอกาสไปต่างประเทศในโอกาสต่างๆ เช่น ประชุมเชิงวิชาการ ฝึกอบรมระยะสั้น ผู้บริหารของ 4 สถาบัน (ความถี่=5) เห็นว่าควรเสริมสร้างความร่วมมือกับสถาบันทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้อาจารย์และนักศึกษาได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และโลกทัศน์ ซึ่งการแลกเปลี่ยนควรกระทำในระดับที่เท่าเทียมกัน คือมีทั้งให้และรับ มีทั้งการประสานประโยชน์และความร่วมมือกับสถาบันการสอนภาษาอังกฤษที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน (English for Specific Purposes) เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาอาจารย์ ผู้บริหารระดับคณะของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเห็นว่าสถาบันควรเปิดสอนในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี เพื่อให้คณาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศได้มีโอกาสทำงานด้านวิชาการ โดยเฉพาะงานวิจัยมากขึ้น

4.2 หลักสูตร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาที่ผู้บริหารได้แสดงไว้นั้น มีทั้งในแง่ของเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ การนำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรไปใช้ประโยชน์ การร่างหลักสูตรโดยคำนึงถึงผู้เรียน ความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน การบูรณาการหลักสูตรภาษากับการ

ศึกษาวิชาอื่นๆ ให้เห็นความเชื่อมโยง สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน รวมทั้งการจัดหลักสูตรเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษต่างๆตามความจำเป็นและเหมาะสม (ความถี่=27)

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเห็นว่าเป้าหมายของหลักสูตรควรชัดเจนและไม่เกินความจริงโดยคำนึงถึงพื้นฐานความสามารถของนักศึกษา อันจะทำให้สามารถพัฒนานักศึกษาไปสู่เป้าประสงค์ได้ อาจารย์และนักศึกษาควรมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับจุดประสงค์และมาตรฐานของหลักสูตร เพื่อให้การเรียนการสอนนั้นตรงตามความมุ่งหมาย

ผู้บริหารสองสถาบัน (ความถี่=3) เห็นว่าหลักสูตรนั้นควรเป็นหลักสูตรที่ใช้ได้จริงและมีประโยชน์ต่องานอาชีพต่อไปในอนาคต ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของผู้บริหารจากสถาบันอื่นที่เห็นว่าควรมีการเชื่อมโยง/บูรณาการการใช้ภาษากับการศึกษาในสาขาวิชาเอกของนักศึกษาหรือวิชาอื่นๆที่สามารถบูรณาการได้ (ความถี่=5) นอกจากนี้ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ยังเห็นว่า หลักสูตรควรมีความหลากหลาย เช่น ในกรณีของวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ถ้านักศึกษาทุกคนทุกมหาวิทยาลัยต้องเรียนเหมือนกันหมดย่อมไม่ได้ผล เพราะผู้เรียนต่างสาขาวิชากัน อาจมีเป้าหมายในการเรียนภาษาต่างประเทศต่างกัน มีสิ่งแวดล้อมต่างกัน สถาบันจึงควรจัดโปรแกรมการเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนตามระดับความสามารถของตนเอง โดยคำนึงถึงภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้พัฒนาตามศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดโปรแกรมการเรียนในลักษณะของโมดูล (modules) ให้นักศึกษาลงทะเบียนวิชาต่างๆรวมทั้งภาษาที่จัดให้ตรงกับระดับของตัวเอง นักศึกษาที่เก่งภาษาหรือเก่งคำนวณสามารถเลือกกลุ่มวิชาที่เหมาะสมกับตนเองได้ ทำให้ผู้เรียนไม่เสียโอกาสในการเรียนรู้และผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้ง่ายขึ้นและมีประสิทธิภาพขึ้น และควรเปิดสอนภาษาต่างประเทศที่หลากหลายเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสได้เลือกเรียนภาษาต่างๆตามความประสงค์มากขึ้น

ผู้บริหารสถาบัน 4 แห่ง (ความถี่=5) เห็นว่าควรมีการปรับพื้นฐาน/ระดับภาษาให้นักศึกษาเข้าใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียน เช่น จัดสอนเตรียมความพร้อมก่อนเปิดเทอมเพื่อให้นักศึกษาได้รับการปรับพื้นฐาน/ระดับภาษา ก่อน แล้วจึงเริ่มเรียนรายวิชาปกติ เพื่อให้สามารถเรียนไปพร้อมกับคนอื่นที่มีพื้นฐานเพียงพอกับการเรียนในระดับอุดมศึกษาแล้ว ควรเสริมไวยากรณ์เพื่อเพิ่มความแกร่งทางด้านกรอ่านและเขียนให้แก่นักศึกษา และควรปูพื้นฐานการออกเสียง (Phonetics) เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการฟังและการพูด กล่าวโดยสรุปก็คือ การจัดหลักสูตรควรคำนึงถึงระดับความสามารถทางภาษาของนักศึกษา ความต้องการ ความจำเป็นของนักศึกษา ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่สถาบันการศึกษานั้นๆ ตั้งอยู่

ผู้บริหารสถาบันราชภัฏทั้งสามระดับเห็นตรงกันว่านักศึกษาของสถาบันควรได้เรียนภาษาอังกฤษในรายวิชาบังคับให้ครบ 12 หน่วยกิตตามเกณฑ์ของคณะกรรมการอุดมศึกษา เพราะ

ในปัจจุบันรายวิชาบังคับตามโครงสร้างของหลักสูตรน้อยเกินไป ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาให้นักศึกษามีทักษะถึงระดับใช้การได้ ควรเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับของทุกวิชาเอก และควรจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี 1-4 นอกจากนี้ ผู้บริหารระดับคณะยังเห็นว่าควรให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรี และผู้บริหารระดับภาควิชาคิดว่าควรให้นักศึกษาทุกคนเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านทุกเทอมจนกระทั่งจบการศึกษา ยิ่งไปกว่านั้น ผู้บริหารทุกระดับของสถาบันราชภัฏเห็นว่าการจัดหลักสูตรอบรมภาษาต่างประเทศระยะสั้นให้กับนักศึกษา โดยสถาบันให้งบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ และผู้บริหารระดับภาควิชาเห็นว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกรณีพิเศษ เช่น ฝึกอบรมเป็นระยะๆ เพื่ออนุรักษ์ตามโครงการ Exit Exam อันจะเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตอีกทางหนึ่ง กล่าวโดยสรุปก็คือ ผู้บริหารสถาบันราชภัฏทุกระดับเห็นว่านักศึกษา还应เรียนภาษาน้อยเกินไป และสถาบันควรจัดการเรียนการสอนภาษาให้มากขึ้น ทั้งวิชาบังคับ วิชาเลือก และการสอนที่จัดเป็นพิเศษนอกเหนือจากในหลักสูตร

อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้ภาษาตลอดทั้งหลักสูตร จึงมีการประเมินความสามารถทางภาษาของผู้เรียนโดยตลอด เริ่มตั้งแต่การสอบวัดระดับความสามารถก่อนเรียน การสอบวัดความก้าวหน้าระหว่างเรียนและสอบเพื่อวัดความสามารถก่อนจบการศึกษา (Exit Exam)

4.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนการสอน

ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนการสอนที่ผู้บริหารได้กล่าวถึงแบ่งออกได้เป็น อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการทางภาษา (ความถี่=23)

ผู้บริหารเห็นว่าสถาบันการศึกษาควรมีควรมีศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่สมบูรณ์แบบมีระบบอินเตอร์เน็ต รวมทั้งสื่อการเรียนที่เหมาะสม (ความถี่=12) โดยผู้บริหารสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ทุกระดับมีความเห็นตรงกัน) โดยเฉพาะผู้บริหารสถาบันราชภัฏทั้งสามระดับเห็นตรงกันว่าควรจัดระบบการบริการสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เอื้อต่อนักศึกษามากที่สุด เช่น ให้นักศึกษาทุกคนเข้าไปใช้ได้ จัดเวลาเปิด-ปิดที่เหมาะสม

ผู้บริหารสถาบันเห็นว่าควรจัดหาซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น แบบเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) และจัดทำห้องเรียนเสมือน (Virtual classroom) มาให้นักศึกษาได้ใช้ และอาจารย์ก็ควรผลิตสื่อเหล่านี้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้

มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายวิชาที่มีนักศึกษาลงทะเบียนจำนวนมาก ตลอดจนต้องพัฒนาศักยภาพของผู้สอนให้สามารถใช้สื่อเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ความถี่=11)

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ทั้งระดับสถาบันและภาควิชา (ความถี่=3) เห็นว่ามีปัญหาด้านห้องเรียนที่ไม่พร้อมสมบูรณ์สำหรับการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการทางภาษาขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และอุปกรณ์เสื่อมสภาพ และสภาพห้องอับทึบไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน และเสนอแนะว่าสถาบันควรสนับสนุนงบประมาณปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางภาษาให้ทันสมัยมากขึ้น เพื่อให้ทุกห้องสามารถใช้สื่อแบบประสมได้ สำหรับห้องเรียนนั้น บางห้องมีขนาดเล็ก มีโต๊ะและเก้าอี้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของปัญหาด้านปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนการสอนที่มีผู้บริหารระบุนมา 19 ครั้ง พบว่าผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ได้กล่าวถึงปัญหาด้านนี้ไว้ด้วยความถี่สูงสุด (10) ปัญหาส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาด้านความขาดแคลนและความเสื่อมสภาพของวัสดุ อุปกรณ์ ความไม่เหมาะสมของสภาพห้องเรียนและโต๊ะเก้าอี้ไม่เพียงพอ ซึ่งก็อาจเป็นเพราะว่าสถาบันนี้เป็นสถาบันเก่าแก่ อาคารสถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ จึงใช้งานมานาน และการที่สถาบันนี้เป็นสถาบันสำคัญที่ผลิตบัณฑิตทางด้านภาษา ทำให้สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

4.4 การเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยกับการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการฝึกปฏิบัติ และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังเห็นได้จากกรณีที่ผู้บริหารเห็นว่าการเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่เป็นไปตามแนวโน้ม นอกจากนี้ ผู้บริหารยังเห็นว่าควรเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองอีกด้วย ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวคิดนี้ก็ทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น จำนวนผู้เรียนต่อห้อง ซึ่งถ้าจำนวนผู้เรียนต่อห้องมีมากเกินไปก็จะทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการสอนเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้ภาษาของผู้สอนในการเรียนการสอนที่ควรเน้นการใช้ภาษานั้นๆ แต่ผู้สอนบางคนก็อาจยังมีทักษะทางภาษาไม่เพียงพอที่จะทำเช่นนั้นได้ เป็นต้น

ผู้บริหารระดับสถาบันสองสถาบันเห็นว่าการสอนยังเป็นแบบครูเป็นสำคัญ (teacher-centered) มากกว่าแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ (student-centered) ในขณะที่ผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเห็นว่าการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพควรเน้นให้นักศึกษาฝึกการสื่อสารในลักษณะสองทาง (two-way communication) และหลีกเลี่ยงการเรียนแบบไม่มีการปฏิสัมพันธ์ (passive learning) โดยเห็นว่านักศึกษาไม่ควรเป็นเพียงผู้ฟังและไม่มีโอกาสฝึกโต้ตอบ ผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเห็นว่าการเรียนภาษาคำต่างประเทศต้องการฝึกทักษะต่างๆ ในสัดส่วนที่ไม่น้อยกว่าความรู้ด้านวิชาการ ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการฝึกฝนทักษะมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยจัดกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และอุปกรณ์เสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสม นอกจากนี้ ผู้บริหารระดับภาควิชาสถาบันราชภัฏยังเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนควรพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และควรให้ผู้เรียนได้เรียนกับเจ้าของภาษาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

นอกจากนี้ ผู้บริหารก็ยังเห็นว่า อาจารย์ควรมอบหมายให้นักศึกษาทำงานนอกเหนือจากในห้องเรียน เพื่อให้โอกาสนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เช่น พบปะเจ้าของภาษา ค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) สืบค้นจาก database มีการจัดกิจกรรมเสริมเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะทักษะ ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาที่เป็นการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร ที่ต้องเน้นการฝึกทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์การใช้ภาษา และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนให้สามารถทำเช่นนี้ได้ จะต้องไม่ให้อาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียนมีมากเกินไป ซึ่งผู้บริหารสี่สถาบัน (ความถี่=8) ให้ความเห็นว่า ในสถานการณ์ของการเรียนการสอนภาษาโดยทั่วไปนั้นจำนวนนักศึกษาต่อกลุ่มมากเกินไป ทำให้ฝึกทักษะได้ไม่ทั่วถึง ถึงแม้จะมีสื่ออย่างอื่นมาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน แต่การฝึกทักษะโดยตรงกับผู้สอนก็ยังจำเป็น ซึ่งถ้าหากจะให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ควรลดขนาดชั้นเรียนให้เหมาะสมกับการสอนภาษา เช่น การสอนทักษะการพูดและการเขียน ควรอยู่ในจำนวน 20-25 คน การสอนทักษะการอ่าน ควรอยู่ในจำนวน 30-35 คน/จำนวนนักศึกษาต่ออาจารย์ ในวิชาภาษาต่างประเทศทุกภาษาที่ต้องฝึกทักษะตลอดเวลาควรไม่เกินกลุ่มละ 15-20 คน ขนาดกลุ่ม 20-30 คนก็ถือว่าเป็นขนาดใหญ่มากแล้ว อย่างไรก็ตาม มีปัจจัยหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียน เช่น งบประมาณ จำนวนผู้สอน เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถจัดชั้นเรียนให้มีขนาดเหมาะสมต่อการเรียนรู้ได้ตามที่ต้องการ ดังที่ผู้บริหารระดับสถาบันมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ได้กล่าวไว้

4.5 การบริหารจัดการ

ปัญหาด้านการบริหารจัดการที่ผู้บริหารได้กล่าวถึงอาจแบ่งเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้คือ (1) ปัญหาพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน (2) การจัดการองค์การด้านการสอนภาษา (3) นโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษา (4) ความขัดแย้งด้านความคิดของบุคลากร

ผู้บริหารเห็นว่า ปัญหาสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา คือ การเป็นผู้ “ต่อยอด” การศึกษาให้กับผู้จบการศึกษาจากสถาบันในระดับต่ำกว่า คุณภาพของนักศึกษาที่รับเข้ามา จะมีผลต่อการให้การศึกษาทั้งด้านคุณภาพ และการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการสนับสนุนผู้สอนและส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ที่เปิดสอนภายใต้ข้อจำกัดที่สถาบันมีอยู่อันได้แก่ จำนวนบุคลากร หลักสูตร ปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียน อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร

ในด้านการจัดองค์กร ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 เห็นว่าการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศให้มีมากกว่า 1 หน่วยงานในสถาบันเดียว ทำให้นักศึกษาเสียผลประโยชน์ในการเรียน ไม่สามารถใช้ศักยภาพของสถาบันได้อย่างเต็มที่ เพราะเกิดความสับสน ไม่มีความเป็นเอกภาพ

ในด้านนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้บริหารระดับภาควิชาสถาบันราชภัฏเห็นว่านโยบายของแต่ละสถาบันจะต้องชัดเจนและปฏิบัติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารต้องเข้ามาดำเนินการและต้องเปลี่ยนแนวคิดใหม่ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ผู้บริหารเห็นว่าภาควิชาที่รับผิดชอบการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศควรลดภาระงานอื่นๆ ที่ไม่ใช่งานหลักลงบ้าง เช่น ภาระงานบริการวิชาการ ซึ่งก็ขัดแย้งกับแนวคิดที่ว่าสถาบันควรเปิดศูนย์ภาษาเพื่อฝึกอบรมและจัดทดสอบ ซึ่งก็จะเป็นการเพิ่มภาระงานให้มากขึ้นไปอีก แต่ในขณะเดียวกันก็ได้มีการเสนอแนวคิดในการที่จะดำเนินการในส่วนนี้ได้โดยไม่เพิ่มภาระงานให้กับบุคลากรก็คือ การอนุญาตให้ภาคธุรกิจเอกชนเข้ามาเปิดสอนภาษาต่างประเทศ เพราะปัจจุบันมีแฟรนไชส์ประเภทนี้มาก การดำเนินการในรูปแบบนี้ นอกจากจะเป็นการขยายโอกาสในการเรียนภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น โดยไม่กระทบกับภาระงานของบุคลากรของสถาบันแล้ว ก็ยังทำให้เกิดรายได้อีกทางหนึ่งของสถาบันด้วย แต่สถาบันควรเข้าไปกำกับเรื่องคุณภาพและอัตราค่าบริการให้พอรับได้ทั้งฝ่ายผู้ทำธุรกิจและฝ่ายผู้ใช้บริการ

ผู้บริหารสถาบันสองแห่งระบุปัญหาความขัดแย้งด้านความคิดของบุคลากร สถาบันราชภัฏได้กล่าวถึงปัญหาความขัดแย้งทางความคิดและทัศนคติของบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ทำให้มีผลเสียต่อการดำเนินงานของสถาบันค่อนข้างมาก การแก้ไขควรทำในระดับสถาบัน เช่น บรรจุข้าราชการ หรือจ้างใหม่ให้มากขึ้น ด้านมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 เห็นว่าควรให้คณะและภาควิชาที่ทำหน้าที่สอนเห็นชอบร่วมกันด้านนโยบายเกี่ยวกับข้อกำหนดรายวิชาหลักสูตร. สิ่งนี้จะช่วยป้องกันการเกิดปัญหาขัดแย้งทางความคิดได้

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารตระหนักถึงปัญหาและเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งให้สถาบันสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถด้านภาษาทั้งสิ้น

4.6 คุณภาพผู้เรียน

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้จบการศึกษาจากสถาบันในระดับต่ำกว่า คุณภาพของนักศึกษาที่รับเข้ามาจึงมีผลทั้งด้านคุณภาพของผลผลิตและปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ปัญหาที่ผู้บริหารเห็นว่าปรากฏชัดปัญหาหนึ่งก็คือการที่นักศึกษาที่มีพื้นฐานไม่ดีไม่กล้าเลือกเรียนรายวิชาภาษาที่เป็นวิชาเลือกเสรี เพราะกลัวเกรดเฉลี่ยจะต่ำลง และแรงจูงใจที่จะทำให้ออกเรียนมีน้อย สิ่งเหล่านี้ทำให้นักศึกษาเหล่านี้ขาดโอกาสในการเรียนรู้ อันจะทำให้ไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดแรงงานในอนาคต สถาบันควรหาวิธีที่จะทำให้นักศึกษาเหล่านี้เห็นประโยชน์ในการเรียนภาษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนวิชาเลือกเสรีโดยไม่นับหน่วยกิต เพื่อไม่ให้เกิดความกดดันเรื่องเกรด และได้เรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้โดยแท้จริง

ผู้บริหารเห็นว่า ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษได้มีบทบาทและความสำคัญเพิ่มมากขึ้นตลอดเวลา ดังนั้น การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน ก็คือต้องผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถทางด้านภาษาพร้อมกันกับความสามารถทางสาขาวิชาเฉพาะ การเสริมสร้างคุณภาพบัณฑิตทางด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกับการประกันคุณภาพบัณฑิต ซึ่งอาจใช้มาตรการดังนี้ได้คือ

1. มหาวิทยาลัย/ประเทศไม่ควรเน้นปริมาณหรือรับนักศึกษาเข้าเรียนโดยไม่กำหนดคะแนนภาษาอังกฤษขั้นต่ำ ผู้ที่สมควรเรียนในมหาวิทยาลัยควรเป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับที่สูงพอสมควร หากประเทศ/มหาวิทยาลัยต้องการจะให้ประเทศไทยหรือมหาวิทยาลัยมีความเป็นนานาชาติโดยนัยแห่งการใช้ภาษาอังกฤษ
2. ควรพัฒนาความรู้ทางด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ให้แก่นักศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษา เพราะทั้งสองทักษะนี้จะทำให้นักศึกษามีคุณสมบัติที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ
3. ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนให้เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น
4. ควรจัดทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียน (pre-test และ post-test)
5. จัดให้มีการสอบวัดระดับด้วยข้อสอบมาตรฐานของมหาวิทยาลัย หากต้องการใช้ภาษาต่างประเทศในการทำงาน

4.7 การตระหนักในบทบาทและความสำคัญของภาษา

ผู้บริหารเห็นว่า ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นที่นักศึกษาทุกคนต้องมีเฉพาะการใช้ภาษาเมื่อจบการศึกษาเพื่อติดต่อกับสถานประกอบการหรือเอกชนที่เป็นชาวต่างประเทศ เนื่องจากสังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ เป็นโลกที่ไร้พรมแดน การรู้ภาษาต่างประเทศหลายภาษาจะทำให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและติดต่อกับสื่อสาร แต่ในปัจจุบัน สถาบันการศึกษาขาดบรรยากาศการเรียนและกิจกรรมต่างๆที่จะทำให้นักศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลในโลกยุคปัจจุบัน

ข้อมูลจากผู้สอนภาษาต่างประเทศ

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศในงานวิจัยนี้มีทั้งสิ้น 43 คน ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ 21 คน ภาษาฝรั่งเศส 4 คน ภาษาเยอรมัน 1 คน ภาษาสเปน 1 คน ภาษาอิตาลี 1 คน ภาษาจีน 4 คน ภาษาญี่ปุ่น 3 คน ภาษาเกาหลี 2 คน ภาษาอาหรับ 2 คน ภาษามลายู 2 คน และภาษาเขมร 2 คน จากสถาบันกลุ่มตัวอย่าง 7 สถาบัน คือ สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 วิทยาเขต 2 และ วิทยาเขต 3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศและอายุ

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศเป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 33 คน กลุ่มตัวอย่างที่อาวุโสที่สุดจะอยู่ในช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป ซึ่งเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีอายุในช่วงนี้ (19 ใน 43 ราย หรือ 44.19%) และถือเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุด อายุต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงอายุ 25-30 ปี ซึ่งมีอยู่เพียง 4 คน (9.3%) และเป็นช่วงอายุที่มีกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดด้วย กลุ่มตัวอย่างอาวุโสส่วนใหญ่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเก่าแก่และใหญ่ที่สุดในภาคใต้ คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2

อนึ่ง ผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีเป็นผู้สอนรายเดียวกันและเป็นชาวต่างประเทศ แต่ในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้สอนรายนี้ให้ข้อมูลในสองสถานะคือ ฐานะผู้สอนภาษาสเปน และฐานะผู้สอนภาษาอิตาลี กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาสเปนและภาษาอิตาลีเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเพียง 2 ภาษาที่เป็นชาวต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอื่นๆ ล้วนเป็นชาวไทย ที่ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างชาวต่างประเทศเพราะไม่มีผู้สอนชาวไทยที่สอนภาษาสเปนและภาษา

อิตาเลียนในสถาบันที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งเป็นเพียงสถาบันเดียวในภาคใต้ที่เปิดสอนสองภาษาคังกล่าว

1.2 วุฒิต่างการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 43 คน มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก 10 คน (23.26%) ระดับปริญญาโท 23 คน (54.49%) และระดับปริญญาตรี 10 คน (23.26%)

กลุ่มตัวอย่าง 37 จาก 43 ราย (86.05%) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันภายในประเทศ โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (12 จาก 43 ราย หรือ 27.91%) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทซึ่งมีทั้งสิ้น 35 ราย มี 13 ราย (37.14%) ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่ง 2 ใน 13 รายนี้จบการศึกษาระดับปริญญาโทจากสถาบันในประเทศด้วย

กลุ่มตัวอย่าง 10 รายที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก เกือบทั้งหมดยกเว้น 1 ราย จบการศึกษาจากต่างประเทศ สถาบันที่มีกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับปริญญาเอกมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 4 คน ของสถาบันแห่งนี้ ทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาเอก สถาบันรองลงมาคือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่ง 2 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่าง (66.67%) จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สถาบันราชภัฏซึ่ง 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่าง (33.33%) จบปริญญาเอก และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง 3 จาก 17 ราย (17.6%) จบปริญญาเอก ส่วนสถาบันที่ไม่มีผู้จบปริญญาเอกเลยคือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 และมหาวิทยาลัยเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูลในแง่วิชาเอกที่กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดจบปริญญาตรีด้านที่เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ มีเพียง 2 รายที่จบการศึกษาในสาขาที่ไม่เกี่ยวกับภาษา คือจบการศึกษาปริญญาตรีด้านจุลชีววิทยาและชีววิทยา ซึ่งผู้สอน 2 รายนี้เป็นผู้สอนภาษาอังกฤษ (สังกัดมหาวิทยาลัยเอกชน) และภาษาเกาหลี (สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2) ตามลำดับ แต่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองรายก็จบการศึกษาระดับปริญญาโทวิชาเอกภาษาต่างประเทศที่ตนสอน

กลุ่มผู้สอนภาษามลายูเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอื่นๆ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามลายูทั้ง 2 รายจบการศึกษาปริญญาเอก รองลงมาคือผู้สอนภาษาเขมร ซึ่ง 1 ใน 2 ของกลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาเขมรจบการศึกษาระดับปริญญาเอก และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยในกลุ่มตัวอย่าง 21 รายที่สอนภาษาอังกฤษมีกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกถึง 6 ราย (28.6%) จบปริญญาโท 13 ราย (61.90%) และมีเพียง 2 คน ที่จบการศึกษาสูง

สุกระดับปริญญาตรี ส่วนกลุ่มผู้สอนภาษาอิตาลีและสเปน ซึ่งผู้สอนเป็นชาวต่างประเทศและเป็นผู้สอนรายเดียวกันเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่ำสุดคือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

นอกจากวุฒิปริญญาตรี-เอก กลุ่มตัวอย่างจากทุกสถาบันยกเว้น มหาวิทยาลัยเอกชน มีวุฒิการศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีด้วย (เช่น Advanced Certificate, Diploma in TEFL) อย่างน้อยคนละ 1 วุฒิ มีกลุ่มตัวอย่าง 1 รายจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ที่มีวุฒิอื่นๆ อีกถึง 3 วุฒิ โดยกลุ่มผู้สอนภาษาที่มีวุฒิอื่นๆ คือกลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน จีนและญี่ปุ่น

ดูรายละเอียดเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา แยกตามภาษาต่างประเทศที่สอนในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 วุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนแยกตามภาษา

ผู้สอนภาษาต่างประเทศ	วุฒิปริญญาตรี		วุฒิปริญญาโท		วุฒิปริญญาเอก		วุฒิอื่นๆ		วุฒิสุงสุด		
	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ตรี	โท	เอก
ภาษาอังกฤษ (N = 21)	20	1	16*	5**	--	6	1	9	2 9.52%	13 61.90%	6 28.57%
ภาษาฝรั่งเศส (N = 4)	3	1	2	1	--	1	--	1	1 25%	2 50%	1 25%
ภาษาเยอรมัน (N = 1)	1	--	1	--	--	--	--	--	--	1 100%	--
ภาษาสเปน (N = 1)	--	1	--	--	--	--	--	1	1 100%	--	--
ภาษาอิตาลี (N = 1)	--	1	--	--	--	--	--	--	1 100%	--	--
ภาษาจีน (N = 4)	3	1	--	2	--	--	1	1	2 50%	2 50%	--
ภาษาญี่ปุ่น (N = 3)	3	--	1	--	--	--	1	--	2 66.67%	1 33.33%	--
ภาษาเกาหลี (N = 2)	2	--	--	2	--	--	--	--	--	2 100%	--
ภาษาอาหรับ (N = 2)	1	1	--	1	--	--	--	--	1 50%	1 50%	--
ภาษามลายู (N = 2)	2	--	1	1	--	2	--	--	--	--	2 100%

ตารางที่ 4.11 วุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนแยกตามภาษา (ต่อ)

ผู้สอนภาษาต่าง ประเทศ	วุฒิปริญญาตรี		วุฒิปริญญาโท		วุฒิปริญญาเอก		วุฒิอื่นๆ		วุฒิสองชุด		
	ใน	ต่าง	ใน	ต่าง	ใน	ต่าง	ใน	ต่าง	ตรี	โท	เอก
	ประเทศ	ประเทศ	ประเทศ	ประเทศ	ประเทศ	ประเทศ	ประเทศ	ประเทศ			
ภาษาเขมร (N = 2)	2	--	1	1	1	--	--	--	--	1	1
										50%	50%
รวม	37	7	22	13	1	9	1	11	10	23	10
	86.05%	13.95%	62.86%	37.14%	10%	90%	.83%	91.67%	23.26%	54.49%	23.26%

* 2 ใน 16 จบการศึกษาปริญญาโททั้งในและต่างประเทศ

** 2 ใน 5 จบการศึกษาปริญญาโททั้งในและต่างประเทศและเป็นรายเดียวกับใน *

1.3 ประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศ

1.3.1 ระดับปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 43 คน มีประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีแตกต่างกัน ประสบการณ์โดยเฉลี่ยคือ 11.73 ปี มีประสบการณ์การสอนภาษานานที่สุดคือ 32 ปี และประสบการณ์ที่สั้นที่สุดคือประมาณครึ่งปี เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์สอนภาษานานที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาฝรั่งเศส ประสบการณ์เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสคือ 20.75 ปี โดย 3 ใน 4 (75%) ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศส มีประสบการณ์ในการสอนไม่ต่ำกว่า 20 ปี และ 1 ราย มีประสบการณ์การสอนต่ำสุดคือ 6 ปี ภาษาที่มีผู้สอนมีประสบการณ์การสอนรองลงมาก็คือภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษมีประสบการณ์โดยเฉลี่ย 13.69 ปี โดยมีประสบการณ์สูงสุด 32 ปี ต่ำสุด 1 ปี ส่วนภาษาที่มีกลุ่มตัวอย่างผู้สอนมีประสบการณ์น้อยที่สุดคือภาษาอิตาเลียนซึ่งผู้สอนมีประสบการณ์เฉลี่ย 2 เดือน และผู้สอนภาษาสเปนซึ่งผู้สอนมีประสบการณ์การสอน 4 เดือน ซึ่งผู้สอน 2 รายนี้เป็นรายเดียวกันและเป็นชาวต่างประเทศ

สถาบันที่มีผู้สอนภาษาที่มีประสบการณ์มากที่สุดคือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 โดยกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันแห่งนี้มีประสบการณ์เฉลี่ย 15.6 ปี รองลงมาก็คือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งมีประสบการณ์เฉลี่ย 14.88 ปี และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์โดยเฉลี่ย 14.35 ปี สถาบันที่มีผู้สอนมีประสบการณ์การสอนภาษาน้อยที่สุดคือ มหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งใหม่ในภาคใต้ และผู้สอนมีประสบการณ์เฉลี่ยเพียง 1.83 ปี

เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนยาวนานมักเป็นผู้ที่สังกัดสถาบันเก่าแก่ในภาคใต้ และเป็นกลุ่มผู้สอนภาษาต่างประเทศที่เปิดสอนมาเป็นเวลานานในประเทศไทย เช่น ภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

ดูรายละเอียดเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 43 คนในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศแยกตามภาษาและสถาบัน (หน่วย : ปี)

ภาษา	สถาบัน ราชภัฏ N=3		สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล N=3		มหาวิทยาลัยของรัฐ						มหาวิทยาลัย ในกำกับ ของรัฐ N=4		มหาวิทยาลัย เอกชน N=3		ค่าเฉลี่ย (ปี)
	ต่ำ- สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำ- สูงสุด	เฉลี่ย	วิทยาเขต 1 N=5		วิทยาเขต 2 N=17		วิทยาเขต 3 N=8		ต่ำ- สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำ- สูงสุด	เฉลี่ย	
					ต่ำ- สูง	เฉลี่ย	ต่ำ- เฉลี่ย	เฉลี่ย	ต่ำ- สูงสุด	เฉลี่ย					
อังกฤษ (N=21)	6-10	7.33	10- 17	3.3 3	12- 20	5.3 3	19- 32	4.6 7	5-30	4.6 7	3-31	18.6	1-3	1.83	13.69
ฝรั่งเศส (N=4)	--		--		25- 25	25	22- 30	26	6-6	6	--		--		20.75
เยอรมัน (N=1)	--		--		--		2-2	1.5	--		--		--		1.5(1ปีครึ่ง)
สเปน (N=1)	--		--		--		--		.33- .33	.33	--		--		.33(4เดือน)
อิตาลี (N=1)	--		--		--		--		1.67- 1.67	.17	--		--		.17(2เดือน)
จีน (N=4)	--		--		--		7-17	12	3-3	3	.5-3	3.5	--		7.63
ญี่ปุ่น (N=3)	--		--		--		5-6	5.25	2.2	2	--		--		4.17
เกาหลี (N=2)	--		--		--		8-10	9	--		--		--		9
อาหรับ (N=2)	--		--		--		5-8	6.5	--		--		--		6.5
มลายู (N=2)	--		--		--		6-20	13	--		--		--		13
เขมร (N=2)	--		--		7-7	7	25-25	25	--		--		--		16
รวม (N=43)		7.33		13.33		15.60		14.35		6.94		14.88		1.83	11.73

1.3.2 ระดับปริญญาโท

ในการสอนภาษาในระดับปริญญาโท มีกลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาในระดับปริญญาโทอยู่เพียง 12 จาก 43 ราย สังกัด 5 สถาบันคือ สถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 วิทยาเขต 2 วิทยาเขต 3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าประสบ

การสอบสูงสุดและต่ำสุดของผู้สอบภาษาในระดับปริญญาโทคือ 2-12 ปี ประสบการณ์เฉลี่ย 4.25 ปี โดยผู้สอบสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีประสบการณ์สูงสุดคือ 2-12 ปี ประสบการณ์เฉลี่ย 5.5 ปี รองลงมาคือผู้สอบจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 (ประสบการณ์ 3-10 ปี ประสบการณ์เฉลี่ย 5.33 ปี) ผู้สอบจากสถาบันราชภัฏ (ประสบการณ์สูงสุดและต่ำสุดคือ 3 ปี) ผู้สอบจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ประสบการณ์สูงสุดและต่ำสุดคือ 2-3 ปี ประสบการณ์เฉลี่ย 2.67 ปี) และผู้สอบจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำสุดคือโดยเฉลี่ย 2 ปี (ประสบการณ์ต่ำ-สูงสุดคือ 2 ปี)

2. ภาระงานของผู้สอบ

2.1 ภาระงานสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างผู้สอบจำนวนทั้งสิ้น 43 คน มีผู้สอบที่สอนภาษาระดับปริญญาตรีระดับเดียวจำนวน 32 คน (74.42%) และที่สอนทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโทจำนวน 11 คน (25.58%) โดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอบทั้งสองระดับเป็นผู้สอบภาษาอังกฤษทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาเดียวที่เปิดสอนในระดับปริญญาโทด้วยในสถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้

ในบรรดากลุ่มตัวอย่าง 21 จาก 43 รายที่สอนภาษาอังกฤษ ทุกคนสอนภาษาอังกฤษในระดับปริญญาตรี และ 11 ใน 21 รายจะสอนในระดับปริญญาโทด้วย สรุปได้ว่า ผู้สอบภาษาอังกฤษมากกว่าครึ่ง (11 จาก 21 ราย หรือ 52.38%) สอนภาษาอังกฤษทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท

กลุ่มตัวอย่างผู้สอบภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรีจะสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับพื้นฐานและเป็นวิชาเลือกในทั้ง 7 สถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และสอนเป็นวิชาเอก-โทที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนผู้ที่สอนในระดับปริญญาโทจะสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับพื้นฐานที่สถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สอนเป็นวิชาเฉพาะทางที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และสอนในลักษณะอื่นๆ เช่น หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตรประยุกต์) ที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และหลักสูตรวรรณคดีที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2

กลุ่มผู้สอบภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น เกาหลี มลายู อาหรับ สอนภาษาเหล่านี้เป็นวิชาเลือกเสรี และวิชาเอก-โทในสถาบันกลุ่มตัวอย่าง ส่วนผู้สอบภาษาสเปนและอิตาลี จะสอน

เป็นวิชาเลือกเท่านั้น คุรรายละเอียดภาษาคำต่างประเทศและสถาบันที่เปิดสอนภาษาเหล่านี้ในสถานะต่างๆ ได้ในตารางที่ 4.13 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.13 ลักษณะรายวิชาภาษาต่างประเทศ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ที่เปิดสอนในสถาบันกลุ่มตัวอย่าง

ภาษา	สถาบันราชภัฏ		สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล		มหาวิทยาลัยของรัฐ						มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ		มหาวิทยาลัยเอกชน	
	เลือก	เอกโท	เลือก	เอกโท	วิทยาเขต 1		วิทยาเขต 2		วิทยาเขต 3		เลือก	เอกโท	เลือก	เอกโท
					เลือก	เอกโท	เลือก	เอกโท	เลือก	เอกโท				
ฝรั่งเศส			✓		✓		✓	✓	✓		✓			
เยอรมัน			✓				✓	✓	✓					
สเปน									✓					
อิตาลี									✓					
จีน					✓		✓	✓	✓	✓	✓			
ญี่ปุ่น		✓			✓		✓	✓	✓					
เกาหลี							✓	✓	✓					
มลายู					✓		✓	✓						
อาหรับ								✓						
เขมร					✓					✓				

2.1.1 ภาระงานสอนแยกตามสถานะรายวิชา

สถานะที่หลากหลายของแต่ละวิชาภาษาที่เปิดสอน สะท้อนความซับซ้อนและความท้าทายของภาระงานของผู้สอนได้เป็นอย่างดี ดังจะอธิบายในรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษดูเหมือนจะมีความหลากหลายในลักษณะงานสอนมากกว่าผู้สอนภาษาอื่นๆ ทั้งในแง่ภาษาที่ต้องสอนทั้งสองระดับคือปริญญาตรีและปริญญาโท และในแง่ของสถานะวิชาที่สอนดังข้อมูลที่เสนอตารางที่ 4.14 ผู้สอนภาษาเกาหลีดูเหมือนจะมีภาระงานสอนหลากหลายรองลงมา ขณะที่ผู้สอนภาษาอื่นๆ จะมีวิชาสอนที่ไม่หลากหลายสถานะนัก

ตารางที่ 4.14 ความหลากหลายของสถานศึกษาสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท

ภาษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สอน			
	สอน 1 สถานะวิชา	สอน 2 สถานะวิชา	สอน 3 สถานะวิชา	สอนมากกว่า 3 สถานะวิชา
อังกฤษ (N=21)				
ปริญญาตรี	2	12	7	-
ปริญญาตรี+โท	-	1	4	5
ฝรั่งเศส (N=4)	3	-	1	-
เยอรมัน (N=1)	1	-	-	-
สเปน (N=1)	1	-	-	-
อิตาลี (N=1)	1	-	-	-
จีน (N=4)	3	-	-	-
ญี่ปุ่น (N=3)	1	2	-	-
เกาหลี (N=2)	-	1	1	-
มลายู (N=2)	-	2	-	-
อาหรับ (N=2)	2	-	-	-
เขมร (N=2)	2	-	-	-
รวม	15	18	12	1

ตารางที่ 4.15 ข้างล่างให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาระงานของผู้สอนภาษาอังกฤษในรายละเอียดแยกตามสถาบัน

ตารางที่ 4.15 ภาระงานสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษแยกตามจำนวนวิชา/สถานะวิชาที่สอน

จำนวน/ สถานะวิชา	จำนวนผู้สอน							
	สถาบัน ราชภัฏ	สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัย ในกำกับ ของรัฐ	มหาวิทยาลัย เอกชน	รวมจำนวนผู้สอน/ จำนวนผู้สอนทั้ง หมด
			วิทยาเขต 1	วิทยาเขต 2	วิทยาเขต 3			
ระดับปริญญาตรี 1 (วิชาพื้นฐาน)					1		1	2/21 9.52%
2 (วิชาพื้นฐาน + เลือก)		3	3		2	2		10/21 47.62%
2 (วิชาพื้นฐาน + เอก-โท)						1	1	2/21 9.52%
3 (วิชาพื้นฐาน + เลือก+ เอก-โท)	3			3			1	7/21 33.33%

ตารางที่ 4.15 ภาระงานสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษแยกตามจำนวนวิชา/สถานะวิชาที่สอน (ต่อ)

จำนวน/ สถานะวิชา	จำนวนผู้สอน							รวมจำนวนผู้สอน/ จำนวนผู้สอนทั้งหมด
	สถาบัน ราชภัฏ	สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัย ในกำกับ ของรัฐ	มหาวิทยาลัย เอกชน	
			วิทยาเขต 1	วิทยาเขต 2	วิทยาเขต 3			
ระดับปริญญาโท 2 (วิชาพื้นฐาน ป.ตรี + พื้นฐาน ป.โท)	1							1/21 4.76%
3 (วิชาพื้นฐาน ป.ตรี + เลือก ป. ตรี + พื้นฐาน ป. โท)			1		1	2		4/21 19.05%
4 (วิชาพื้นฐาน ป.ตรี + เลือก + เอก-โท +เฉพาะ ทาง ป.โท)						1		1/21 4.76%
4 (วิชาพื้นฐาน ป.ตรี + เลือก ป. ตรี + เอก-โท ป. ตรี + พื้นฐาน ป. โท)	1			2				3/21 14.29%
5 (วิชา ป.ตรี ทั้ง 3 วิชา + วิชา ป.โท 2 วิชา)				1				1/21 4.76%

ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 21 ราย ที่สอนภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรีมีเพียง 2 ราย (9.5%) ที่สอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานอย่างเดียว มากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่าง (12 จาก 21) สอนภาษาอังกฤษในสองสถานะคือ สอนเป็นวิชาพื้นฐานและวิชาเลือกหรือสอนเป็นวิชาพื้นฐานและวิชาเอก-โท และหนึ่งในสาม (7 จาก 21 ราย) สอนภาษาอังกฤษในสามสถานะคือ สอนเป็นวิชาพื้นฐาน วิชาเลือกเสรีและวิชาเอก-โท

นอกจากนี้ เห็นได้ชัดเจนว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนจากสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มีความหลากหลายของงานสอนในแง่สถานะของวิชาภาษาและระดับปริญญาที่สอนมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างทุกคนจากสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 สอนภาษาอังกฤษในสถานะต่างๆ ถึงสามสถานะ ขณะที่กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ดูเหมือนจะมีภาระงานในแง่ความหลากหลายของสถานะวิชาสอนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับสถาบันอื่นๆ โดยมี 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานเพียงอย่างเดียว และ 2 รายที่เหลือสอนภาษาอังกฤษในสองสถานะวิชาคือ วิชาพื้นฐานและวิชาเลือก

ดูรายละเอียดความหลากหลายของสถานะของวิชาภาษาต่างประเทศอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ) ได้ในตารางที่ 4.16 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.16 ภาระงานสอนของกลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาต่างประเทศอื่นๆ

จำนวน/ ลักษณะ รายวิชา	จำนวน ผู้ สอน	จำนวน ชม/ สัปดาห์	จำนวนวิชา/ ภาคการ ศึกษา	สถาบันที่เปิดสอน				จำนวนผู้สอน/ จำนวนผู้สอน ทั้งหมด
				มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ	
				วิทยาเขต 1	วิทยาเขต 2	วิทยาเขต 3		
ภาษาฝรั่งเศส								
1 (วิชาเลือก)	1	12	4	✓				2/4 (50%)
	1	10	2			✓		
1 (วิชาเอก-โท)	1	6	2		✓			1/4 (25%)
3 (วิชาพื้นฐาน + เลือก + เอก-โท)	1	12	3		✓			1/4 (25%)
ภาษาเยอรมัน								
1 (วิชาเอก-โท)	1	19	2		✓			1/2 (50%)
ภาษาสเปน								
1 (วิชาเลือก)	1	19	2			✓		1/1 (100%)
ภาษาอิตาเลียน								
1 (วิชาเลือก)	1	15	2			✓		1/1 (100%)
ภาษาญี่ปุ่น								
1 (วิชาเลือก)	1	10	2			✓		1/3 (33.33%)
2 (วิชาเลือก+ เอก-โท)	2	9.5	2.5		✓			2/3 (66.66%)
ภาษาเกาหลี								
2 (วิชาเลือก+ เอก-โท)	1	9	3		✓			1/2 (50%)
3 (วิชาเลือก+ เอก-โท + พื้นฐาน)	1	7	2		✓			1/2 (50%)
ภาษาจีน								
1 (วิชาเลือก)	1	9	1			✓		2/4 (50%)
	1	24	4				✓	
1 (วิชาเอก-โท)	2	24.5	2.5			✓		2/4 (50%)
ภาษามลายู								
2 (วิชาเลือก+ เอก-โท)	2	7	2		✓			2/2 (100%)
ภาษาอาหรับ								
1 (วิชาเอก-โท)	2	7	3		✓			2/2 (100%)
ภาษาเขมร								
1 (วิชาเลือก)	1	7	2	✓				1/2 (50%)
1 (วิชาเอก-โท)	1	12	4		✓			1/2 (50%)

จากตารางพบว่าในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 22 คน ที่สอนภาษาอื่นๆ มี 15 ราย (68.18%) ที่สอนวิชาภาษาต่างประเทศในสถานะเดียวคือ ไม่สอนเป็นวิชาเลือกก็สอนเป็นวิชาเอกโท มีเพียง 5 ใน 22 (22.73%) ที่สอนภาษาต่างประเทศในสองสถานะและมี 2 ราย (9.52%) สอนภาษาใน 3 สถานะคือ เป็นวิชาพื้นฐาน (สำหรับผู้เลือกวิชาเอกภาษานั้นๆ) วิชาเลือกและวิชาเอก-โท ซึ่งผู้สอนภาษาสองรายนี้คือผู้สอนภาษาฝรั่งเศสและเกาหลี

2.1.2 ภาระงานสอนแยกตามชั่วโมงสอน

กลุ่มตัวอย่าง 43 คน มีภาระงานสอนรวมทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโทเฉลี่ย 12.38 ชม./สัปดาห์ ภาระงานสอนสูงสุดคือ 24 ชั่วโมง/สัปดาห์โดยผู้สอนที่สอนภาษาจีนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ภาระงานสอนต่ำสุดคือ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์โดยผู้สอนที่สอนภาษาเขมร สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2

หากมองภาระชั่วโมงสอนแยกตามสถาบันจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยเอกชนและสถาบันราชภัฏมีภาระงานสอนสูงสุดคือ 20.33, 18 และ 17 ชั่วโมง/สัปดาห์ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 3 วิทยาเขต มีภาระงานสอนรายชั่วโมงต่ำสุดคือโดยเฉลี่ยเพียง 11.20 ชั่วโมง/สัปดาห์โดยกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีภาระงานเฉลี่ยต่ำสุด (10.48 ชั่วโมง/สัปดาห์) ถัดมาคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 (11.12 ชั่วโมง/สัปดาห์) และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 (12 ชั่วโมง/สัปดาห์)

หากมองภาระงานสอนแยกตามภาษาต่างประเทศที่สอนจะพบว่า หากไม่นับการสอนภาษาสเปนและภาษาอิตาลีซึ่งสอนโดยผู้สอนชาวต่างประเทศแล้ว ผู้สอนภาษาจีนมีชั่วโมงสอนโดยเฉลี่ยสูงสุดคือ 16.25 ชั่วโมง/สัปดาห์/คน โดยมีภาระงานสอนต่ำสุด-สูงสุดคือ 15-24 ชั่วโมง ซึ่งผู้สอนที่มีภาระสูงสุดรายนี้สังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ผู้สอนภาษาอังกฤษมีภาระงานเฉลี่ยรองมาคือ 14.45 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยภาระงานสอนต่ำสุด-สูงสุดคือ 8-22 ชั่วโมง ผู้มีภาระสูงสุดในการสอนภาษาอังกฤษสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และผู้ที่มีภาระงานสอนภาษาอังกฤษต่ำสุดคือ ผู้สอนสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐวิทยาเขต 3 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ผู้สอนภาษาที่มีภาระงานต่ำสุดคือ ผู้สอนเขมร ซึ่งมีภาระงานสอนโดยเฉลี่ยเพียง 2.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ดูรายละเอียดภาระงานสอนของกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 จำนวนชั่วโมงการสอนระดับปริญญาตรีของกลุ่มตัวอย่างแยกตามภาษาและสถาบัน

ภาษา	สถาบัน ราชภัฏ		สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล		มหาวิทยาลัยของรัฐ						มหาวิทยาลัย ในกำกับของ รัฐ		มหาวิทยาลัย เอกชน		ค่า เฉลี่ย
	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	วิทยาเขต 1		วิทยาเขต 2		วิทยาเขต 3		ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	
					ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย					
อังกฤษ (N = 21)	12-21	17	18-22	20.33	9-12	10.13	11-14	12.67	8-15	11	8-15	12	13-21	18	14.45
ฝรั่งเศส (N = 4)	-		-		15-15	15	6-12	9	10-10	10	-		-		10.75
เยอรมัน (N = 1)	-		-		-		9-9	9	-		-		-		9
สเปน (N = 1)	-		-		-		-		19-19	19	-		-		19
อิตาลี (N = 1)	-		-		-		-		15-15	15	-		-		15
จีน (N = 4)	-		-		-		15-17	16	9-9	9	24-24	24	-		16.25
ญี่ปุ่น (N = 3)	-		-		-		9-10	9.5	10-10	10	-		-		9.67
เกาหลี (N = 2)	-		-		-		7-9	8	-		-		-		8
อาหรับ (N = 2)	-		-		-		7-7	7	-		-		-		7
มลายู (N = 2)	-		-		-		5-9	7	-		-		-		7
เขมร (N = 2)	-		-		3-3	3	2-2	2	-		-		-		2.5
รวม (N = 43)		17		20.33		9.68		9.53		12		15		18	12.38

2.1.3 ภาระงานสอนแยกตามจำนวนรายวิชาสอน

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 43 ราย ในงานวิจัยนี้มีจำนวนวิชาภาษาต่างประเทศที่สอนโดยเฉลี่ย 2.42 วิชา/คน/ภาคการศึกษา โดยผู้สอนจากสถาบันราชภัฏมีจำนวนรายวิชาที่สอนสูงสุดคือ 3.67 วิชา/คน/ภาคการศึกษา รองลงมาคือผู้สอนจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลซึ่งสอนโดยเฉลี่ย 3 วิชา/คน/ภาคการศึกษา ส่วนกลุ่มผู้สอนจากมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 มีภาระงานสอนรายวิชาน้อยที่สุดคือ 1.67 วิชา/คน/ภาคการศึกษา และ 1.75 วิชา/คน/ภาคการศึกษาโดยลำดับ

หากมองจำนวนรายวิชาแยกตามภาษาที่สอน จะพบว่า ผู้สอนภาษาเยอรมัน และอาหรับ เป็นผู้ที่มีภาระงานสูงสุดในแง่จำนวนวิชาคือ แต่ละคนต้องรับภาระวิชาสอนโดยเฉลี่ย 3 วิชา รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรายวิชาตั้งแต่ 1 ถึง 5 วิชา รายวิชาเฉลี่ยต่อผู้สอนคือ 2.57 วิชา/คน/ภาคการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอนภาษาอังกฤษสังกัดสถาบันราชภัฏ มีจำนวนรายวิชาสูงสุดที่ต้องรับผิดชอบถึง 5 วิชา น้อยที่สุด 3 วิชา ส่วนผู้สอนภาษาอังกฤษสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 มีรายวิชาน้อยที่สุดคือเฉลี่ยเพียง 1.67 วิชา/คน/ภาคการศึกษา ส่วนผู้สอนภาษามลายู สเปน อิตาลี มีภาระวิชาค่อนข้างน้อยเฉลี่ยคนละ 2 วิชา/คน/ภาคการศึกษา และผู้สอนภาษาเขมรมีรายวิชาน้อยที่สุดคือ 1 วิชา/คน/ภาคการศึกษา

ดูรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนวิชาที่สอนในตารางที่ 4.18 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.18 จำนวนรายวิชาที่กลุ่มตัวอย่างสอนในระดับปริญญาตรี แยกตามภาษาและสถาบัน

ภาษา	สถาบัน ราชภัฏ		สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล		มหาวิทยาลัยของรัฐ						มหาวิทยาลัย ในกำกับของ รัฐ		มหาวิทยาลัย เอกชน		ค่าเฉลี่ย จำนวน วิชา
	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	วิทยาเขต 1		วิทยาเขต 2		วิทยาเขต 3		ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	
					ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย	ต่ำ-สูง สุด	เฉลี่ย					
อังกฤษ (N = 21)	3-5	3.67	3-3	3	2-3	2.3	1-4	3	1-2	1.67	1-4	2.33	1-2	1.67	2.57
ฝรั่งเศส (N = 4)	-		-		4-4	4	1-2	1.5	2-2	2	-		-		2.25
เยอรมัน (N = 1)	-		-		-		3-3	3	-		-		-		3
สเปน (N = 1)	-		-		-		-		2-2	2	-		-		2
อิตาลี (N = 1)	-		-		-		-		2-2	2	-		-		2
จีน (N = 4)	-		-		-		2-3	2.5	1-1	1	4-4	4	-		2.5
ญี่ปุ่น (N = 3)	-		-		-		2-3	2.5	2.2	2	-		-		2.33
เกาหลี (N = 2)	-		-		-		2-3	2.5	-		-		-		2.5
อาหรับ (N = 2)	-		-		-		3-3	3	-		-		-		3
มลายู (N = 2)	-		-		-		2-2	2	-		-		-		2
เขมร (N = 2)	-		-		1-1	1	1-1	1	-		-		-		1
รวม (N = 43)		3.67		3		2.4		2.41		1.75		3		1.67	2.42

ในการสอนภาษาระดับปริญญาโท ซึ่งมีอยู่เพียงภาษาเดียวคือภาษาอังกฤษ มีผู้สอนทั้งสิ้น 12 คน แต่ในช่วงเวลาการเก็บข้อมูลของงานวิจัยชิ้นนี้ มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 รายที่สอนภาษาระดับปริญญาโทอยู่ ข้อมูลเกี่ยวกับการะงานสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนระดับปริญญาโทจึงค่อนข้างจำกัดและเป็นข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเพียงหนึ่งรายซึ่งสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กล่าวคือ ภาระงานกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาในระดับปริญญาโทคือ .67 ชม./สัปดาห์ และมีวิชาที่ต้องรับผิดชอบสอน 1 วิชา/คน/สัปดาห์

ตารางที่ 4.19 ข้างล่างเปรียบเทียบภาระงานสอนในแง่ชั่วโมงและรายวิชาที่สอนของกลุ่มตัวอย่างทุกภาษาและทุกสถาบัน เห็นได้ชัดเจนว่าผู้สอนจากสถาบันราชภัฏมีภาระงานสอนที่ค่อนข้างมากกว่าสถาบันอื่นๆ มีชั่วโมงสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างสูงคือ 17 ชม./สัปดาห์ แม้ไม่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ แต่เมื่อพิจารณาในแง่รายวิชาที่ต้องสอนเข้ามาด้วย (3.67 รายวิชา/คน) จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันแห่งนี้มีภาระงานที่หนักพอสมควร มหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 3 วิทยาเขตมีภาระงานสอนที่น้อยกว่าสถาบันกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ทั้งในแง่ชั่วโมงสอนและรายวิชาที่ต้องสอน

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบชั่วโมงสอนและรายวิชาที่สอนระดับปริญญาตรีของกลุ่มตัวอย่างแต่ละ สถาบัน

สถาบัน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนชั่วโมง/สัปดาห์			จำนวนวิชาที่สอน/สัปดาห์		
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย
สถาบันราชภัฏ (N = 3)	12	21	17	3	5	3.67
สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล (N = 3)	18	22	20.33	3	3	3
มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 (N = 5)	7	15	10.48	2	4	2.6
มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 (N = 17)	5	33	11.12	1	4	2.59
มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 (N = 8)	8	19	12	1	2	1.75
มหาวิทยาลัยในกำกับของ รัฐ (N = 4)	8	24	15	2	4	3
มหาวิทยาลัยเอกชน (N = 3)	13	21	18	1	2	1.67
รวม (N = 43)	5	33	13.10	1	5	2.5

2.1.4 ขนาดของชั้นเรียน

2.1.4.1 ชั้นเรียนระดับปริญญาตรี

2.1.4.1.1 ชั้นเรียนวิชาพื้นฐาน

ชั้นเรียนส่วนใหญ่ของการสอนภาษาต่างประเทศเป็นวิชาพื้นฐานระดับปริญญาตรี (ซึ่งในกรณีนี้คือ ภาษาอังกฤษเพียงภาษาเดียว) จะเป็นชั้นเรียนขนาดค่อนข้างใหญ่ โดยในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 รายที่สอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานขณะที่งานวิจัยชิ้นนี้กำลังเก็บข้อมูลยังมีกลุ่มตัวอย่าง 11 ราย สอนนักเรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไปต่อชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยกลุ่มตัวอย่างทุกรายที่สอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานที่สองสถาบันนี้สอนชั้นเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไป 2 ใน 3 ราย ของกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันราชภัฏสอนนักเรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไป และอีก 1 ราย สอนนักเรียน 21-30 คนต่อห้อง กลุ่มตัวอย่าง 1 ใน 3 ราย จากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีชั้นเรียนวิชาพื้นฐานที่มีนักเรียนมากกว่า 30 คนต่อชั้น และอีก 2 ราย สอนชั้นขนาด 21-30 คน กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ส่วนใหญ่ (3 ใน 5 ราย) สอนนักเรียนในชั้นเรียนขนาดใหญ่คือตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป สถาบันที่มีชั้นเรียนขนาดเล็กเมื่อเทียบกับสถาบันอื่นๆ คือ มหาวิทยาลัยของ

รัฐ วิทยาเขต 3 โดย 1 ใน 2 ราย ของกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 สอนนักศึกษาระดับ 11-20 คนต่อชั้น และอีก 1 ราย สอนนักศึกษาขนาด 21-30 คนต่อชั้น

ตารางที่ 4.20 จำนวนผู้สอนและขนาดของชั้นเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐาน

จำนวนผู้เรียนต่อห้อง	จำนวนผู้สอน (N=20 คน)							รวมจำนวนผู้สอน
	สถาบันราชภัฏ	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัยเอกชน	
			วิทยาเขต 1	วิทยาเขต 2	วิทยาเขต 3			
11-20 คน	-	-	-	1	1	-	-	2 10%
21-30 คน	1	2	2	1	1	-	-	7 35%
มากกว่า 30 คน	2	-	1	3	-	2	3	11 55%
รวมผู้สอน	3	2	3	5	2	2	3	20

2.1.4.1.2 ชั้นเรียนวิชาเอก-โท

ในการศึกษาขนาดของชั้นเรียนวิชาภาษาเป็นวิชาเอก-โทระดับปริญญาตรี ซึ่งแยกสอนตามทักษะ จะพบว่าชั้นเรียนมีความหลากหลาย และจะมีขนาดเล็กกว่าชั้นเรียนวิชาพื้นฐาน ผู้สอนส่วนใหญ่จะสอนชั้นเรียนขนาด 21-30 ยกเว้นวิชาเอก-โทที่เน้นทักษะการอ่านและบูรณาการ ทักษะต่างๆ ซึ่งผู้สอนส่วนใหญ่จะสอนชั้นเรียนที่มีนักศึกษามากกว่า 30 คนขึ้นไปต่อชั้น

หากดูรายละเอียดแยกตามสถาบันจะพบว่า ชั้นเรียนวิชาเอก-โทของสถาบันราชภัฏจะมีขนาดเล็กกว่าชั้นเรียนของสถาบันอื่นๆ ชั้นเรียนส่วนใหญ่ที่ราชภัฏไม่ว่าจะเป็นวิชาเอก-โททักษะใด (ยกเว้นบูรณาการทักษะต่างๆ) ผู้สอนส่วนใหญ่จะมีชั้นเรียนขนาด 11-20 คน ชั้นเรียนทักษะการอ่านและบูรณาการทักษะต่างๆ จะมีขนาดใหญ่กว่าทักษะอื่น ผู้สอนจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ดูเหมือนจะมีขนาดชั้นเรียนที่หลากหลายและใหญ่กว่าชั้นเรียนที่อื่นๆ ไม่ว่าจะเป็ วิชาเอก-โททักษะใด ส่วนใหญ่จะสอนชั้นเรียนขนาดใหญ่กว่าผู้สอนจากสถาบันอื่น วิชาเอก-โท ทักษะการอ่านที่เปิดสอนที่มหาวิทยาลัยเอกชนก็มีขนาดชั้นเรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไป

ดูรายละเอียดขนาดของชั้นเรียนทุกภาษาแยกตามลักษณะวิชาและสถาบันได้ในตารางที่ 4.21 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.21 จำนวนผู้สอนและขนาดของชั้นเรียนภาษาต่างประเทศที่เป็นวิชาเอก-โท

ทักษะ ขนาดของชั้นเรียน	จำนวนผู้สอน					รวม
	สถาบัน ราชภัฏ	มหาวิทยาลัยของรัฐ		มหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัย เอกชน	
		วิทยาเขต 2	วิทยาเขต 3			
ทักษะการฟัง						
11-20 คน	1	2	-	-	-	3 (30%)
21-30 คน	-	4	-	-	-	4 (40%)
มากกว่า 30 คน	-	3	-	-	-	3 (30%)
รวมผู้สอน	1	9				10
ทักษะการพูด						
11-20 คน	1	2	-	-	-	3 (30%)
21-30 คน	-	4	-	-	-	4 (40%)
มากกว่า 30 คน	-	3	-	-	-	3 (30%)
รวมผู้สอน	1	9				10
ทักษะการเขียน						
11-20 คน	1	-	-	-	-	1 (8.33%)
21-30 คน	-	6	-	-	-	6 (50%)
มากกว่า 30 คน	-	5	-	-	-	5 (41.66%)
รวมผู้สอน	1	11				12
ทักษะการอ่าน						
11-20 คน	-	1	-	-	-	1 (6.25%)
21-30 คน	2	4	-	1	-	7 (43.75%)
มากกว่า 30 คน	-	7	-	-	1	8 (50%)
รวมผู้สอน	2	12	-	1	1	16
ทักษะบูรณาการ						
11-20 คน	-	1	-	-	-	1 (5.55%)
21-30 คน	1	4	1	-	-	6 (33.33%)
มากกว่า 30 คน	1	10	-	-	-	11 (61.11%)
รวมผู้สอน	2	15	1	-	-	18

หมายเหตุ : มหาวิทยาลัยของรัฐวิทยาเขต 1 ไม่มีการสอนภาษาต่างประเทศเป็นวิชาเอก-โท

หากพิจารณาขนาดของชั้นเรียนแยกตามภาษาจะพบว่า ขนาดชั้นเรียนภาษาอังกฤษมีความหลากหลาย ตั้งแต่ชั้นเรียนขนาดผู้เรียน 11 คน จนถึงชั้นเรียนขนาดมากกว่า 30 คน ชั้นเรียนภาษาฝรั่งเศสค่อนข้างจะเล็ก ผู้สอนส่วนใหญ่ (ยกเว้นผู้สอนภาษาฝรั่งเศสทักษะบูรณาการ) จะมีผู้เรียนในชั้นไม่เกิน 20 คน ผู้สอนภาษาอาหรับก็มีชั้นเรียนขนาดเล็กเช่นกัน ที่น่าสังเกตคือ ชั้นเรียนของภาษาจีนและภาษาเกาหลีจะเป็นชั้นเรียนที่มีขนาดใหญ่ที่สุด โดยผู้สอนภาษาจีนไม่

ว่าจะสอนภาษาจีนเป็นวิชาเอก-โททักษะใด ทุกคนจะสอนชั้นเรียน ที่มีผู้เรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไปทุกชั้นทุกวิชา ผู้สอนภาษาเกาหลีจะมีชั้นเรียนขนาดใหญ่รองจากผู้สอนภาษาจีน

ปัจจัยที่กำหนดขนาดของชั้นเรียนของภาษาต่างประเทศที่เปิดสอนน่าจะมาจากหลายปัจจัย เช่น ความนิยมของภาษานั้นๆ ภาษาใดที่มีผู้เรียนจำนวนมาก อาจจะทำให้ชั้นเรียนมีขนาดใหญ่ตามไปด้วย นอกจากนั้นขนาดของชั้นเรียนอาจถูกกำหนดด้วยจำนวนผู้สอน วิชาภาษาใดที่มีผู้นิยมเรียนมาก แต่มีผู้สอนจำกัด อาจจะทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องทำในชั้นเรียนขนาดใหญ่ แต่ถ้ามีผู้สอนเพียงพอแม้จะมีผู้เรียนมากชั้นเรียนก็ยังมีขนาดเล็กลงด้วย

ดูรายละเอียดขนาดของชั้นเรียนวิชาเอก-โท แยกตามภาษาในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 จำนวนผู้สอนและขนาดของชั้นเรียนวิชาเอก-โทแยกตามภาษา

ทักษะ ขนาดชั้นเรียน	จำนวนผู้สอนภาษา									จำนวน ผู้สอนทั้งหมด
	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	ญี่ปุ่น	จีน	เกาหลี	มลายู	อาหรับ	เขมร	
ทักษะการฟัง										
11-20 คน	1	1	-	-	-	-	-	1	-	3 (27.27%)
21-30 คน	3	-	-	-	-	-	1	-	-	4 (36.36%)
21-มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1 (9.09%)
มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	2	-	1	-	-	3 (27.27%)
รวมผู้สอน	4	1	-	-	2	1	2	1	-	11
ทักษะการพูด										
11-20 คน	1	1	-	-	-	-	-	1	-	3 (27%)
21-30 คน	3	-	-	-	-	-	1	-	-	4 (36.36%)
21-มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1 (9.09%)
มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	2	-	2	-	-	4 (36.36%)
รวมผู้สอน	4	1	-	-	2	1	2	1	-	11
ทักษะการเขียน										
11-20 คน	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (7.69%)
21-30 คน	2	-	-	1	-	-	1	1	1	6 (46.15%)
21-มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1 (7.69%)
มากกว่า 30 คน	1	-	-	-	2	1	1	-	-	5 (41.67%)
รวมผู้สอน	4	-	-	1	2	2	2	1	1	13

ตารางที่ 4.22 จำนวนผู้สอนและขนาดของชั้นเรียนวิชาเอก-โทแยกตามภาษา (ต่อ)

ทักษะ ขนาดชั้นเรียน	จำนวนผู้สอนภาษา									จำนวน ผู้สอนทั้งหมด
	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	ญี่ปุ่น	จีน	เกาหลี	มลายู	อาหรับ	เขมร	
ทักษะการอ่าน										
11-20 คน	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1 (5.88%)
21-30 คน	3	-	-	-	-	-	1	1	1	6 (35.29%)
21-มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2 (11.76%)
มากกว่า 30 คน	4	-	-	-	2	1	1	-	-	8 (47.05%)
รวมผู้สอน	7	1	-	-	2	2	2	2	1	17
ทักษะบูรณาการ										
11-20 คน	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1 (5.26%)
21-30 คน	2	2	-	1	-	-	1	-	-	6 (31.57%)
21-มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1 (5.26%)
มากกว่า 30 คน	4	-	1	1	2	2	1	-	-	11 (57.89%)
รวมผู้สอน	6	2	1	2	2	2	2	2	-	19

2.1.4.1.3 ชั้นเรียนวิชาเลือก

ขนาดของชั้นเรียนของวิชาภาษาเป็นวิชาเลือกสำหรับนักศึกษาผู้สนใจ ดูเหมือนจะมีขนาดเล็กกว่าชั้นเรียนของวิชาภาษาที่เป็นวิชาเอก-โท ชั้นเรียนวิชาเลือกเกือบทุกภาษา (ยกเว้นภาษามลายู) จะเป็นชั้นเรียนขนาด 21-30 คน จะมีก็แต่วิชาเลือกภาษาอังกฤษเท่านั้นที่มีผู้เรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไปในบางชั้นเรียน ชั้นเรียนของภาษามลายูจะเป็นวิชาเลือกภาษาที่มีผู้เรียนจำนวนน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับภาษาอื่นๆ คือ ทุกชั้นจะมีผู้เรียนต่ำกว่า 10 คน

ดูรายละเอียดขนาดชั้นเรียนวิชาเลือกภาษาในตารางที่ 4.23 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.23 จำนวนผู้สอนและขนาดของชั้นเรียนวิชาเลือกภาษาแยกตามภาษา

ทักษะ ขนาดชั้นเรียน	จำนวนผู้สอนภาษา									จำนวน ผู้สอนทั้งหมด
	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	สเปน	อิตาเลียน	จีน	ญี่ปุ่น	เกาหลี	มลายู	เขมร	
ทักษะการฟัง										
ต่ำกว่า 10 คน	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1 (9.09%)
11-20 คน	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2 (18.18%)
21-30 คน	4	-	-	-	1	-	-	-	-	5 (45.45%)
21-มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1 (9.09%)
มากกว่า 30 คน	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2 (18.18%)
รวมผู้สอน	7				2		1	1		11

ตารางที่ 4.23 จำนวนผู้สอนและขนาดของชั้นเรียนวิชาเลือกภาษาแยกตามภาษา(ต่อ)

ทักษะ ขนาดชั้นเรียน	จำนวนผู้สอนภาษา									จำนวน ผู้สอนทั้งหมด
	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	สเปน	อิตาเลียน	จีน	ญี่ปุ่น	เกาหลี	มลายู	เขมร	
ทักษะการพูด										
ต่ำกว่า 10 คน	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1 (7.69%)
11-20 คน	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2 (15.38%)
21-30 คน	5	-	-	-	1	-	-	-	-	6 (46.15%)
21-มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2 (15.38%)
มากกว่า 30 คน	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2 (15.38%)
รวมผู้สอน	8	-	-	-	2	-	1	2	-	13
ทักษะการเขียน										
ต่ำกว่า 10 คน	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1 (7.14%)
11-20 คน	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2 (14.28%)
21-30 คน	3	-	-	-	1	1	-	-	-	5 (35.71%)
21-มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1 (7.14%)
มากกว่า 30 คน	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5 (35.71%)
รวมผู้สอน	9	-	-	-	2	1	1	1	-	14
ทักษะการอ่าน										
ต่ำกว่า 10 คน	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1 (7.14%)
11-20 คน	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2 (14.28%)
21-30 คน	2	-	-	-	1	1	-	-	-	4 (28.57%)
21-มากกว่า 30 คน	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1 (7.14%)
มากกว่า 30 คน	5	-	-	-	-	-	-	-	-	6 (35.71%)
รวมผู้สอน	8	-	-	-	2	1	1	2	-	14
ทักษะบูรณาการ										
ต่ำกว่า 10 คน	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1 (4.16%)
11-20 คน	1	1	1	1	1	1	1	-	-	7 (29.16%)
21-30 คน	4	1	-	-	1	2	-	-	-	8 (33.33%)
มากกว่า 30 คน	5	-	-	-	-	-	1	-	-	6 (25%)
0- 30 คน	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2 (8.33%)
11-มากกว่า 30 คน										
รวมผู้สอน	10	3	1	1	2	3	2	1	1	24

2.1.4.2 ชั้นเรียนระดับปริญญาโท

ในระดับปริญญาโท ชั้นเรียนภาษาต่างประเทศที่สอนเป็นวิชาพื้นฐานและเป็นแบบบูรณาการทักษะทางภาษาสำหรับนักศึกษาปริญญาโทจะเป็นชั้นเรียนที่มีนักศึกษาไม่เกิน 30 คนต่อห้อง โดย 2 ใน 5 ของกลุ่มตัวอย่าง ที่สอนวิชานี้ในภาคการศึกษาที่ 1 ซึ่งเป็นช่วงเวลาการเก็บข้อมูล จะสอนนักศึกษาต่ำกว่า 10 คนต่อห้อง และอีก 2 คน จะมีชั้นเรียนขนาด 21-30 คน มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 รายที่สอนชั้นเรียนขนาด 11-20 คน

2.3 ภาระงานอื่นๆ

นอกจากภาระงานสอนแล้ว กลุ่มตัวอย่างยังมีภาระงานอื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบ เช่น งานบริหาร เป็นกรรมการการชุดต่างๆ ผู้ประสานงานรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา ฯลฯ

ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 43 ราย มีเพียง 5 รายที่ไม่มีภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอน 2 รายเป็นผู้สอนสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล อีก 2 รายเป็นชาวต่างประเทศสอนภาษาสเปนและอิตาลี สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐวิทยาเขต 3 และ 1 รายสังกัดมหาวิทยาลัยเอกชน

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่ามีกลุ่มตัวอย่าง 38 จาก 43 ราย (88.37%) มีภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอน ไม่ว่าจะเป็นกรรมการคณะ ผู้บริหารภาควิชา กรรมการศูนย์ต่างๆ กรรมการร่างและปรับปรุงหลักสูตร ฯลฯ โดยกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่ง (24 คน จาก 43 ราย) มีภาระงานอื่นๆ ถึง 5 ภาระงาน กลุ่มตัวอย่างทุกคนจากสถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีภาระงานอื่นๆ อย่างน้อย 2 ภาระงานขึ้นไป และดูเหมือนว่ากลุ่มตัวอย่างจากสถาบันราชภัฏจะมีภาระงานอื่นๆ สูงสุด โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนมีภาระงานอื่นๆ คนละ 5 ภาระงาน กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีภาระงานต่ำสุด โดยมีกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 ใน 3 ราย ที่มีภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอนที่น่าสังเกตคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีภาระงานอื่นๆ มักจะเป็นผู้สอนที่สังกัดสถาบันขนาดใหญ่ที่มีกิจกรรมหลากหลาย

ตารางที่ 4.24 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีภาระงานอื่นๆ นอกจากงานสอน

จำนวนภาระงานอื่นๆ	สถาบันราชภัฏ (N = 3)	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (N = 3)	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (N = 4)	มหาวิทยาลัยเอกชน (N = 3)	รวม (N = 43)
			วิทยาเขต 1 (N = 5)	วิทยาเขต 2 (N = 17)	วิทยาเขต 3 (N = 8)			
มี 1 ภาระงาน	-	1	-	-	-	-	1	2 (4.65%)
มี 2 ภาระงาน	-	-	2	6	-	1	-	9 (20.93%)
มี 5 ภาระงาน	3	-	3	10	4	3	1	24 (55.81%)
มี 6 ภาระงาน	-	-	-	1	2	-	-	3 (6.98%)
รวมผู้มีภาระงาน	3	1	5	17	6	4	2	38 (88.37%)

เมื่อสอบถามถึงความรู้สึกต่อภาระงานของตนทั้งในแง่การสอนและภาระงานอื่นๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณกึ่งหนึ่ง (22 ราย หรือ 51.2%) มีความเห็นว่าภาระงานของตนเองทั้งด้านการเรียนการสอนและงานอื่นมีมาก ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอีกเกือบครึ่ง (46.5% หรือ 20 ราย) เห็นว่าภาระงานของตนอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมแล้ว และมีเพียง 2.3% ของกลุ่มตัวอย่าง (1 ราย) จากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ที่คิดว่าภาระงานของตนเองน้อยเกินไป

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดของมหาวิทยาลัยในกำกับและมหาวิทยาลัยเอกชน 4 ใน 5 ราย (80%) จากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 คิดว่าตนเองมีภาระงานสอนและงานอื่นๆ มากเกินไป ขณะที่กลุ่มตัวอย่างทุกรายของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพึงพอใจกับภาระงานของตน ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 มีความเห็นแตกแยก โดย 10 ใน 17 ราย (58.8%) ของกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มีความพึงพอใจกับภาระงาน อีก 7 ราย (41.2%) คิดว่าตนเองมีภาระมาก กลุ่มตัวอย่าง 1 จาก 8 ราย (12.5%) จากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 คิดว่าตนเองมีภาระงานน้อยเกินไป ขณะที่ 5 ราย (62.5%) พึงพอใจกับภาระงานและอีก 2 ราย (25%) คิดว่าตนมีภาระงานมาก

เมื่อวิเคราะห์ความเห็นแยกตามภาษาดังข้อมูลในตารางที่ 4.25 พบว่า 3 ใน 4 ราย (75%) ของกลุ่มผู้สอนภาษาจีน มีความเห็นว่างานของตนมีมาก รองลงมาคือผู้สอนภาษาอังกฤษซึ่ง 14 ใน 21 ราย (66.7%) ก็มีความเห็นว่าตนเองมีภาระงานมาก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาอิตาเลียน เกาหลีและอาหรับทุกรายมีความพึงพอใจในภาระงานของตนเอง แต่ผู้สอนภาษาสเปนมีความรู้สึกว่าการภาระงานของตนเองมีน้อยเกินไป ซึ่งก็ไม่ใช่เรื่องแปลกเนื่องจากผู้สอนภาษาสเปนเป็นชาวต่างประเทศ จึงไม่ต้องมีภาระงานอื่นๆ เช่น การเป็นกรรมการชุดต่างๆ ของสถาบัน

ตารางที่ 4.25 กลุ่มตัวอย่างผู้สอนกับความรู้สึกต่อภาระงานแยกตามภาษา

ระดับ ความคิดเห็น	อังกฤษ (N=21)	ฝรั่งเศส (N=4)	เยอรมัน (N=1)	สเปน (N=1)	อิตาลี เลียน (N=1)	จีน (N=4)	ญี่ปุ่น (N=3)	เกาหลี (N=2)	มลายู (N=2)	อาหรับ (N=2)	เขมร (N=2)	รวม (N=43)
น้อยเกินไป	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1 (4.65%)
เหมาะสม	7	3	1	-	1	1	2	2	1	2	-	20 (46.51%)
มาก	14	1	-	-	-	3	1	-	1	-	2	22 (51.16%)

3. ประสบการณ์การใช้ภาษาต่างประเทศ

3.1 การใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการสอนภาษา

การใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการสอนภาษานั้นๆ เป็นวิธีธรรมชาติที่ผู้สอนจำเป็นต้องใช้ เพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อสาร จากการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ภาษาในการสอนของกลุ่มตัวอย่าง 41 ราย (ยกเว้นผู้สอนภาษาสเปนและภาษาอิตาลีเนื่องจากผู้สอนรายนี้เป็นเจ้าของภาษา) ดังนำเสนอในตารางข้างล่างนี้พบว่า จากประสบการณ์การสอนในอดีตจนถึงปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างมีการใช้ภาษาเป็นสื่อในการสอนแตกต่างกันไปตามลักษณะภาษาที่สอน และตามลักษณะวิชาว่าเป็นวิชาพื้นฐาน เอก-โท หรือเลือกเสรี

ตารางที่ 4.26 การใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการสอนในระดับปริญญาตรีและโท

ลักษณะรายวิชา	ระดับการใช้				
	ไม่ใช้เลย	ใช้น้อยที่สุด	ใช้น้อย	ใช้มาก	ใช้มากที่สุด
ระดับปริญญาตรี					
วิชาพื้นฐาน					
ภาษาอังกฤษ (N = 21)	-	1	5	11	4
วิชาเลือก*					
ภาษาอังกฤษ (N = 17)	-	-	4	8	5
ภาษาฝรั่งเศส (N = 3)	-	-	1	1	1
ภาษาจีน (N = 2)	-	-	-	-	2
ภาษาญี่ปุ่น (N = 3)	-	-	1	1	1
ภาษาเกาหลี (N = 2)	-	-	-	2	-
ภาษามลายู (N = 2)	-	1	1	-	-
ภาษาเขมร (N = 1)	-	-	-	-	1
รวมทุกภาษา (N=30)	-	1 (3.33%)	7 (23.33%)	12 (40%)	10 (33.33%)

*ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการสอนภาษาเยอรมันเป็นวิชาเลือกในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล

ตารางที่ 4.26 การใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการสอนในระดับปริญญาตรีและโท (ต่อ)

ลักษณะรายวิชา	ระดับการใช้				
	ไม่ใช้เลย	ใช้น้อยที่สุด	ใช้น้อย	ใช้มาก	ใช้มากที่สุด
วิชาเอก-โท					
ภาษาอังกฤษ (N = 9)	-	-	-	4	5
ภาษาฝรั่งเศส (N = 3)	1	-	-	2	-
ภาษาเยอรมัน (N = 1)	-	-	1	-	-
ภาษาญี่ปุ่น (N = 2)	-	-	-	1	1
ภาษาเกาหลี (N = 2)	-	-	-	2	-
ภาษาอาหรับ (N = 2)	-	-	2	-	-
ภาษามลายู (N = 2)	-	-	1	1	-
ภาษาเขมร (N = 1)	-	-	-	1	-
รวมทุกภาษา (N=22)	1(4.55%)	-	4 (18.18%)	11 (50%)	6 (27.27%)
ระดับปริญญาโท					
ภาษาอังกฤษ					
วิชาพื้นฐาน (N = 10)	-	1	3	4	2
สาขาเฉพาะทาง (N = 2)	-	-	-	1	1
อื่นๆ (N = 5)	-	-	-	1	4
รวม (N=17)		1 (5.88%)	3 (17.65%)	6 (35.29%)	7 (41.18%)
ภาษาฝรั่งเศส					
สาขาเฉพาะทาง (N = 2)	1 (50%)	-	-	-	1 (50%)

ในกลุ่มผู้สอนภาษาเป็นวิชาบังคับพื้นฐานระดับปริญญาตรี(ซึ่งก็คือภาษาอังกฤษ) จำนวน 21 คน มากกว่าครึ่ง (52.38%, 11 ใน 21 ราย) ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนในระดับมากและ 4 ใน 21 ราย (19%) ใช้ในระดับมากที่สุด มีเพียง 5 ราย ที่ใช้ในระดับน้อย และ 1 ราย ใช้น้อยที่สุด

ในการสอนภาษาเป็นวิชาเลือกเสรี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีพบว่า ภาษาจีนและภาษาเขมร เป็นภาษาที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนใช้ภาษาต่างประเทศในการเรียนการสอนจำนวนมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนและเขมรทุกคนใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการสอนในระดับที่มากที่สุด รองลงมาคือผู้สอนภาษาเกาหลี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเกาหลีทุกคนใช้ภาษาเกาหลีในการสอนในระดับมาก ถัดลงมาคือผู้สอนภาษาอังกฤษซึ่ง 13 ใน 17 ราย (76.47%) ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนในระดับมากและมากที่สุด ส่วนภาษาที่ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อการสอนน้อยที่สุดคือภาษามลายู กลุ่มตัวอย่าง 1 ใน 2 ใช้ภาษามลายูน้อยที่สุด และอีกหนึ่งรายใช้ภาษามลายูในระดับน้อย

ในการสอนวิชาภาษาต่างประเทศเป็นวิชาเอก-โทในระดับปริญญาตรี การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนที่สอนภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีและเขมร ใช้ภาษาที่ตนสอนเป็นสื่อการสอนในระดับมากและมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันและอาหรับทุกคน

ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อการสอนในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่าง 1 ใน 3 คน (33.33%) ที่สอนภาษาฝรั่งเศสระบุว่าตนเองไม่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในการสอนเลย ขณะที่อีก 2 คน (66.66%) ใช้ภาษาฝรั่งเศสในระดับมากในการสอน

ในระดับปริญญาโท การสอนภาษาต่างประเทศเป็นวิชาพื้นฐาน(ซึ่งมีการสอนอยู่ภาษาเดียวคือ ภาษาอังกฤษ) มากกว่าครึ่ง (6 ใน 10 ราย) ของกลุ่มตัวอย่างที่สอนวิชาพื้นฐาน ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนในระดับมากและมากที่สุด อีก 4 รายใช้ภาษาในระดับน้อยและน้อยที่สุด ส่วนผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นสาขาเฉพาะทาง (สำหรับผู้ออกภาษาอังกฤษ) และอื่นๆ (เช่น หลักสูตรภาษาศาสตร์ประยุกต์) ทุกคนใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนในระดับมากและมากที่สุด ที่น่าแปลกใจคือ 1 ใน 2 ของผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในสาขาเฉพาะทางไม่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นสื่อในการสอนเลย

3.2 การใช้ภาษาต่างประเทศในกิจกรรมเช่น งานล่าม แปลและงานเขียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังที่ได้นำเสนอในตารางที่ 4.27 ข้างล่างนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 41 คน (ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาสเปนและภาษาอิตาลี) มีการใช้ภาษาต่างประเทศในกิจกรรมอื่นๆ นอกจากการเป็นสื่อการสอนในชั้นเรียนในระดับที่สูงพอสมควร โดยประมาณครึ่งของกลุ่มตัวอย่าง (21 ใน 41 ราย หรือ 51.22%) ใช้ภาษาต่างประเทศในกิจกรรมเหล่านี้ในระดับมากและมากที่สุด หากวิเคราะห์แยกตามภาษาจะพบว่า กลุ่มผู้สอนภาษาเยอรมันและภาษาเกาหลีใช้ภาษาทั้งสองในกิจกรรมเช่น ล่าม แปล งานเขียน มากกว่าผู้สอนภาษาอื่นๆ โดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันและเกาหลีทุกคนใช้ภาษาในการทำกิจกรรมดังกล่าวในระดับมาก รองลงมาคือผู้สอนภาษาญี่ปุ่นซึ่ง 2 ใน 3 ราย (66.67%) ของกลุ่มตัวอย่างใช้ภาษาญี่ปุ่นในกิจกรรมดังกล่าวในระดับมากและมากที่สุด ที่น่าสังเกตคือผู้สอนภาษาอังกฤษมากกว่าครึ่ง (11 ใน 21 ราย หรือ 52.4%) ใช้ภาษาอังกฤษในกิจกรรมอื่นเช่น ล่าม การแปลและงานเขียนในระดับน้อย ขณะที่อีกไม่ถึงครึ่ง (10 ใน 21 ราย) ใช้ภาษาอังกฤษในด้านการแปล ล่ามและงานเขียนในระดับมากและมากที่สุด ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสก็มีการใช้ภาษาฝรั่งเศสในกิจกรรมเหล่านี้ในระดับที่ไม่สูงนัก ภาษาเขมรเป็นภาษาที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการทำกิจกรรมอื่นๆ น้อยที่สุด โดย 1 ใน 2 ของผู้สอนภาษาเขมรไม่ใช้ภาษาเขมรในการทำกิจกรรมอื่นๆ นอกจากการเป็นสื่อในงานสอน ขณะที่อีกหนึ่งรายใช้ภาษาเขมรในระดับมากในการทำกิจกรรมอื่นๆนอกจากงานสอน

ตารางที่ 4.27 การใช้ภาษาในกิจกรรมอื่นๆ นอกจากงานสอน เช่น งานแปล งานล่าม ฯลฯ

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้สอนภาษา	การใช้ภาษาในกิจกรรมอื่นๆ เช่น งานแปล ฯลฯ				
	ไม่ใช้เลย	ใช้น้อยที่สุด	ใช้น้อย	ใช้มาก	ใช้มากที่สุด
อังกฤษ (N = 21)	-	3	8	7	3
ฝรั่งเศส (N = 4)	-	1	2	1	-
เยอรมัน (N = 1)	-	-	-	1	-
จีน (N = 4)	-	-	3	-	1
เกาหลี (N = 2)	-	-	-	2	-
ญี่ปุ่น (N = 3)	-	-	1	1	1
มลายู (N = 2)	-	-	-	-	2
อาหรับ (N = 2)	-	-	1	1	-
เขมร (N = 2)	1	-	-	1	-
รวมทุกภาษา (N= 41)	1 (2.4%)	4 (9.8%)	15 (36.6%)	14 (34.1%)	7 (17.95%)

3.3 การใช้ภาษาในกิจกรรมประจำวัน

การสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 คน (ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาสเปนและอิตาลีซึ่งเป็นเจ้าของภาษาอยู่แล้ว) เกี่ยวกับการใช้ภาษาต่างประเทศในกิจกรรมประจำวัน เช่น ฟังวิทยุ ดูภาพยนตร์ และอ่านหนังสือพิมพ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (24 ใน 41 ราย, 58.5%) ใช้ภาษาต่างประเทศอยู่ในเกณฑ์มากและมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาฝรั่งเศสเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในกิจกรรมประจำวันมากกว่าผู้สอนภาษาอื่นๆ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาฝรั่งเศสทั้ง 4 คน ใช้ภาษาฝรั่งเศสในกิจกรรมประจำวันในระดับมาก รองลงมาคือกลุ่มผู้สอนภาษาจีนซึ่ง 3 ใน 4 ราย (75%) ของกลุ่มตัวอย่างใช้ภาษาจีนในระดับมาก ส่วนผู้สอนภาษาอังกฤษมากกว่าครึ่งหนึ่งใช้ภาษาอังกฤษในกิจกรรมประจำวันระดับมากและ 3 ราย (14.3%) ใช้ในระดับมากที่สุด แต่ก็มี 7 ราย (33.33%) ที่ใช้ในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันและเกาหลีทุกคนใช้ภาษาในกิจกรรมประจำวันในระดับน้อย ภาษาที่ผู้สอนใช้น้อยที่สุดในกิจกรรมประจำวันน่าจะเป็นภาษาเขมร เพราะ 1 ใน 2 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ใช้ภาษาเขมรในกิจกรรมประจำวันเลย ขณะที่อีกหนึ่งรายใช้ในระดับน้อย ซึ่งก็เป็นเรื่องปกติ เพราะในบริบทการใช้ภาษาเขมรในชีวิตประจำวันในภาคใต้น่าจะมีน้อยหรือแทบไม่มีเลย ที่น่าสังเกตคือกลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มตัวอย่างภาษาเดียวที่มีกลุ่มตัวอย่างระบุว่าใช้ภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด ซึ่งก็ไม่ใช่เรื่องแปลกเช่นกัน เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้มากที่สุดกว่าภาษาอื่นๆ ในแทบทุกบริบทของสังคมไทยรวมทั้งในสื่อสารมวลชนด้วย

ตารางที่ 4.28 การใช้ภาษาในกิจกรรมประจำวันของกลุ่มตัวอย่างผู้สอน

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้สอนภาษา	การใช้ภาษาในกิจกรรมประจำวัน				
	ไม่ใช้เลย	ใช้น้อยที่สุด	ใช้น้อย	ใช้มาก	ใช้มากที่สุด
อังกฤษ (N = 21)	-	-	7	11	3
ฝรั่งเศส (N = 4)	-	-	-	4	-
เยอรมัน (N = 1)	-	-	1	-	-
จีน (N = 4)	-	-	1	3	-
ญี่ปุ่น (N = 3)	-	-	2	1	-
เกาหลี (N = 2)	-	-	2	-	-
มลายู (N = 2)	-	1	-	1	-
อาหรับ (N = 2)	-	-	1	1	-
เขมร (N = 2)	1	-	1	-	-
รวม (N = 41)	1 (2.4%)	1 (2.4%)	15 (36.6%)	21 (51.2%)	3 (7.3%)

4. ประสบการณ์การสอนภาษา

4.1 การเตรียมการสอนและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมการสอนภาษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างแทบทุกรายมีการเตรียมการสอนก่อนการสอนภาษาในเกณฑ์ที่ดี ข้อมูลในตารางที่ 4.29 ข้างล่างแสดงให้เห็นว่าไม่มีกลุ่มตัวอย่างรายใดเลยที่ไม่มีการวางแผนการสอนหรือการศึกษารายละเอียดกระบวนการวิชา (course outline) ก่อนวางแผนการสอน กลุ่มตัวอย่าง 39 จาก 43 ราย (90.7%)วางแผนการสอนเป็นประจำ อีก 4 ราย (9.3%) ศึกษารายละเอียดกระบวนการวิชา เป็นบางครั้ง

ในแง่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (29 จาก 43 ราย หรือ 67%) มีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มี 11 ราย (25.6%) มีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง และ 3 ราย (7%) ไม่เคยมีส่วนร่วมเลย

เมื่อพิจารณาแยกตามสถาบันที่สังกัดพบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนจากสถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขตที่ 2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีการวางแผนการสอนเป็นประจำ และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนจากมหาวิทยาลัยเอกชนมีการวางแผนการสอนน้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างสถาบันอื่นๆ คือ 2 ใน 3 ราย (66.7%) ของกลุ่มตัวอย่างวางแผนการสอนเป็นประจำ และอีกหนึ่งราย มีการวางแผนการสอนเป็นบางครั้ง

กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนทุกคนมีการศึกษารายละเอียดกระบวนการวิชา (course outline) ก่อนวางแผนการสอนเป็นประจำ

กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ดูเหมือนจะมีการศึกษารายละเอียดกระบวนการวิชาน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับสถาบันอื่นๆ กล่าวคือ 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างศึกษาเป็นบางครั้ง และอีก 2 ราย ศึกษาเป็นประจำ

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และวิทยาเขต 2 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนคือ กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันราชภัฏ รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยเอกชน

ดูรายละเอียดการเตรียมการสอนและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 กลุ่มตัวอย่างผู้สอนกับการเตรียมการสอนและการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน แยกตามสถาบัน

การมีส่วนร่วม		สถาบัน ราชภัฏ (N=3)	สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล (N=3)	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัย ในกำกับของ รัฐ (N=4)	มหาวิทยาลัย เอกชน (N=3)	รวม (N=43)
				วิทยาเขต 1 (N=5)	วิทยาเขต 2 (N=17)	วิทยาเขต 3 (N=8)			
การวางแผน การสอน	ไม่เลย	-	-	-	-	-	-	-	-
	บางครั้ง	-	-	1	2	-	-	1	4 9.3%
	เป็นประจำ	3	3	4	15	8	4	2	39 90.7%
การศึกษา รายละเอียด กระบวนการวิชา ก่อนการวางแผนการสอน	ไม่เลย	--	--	--	--	--	--	--	--
	บางครั้ง	--	1	1	1	1	--	--	4 9.3%
	เป็นประจำ	3	2	4	16	7	4	3	39 90.7%
การมีส่วนร่วม ในการพัฒนา หลักสูตรและ การเรียนการสอน	ไม่เลย	1	1	1	--	--	--	--	3 7.0%
	บางครั้ง	2	1	--	4	2	--	2	11 25.6%
	เป็นประจำ	--	1	4	13	6	4	1	29 67.4%

หากพิจารณาการเตรียมการสอนและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนแยกตามภาษา จะพบว่าผู้สอนภาษาเยอรมัน สเปน อิตาลี จีน ญี่ปุ่น อาหรับและเขมรทุกคน มีการวางแผนการสอนเป็นประจำ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสมีการวางแผนการสอนเป็นประจำในลำดับรองลงมา ภาษาที่ผู้สอนมีการวางแผนก่อนสอนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับภาษาอื่นๆ คือ ภาษาเกาหลีและมลายู

ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดของผู้สอนยกเว้นภาษาอิตาลีและมลายู มีการศึกษารายละเอียดกระบวนวิชา (course outline) ก่อนวางแผนการสอนเป็นประจำ ผู้สอนภาษาอิตาลีและมลายูมีการศึกษารายละเอียดกระบวนวิชา ในระดับที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับผู้สอนภาษาอื่นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลในแง่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนพบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกรายที่สอนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน อิตาลี จีน เกาหลี อาหรับและมลายูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นประจำ ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น มลายู เขมรและอังกฤษมีส่วนร่วมในระดับที่น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอื่น ที่น่าสังเกตก็คือ มีผู้สอนภาษาอังกฤษ 2 ราย (จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและสถาบันราชภัฏ) ไม่เคยมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า สถาบันทั้งสองใช้หลักสูตรที่ถูกกำหนดจากส่วนกลาง โดยสถาบันจัดทำบทเรียนตามหลักสูตรที่กำหนด ทำให้งานการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนมีไม่มากนัก

ดูรายละเอียดการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างในตารางที่

ตารางที่ 4.30 กลุ่มตัวอย่างผู้สอนกับการเตรียมการสอนและการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน
แยกตามภาษา

การมีส่วนร่วม		ภาษา											รวม N=34
		อังกฤษ N=21	ฝรั่งเศส N=4	เยอรมัน N=1	สเปน N=1	อิตาลี N=1	จีน N=4	ญี่ปุ่น N=3	เกาหลี N=2	อาหรับ N=2	มลายู N=2	เขมร N=2	
การวางแผนการสอน	ไม่เลย	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	บางครั้ง	2	2	--	--	--	--	--	1	--	1	--	4 9.3%
	เป็นประจำ	19	4	1	1	1	4	3	1	2	1	2	39 90.7%
การศึกษารายละเอียดกระบวนการวางแผนการสอน	ไม่เลย	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	บางครั้ง	2	--	--	--	1	--	--	--	--	1	--	4 9.3%
	เป็นประจำ	19	4	1	1	--	4	3	2	2	1	2	39 90.7%
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน	ไม่เลย	2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	3 7.0%
	บางครั้ง	8	--	--	--	--	--	2	--	--	1	--	11 25.6%
	เป็นประจำ	11	4	1	1	1	4	1	2	2	1	1	29 52.4% 100% 100% 100% 100% 100% 33.3% 100% 100% 50% 50%

4.2 การผลิตผลงานทางวิชาการ

เมื่อวิเคราะห์ผลงานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 43 คนไม่ว่าจะเป็นการแต่ง/เรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน งานวิจัย การเขียนบทความ การนำเสนอผลงานทางวิชาการ และการทำงานแปลวิชาการดังแสดงในตารางที่ 4.31 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีผลงานวิชาการด้านการแต่ง/เรียบเรียงตำราหรือเอกสารคำสอนมากที่สุด คือคิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.33 ของผลงานวิชาการทั้งหมด รองลงมาคืองานแปลวิชาการ (20% ของผลงานวิชาการ) งานวิจัย (18.10% ของผลงานวิชาการ) การเขียนบทความวิชาการ (17.14% ของผลงานวิชาการ) และการนำเสนอผลงานวิชาการ (11.43% ของผลงานวิชาการ) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.31 การผลิตผลงานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนแยกตามสถาบัน

ผลงานวิชาการ	สถาบัน ราชภัฏ (N=3)	สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล (N=3)	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัย ในกำกับของ รัฐ (N=4)	มหาวิทยาลัย เอกชน (N=3)	รวมจำนวน กลุ่มตัว อย่างที่ผลิต ผลงาน	ร้อยละของ ผลงาน วิชาการ ทั้งหมด
			วิทยาเขต 1 (N=5)	วิทยาเขต 2 (N=17)	วิทยาเขต 3 (N=8)				
แต่งเรียบเรียง ตำราหรือ เอกสารการสอน	3	3	5	14	5	4	1	35/43 81.40%	33.33%
งานแปลวิชา การ	1	--	4	11	3	2	-	21/43 48.84%	20%
งานวิจัย	1	1	4	6	3	2	2	19/43 44.19%	18.10%
เขียนบทความ	--	--	2	10	2	3	1	18/43 41.86%	17.14%
นำเสนอผล งานวิชาการ	--	1	3	4	1	2	1	12/43 27.91%	11.43%
รวมผู้ผลิตผล งานวิชาการ	5 4.76%	5 4.76%	18 17.1%	45 42.26%	14 13.33%	13 12.38%	5 4.76%	105 100%	100%

หากดูรายละเอียดในแง่การแต่ง/เรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนจากสถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีบทบาทสูงสุด คือทุกคนมีผลงานการแต่ง/เรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยเอกชนมีประสบการณ์ในการแต่งเรียบเรียงตำราน้อยที่สุดคือมีเพียง 1 ใน 3 ของผู้สอนที่มีผลงานแต่งเรียบเรียงตำราหรือเอกสาร

งานแปลวิชาการเป็นผลงานทางวิชาการที่กลุ่มตัวอย่างทำมาก รองลงมาจากแต่ง/เรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน โดยงานแปลวิชาการคิดเป็นสัดส่วน 20% ของผลงานวิชาการทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานแปลวิชาการมากที่สุดรองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยเอกชนไม่มีผลงานแปลวิชาการเลย

ผลงานวิจัยมีสัดส่วนคิดเป็น 18.10% ของผลงานวิชาการทั้งหมด ในบรรดากลุ่มตัวอย่างที่มีผลงานวิจัย กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีการทำงานวิจัยสูงสุด โดยกลุ่มตัวอย่าง 4 ใน 5 คน (80%) มีผลงานวิจัย รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยเอกชน (2 ใน

3 ของกลุ่มตัวอย่างทำงานวิจัย) และมหาวิทยาลัยในกำกับ กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 และ 3 มีการทำวิจัยค่อนข้างน้อย

กลุ่มตัวอย่าง 18 ใน 43 คน (41.86%) เคยเขียนบทความทางวิชาการซึ่งผลงานการเขียนบทความวิชาการมีสัดส่วนคิดเป็น 17.14% ของผลงานวิชาการทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มีบทบาทสูงสุดในการเขียนบทความวิชาการ ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ไม่มีผลงานการเขียนบทความทางวิชาการเลย

การนำเสนอผลงานทางวิชาการเป็นผลงานทางวิชาการที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 43 คนทำน้อยที่สุดคือ มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 12 ใน 43 ราย (27.91%) เคยนำเสนอผลงานทางวิชาการ และการนำเสนอผลงานทางวิชาการคิดเป็นเพียง 11.43% ของผลงานวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เคยนำเสนอผลงานวิชาการมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันราชภัฏเป็นกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันแห่งเดียวที่ไม่มีผลงานการนำเสนอผลงานทางวิชาการเลย

ตารางที่ 4.32 ข้างล่างเปรียบเทียบสัดส่วนของผลงานวิชาการและสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอน จะพบว่ามี 3 สถาบันที่มีสัดส่วนผลงานวิชาการมากกว่าสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอน โดยมหาวิทยาลัยของรัฐวิทยาเขต 1 มีผลงานวิชาการมากและหลากหลายที่สุดเมื่อเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนที่มี รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยของรัฐวิทยาเขต 2 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ส่วนอีก 4 สถาบันที่เหลือมีผลงานค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอยู่ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยของรัฐวิทยาเขต 3 ซึ่งมีผลงานวิชาการน้อยทั้งๆ ที่มีภาระงานสอนและงานอื่นๆ ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับสถาบันอื่นๆ ส่วนการที่สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยเอกชนมีผลงานวิชาการน้อยอาจเป็นเพราะมีภาระงานสอนที่มากกว่าสถาบันอื่นๆ อีกทั้งมหาวิทยาลัยเอกชนเป็นสถาบันใหม่ ผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์การสอนและการทำงานผลงานวิชาการมากนัก (ดูการอภิปรายเรื่องภาระงานในหัวข้อที่ 2 เรื่อง ภาระงานของผู้สอน)

ดูรายละเอียดผลงานและสัดส่วนผลงานวิชาการของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถาบันและสัดส่วนผลงานวิชาการของแต่ละสถาบันเมื่อได้ในตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 กลุ่มตัวอย่างผู้สอนกับผลงานและสัดส่วนของผลงานในสถาบันและต่อทุกสถาบันกลุ่มตัวอย่างในภาคใต้

สถาบัน	ลำดับ/สัดส่วนผลงานวิชาการภายในสถาบัน	จำนวนสัดส่วนผลงานวิชาการของสถาบัน	จำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 (N = 17)	1. แต่งเรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน (31.1%) 2. งานแปลวิชาการ (24.4%) 3. เขียนบทความวิชาการ (22.2%) 4. งานวิจัย (13.3%) 5. นำเสนอผลงาน (7.1%)	45 42.86% 18	17 39.53% 5
มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 (N = 5)	1. แต่งเรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน (27.8%) 2. งานวิจัย (22.2%)งานแปลวิชาการ (22.2%) 3. นำเสนอผลงานวิชาการ (16.7%) 4. เขียนบทความ (11.1%)	17.14% 18	11.63% 5
มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 (N = 8)	1. แต่งเรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน (35.7%) 2. งานวิจัย (21.4%) และงานแปลวิชาการ (21.4%) 3. เขียนบทความ (14.3%) 4. นำเสนอผลงานวิชาการ (7.1%)	14 13.33% 18	8 18.60% 5
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (N = 4)	1. แต่งเรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน (30.8%) 2. เขียนบทความ (23.1%) 3. งานวิจัย (15.4%) งานแปลวิชาการ (15.4%)	13 12.38% 18	4 9.3% 5
สถาบันราชภัฏ (N = 3)	1. แต่งเรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน (60%) 2. งานวิจัย (20%) และงานแปลวิชาการ (20%)	5 4.76% 18	3 6.98% 5
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (N = 3)	1. แต่งเรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน (60%) 2. งานวิจัย (20%) และนำเสนอผลงานวิชาการ (20%)	5 4.76% 18	3 6.98% 5
มหาวิทยาลัยเอกชน (N = 3)	1. งานวิจัย (40%) 2. แต่งเรียบเรียงตำราหรือเอกสารการสอน (20%) เขียนบทความ (20%) นำเสนอผลงานวิชาการ (20%)	5 4.76% 18	3 6.98% 5
รวมผลงานทุกสถาบัน		105 100%	43 100%

หากวิเคราะห์ผลงานวิชาการแยกตามภาษาดังข้อมูลในตารางที่ 4.33 ข้างล่างจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาทุกกลุ่มมีผลงานทางวิชาการ ยกเว้นผู้สอนภาษาสเปนและภาษาอิตาเลียนด้วยเหตุที่ว่าผู้สอนดังกล่าวเป็นชาวต่างประเทศและไม่ได้เป็นอาจารย์ประจำ

ตารางที่ 4.33 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนและผลงานทางวิชาการแยกตามภาษา

ผลงาน วิชาการ	ภาษา									รวมกลุ่ม ตัวอย่าง (N=43)
	อังกฤษ (N=21)	ฝรั่งเศส (N=4)	เยอรมัน (N=1)	จีน (N=4)	ญี่ปุ่น (N=3)	เกาหลี (N=2)	อาหรับ (N=2)	มลายู (N=2)	เขมร (N=2)	
แต่งเรียบ เรียงตำรา เอกสาร การสอน	18	3	1	4	2	2	2	1	2	35 33.33%
งานวิจัย	13	2	--	--	--	--	1	2	1	19 18.10%
เขียนบท ความ	9	1	--	--	1	2	2	2	1	18 17.14%
นำเสนอผล งานทางวิชา การ	7	1	--	--	--	1	--	2	1	12 11.4%
งานแปล	10	3	--	3	--	1	1	2	1	21 20%
จำนวน กลุ่มตัว อย่างที่มี ผลงาน วิชาการ	57 54.29%	10 9.52%	1 .95%	7 66.71%	3 2.86%	6 5.71%	9 8.57%	6 5.71%	6 5.71%	105 100%

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส มลายูและเขมรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำผลงานวิชาการครบทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการแต่ง/เรียบเรียงตำราเอกสารการสอน งานวิจัย การเขียนบทความทางวิชาการ การนำเสนอผลงานวิชาการ และงานแปลวิชาการ กลุ่มผู้สอนภาษาเยอรมันมีผลงานวิชาการน้อยชนิดที่สุด คือมีเพียงงานแต่งเรียบเรียงเอกสารการสอนเท่านั้น รองลงมาคือผู้สอนภาษาจีนและญี่ปุ่น ซึ่งผลิตผลงานวิชาการเพียง 2 ประเภท คือผู้สอนภาษาจีนมีผลงานเรียบเรียงตำราเอกสารการสอนและงานแปล และกลุ่มผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีงานเรียบเรียงตำราเอกสารการสอนและการเขียนบทความวิชาการ

กลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุด (21 ราย จากทั้งหมด 43 ราย หรือ 48.84% ของกลุ่มตัวอย่าง) จึงไม่น่าแปลกใจที่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีส่วนในการผลิตผลงานทางวิชาการมากที่สุดคือ 54.3% ของผลงานวิชาการทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (18 ใน 21 ราย) มีผลงานการเรียบเรียงเอกสารตำราเรียนมากที่สุด รองลงมาคืองานวิจัย งานแปล

การเขียนบทความ และผลงานวิชาการที่กลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษทำน้อยที่สุดคือ การนำเสนอผลงานทางวิชาการ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเพียง 7 ใน 21 ราย ที่เคยนำเสนอผลงานทางวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสซึ่งมีทั้งหมด 4 คน จาก 43 คน (9.30% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากรองจากกลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษ) มีผลงานวิชาการรองเป็นอันดับสองจากกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยมีผลงานวิชาการรวมทั้งสิ้น 9.5% ของผลงานทางวิชาการทั้งหมด ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสจะมีผลงานเป็นการแต่งและเรียบเรียงตำราและเอกสารการสอนและงานแปลวิชาการ ที่น่าสนใจคือกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเกาหลี อาหรับ มลายูและเขมร ซึ่งถึงจะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพียงภาษาละสองคน (4.65% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) แต่สามารถผลิตงานวิชาการเป็นสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงของงานวิชาการทั้งหมดเมื่อเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มี

5. ความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ

5.1 ทักษะทางภาษาต่างประเทศที่ถนัดและไม่ถนัดที่สุด

ในการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 41 ราย (ยกเว้นผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีซึ่งเป็นผู้สอนชาวต่างประเทศและเป็นรายเดียวกัน) เกี่ยวกับความรู้ความสามารถในภาษาต่างประเทศที่สอนว่ากลุ่มตัวอย่างถนัดทักษะใดมากและน้อยที่สุดใน 3 ลำดับแรก การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ multi-responses พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดถนัดไวยากรณ์ ทักษะการอ่านและการพูดเป็นลำดับที่ 1-3 ส่วนทักษะที่ไม่ถนัดที่สุด เรียงจากไม่ถนัดอันดับ 1-3 คือ การเขียน แปลและล่าม หากแยกตามภาษาจะพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษถนัดทักษะการอ่านและไวยากรณ์เป็นลำดับหนึ่ง รองลงมาอันดับสอง คือทักษะการพูด ส่วนอันดับสามคือการฟังและคำศัพท์ ส่วนทักษะที่ไม่ถนัดอันดับหนึ่งคือ งานแปล อันดับสองคือ ล่ามและอันดับสามคือทักษะการเขียน กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสถนัดไวยากรณ์และคำศัพท์เป็นอันดับหนึ่ง อันดับสองคือฟังพูดและอ่าน ส่วนทักษะที่ไม่ถนัดอันดับหนึ่งคือล่ามและทักษะการเขียน ไม่ถนัดอันดับสองคือการแปล ทักษะที่ผู้สอนภาษาเยอรมันถนัดที่สุดและถนัดเท่าๆ กันคือ การฟังพูดอ่านและไวยากรณ์ ส่วนที่ไม่ถนัดที่สุดคือการแปล รองลงมาคือการเขียนและคำศัพท์ตามลำดับ รายละเอียดเกี่ยวกับความถนัดของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอื่นๆ ดูได้ในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ทักษะภาษาต่างประเทศที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนถนัดและไม่ถนัดที่สุด

ภาษา	ทักษะที่มีความถนัดที่สุด								ทักษะที่ไม่ถนัดที่สุด							
	ฟัง	พูด	อ่าน	เขียน	ศัพท์	ไวยากรณ์	แปล	ถ่ม	ฟัง	พูด	อ่าน	เขียน	ศัพท์	ไวยากรณ์	แปล	ถ่ม
อังกฤษ (N=21)	3	2	1	-	3	1	-	-	-	-	-	3	-	-	1	2
ฝรั่งเศส (N=5)	2	2	2	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1
เยอรมัน (N=1)	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	1	-
จีน (N=4)	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	1
ญี่ปุ่น (N=3)	2	-	1	-	3	1	2	-	-	3	-	1	-	-	-	2
เกาหลี (N=2)	-	-	1	-	1	1	2	-	1	-	-	1	-	-	-	1
มลายู (N=2)	1	1	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	2
อาหรับ (N=2)	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	3	2
เขมร (N=2)	-	-	1	1	1	1	-	2	1	1	-	-	-	-	2	1
รวม (N=43)	-	3	2	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	2	1

5.2 การทดสอบเพื่อประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศ

มีกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศเพียง 4 ภาษาที่เคยเข้ารับการทดสอบเพื่อประเมินความรู้ความสามารถทางภาษา กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มที่เคยเข้ารับการทดสอบจำนวนมากที่สุด โดย 19 ใน 21 รายที่สอนภาษาอังกฤษ (90.48%) เคยเข้ารับการทดสอบต่างๆ เช่น TOEFL, IELTS, Michigan Test, TOEIC, Dewi's และข้อสอบกรมวิเทศสหการ 1 ใน 4 รายของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีน 1 ใน 3 ของผู้สอนภาษาญี่ปุ่น และ 1 ใน 2 ของผู้สอนภาษามลายู เคยเข้ารับการทดสอบด้านภาษาต่างประเทศที่ตนสอน

เป็นเรื่องปกติที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษจะเป็นกลุ่มที่เคยเข้ารับการทดสอบสูงสุด เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่จำเป็นสำหรับการศึกษาต่อและการสอบชิงทุนไปศึกษาต่อ ฝึกงาน และฝึกอบรม จึงทำให้มีการจัดสอบเป็นประจำและจัดสอบในหลายสถานที่ทั่วประเทศ ขณะที่

ภาษาอื่นๆ อาจมีจำนวนผู้เข้าทดสอบน้อยกว่า การทดสอบจึงอาจจะทำได้ไม่บ่อยและมากเท่าภาษาอังกฤษ

5.3 ความรู้ความเหมาะสมที่จะเป็นผู้สอนภาษาต่างประเทศ

5.3.1 กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดและเปิดสอนในหลายสถานศึกษาที่สุด การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างภาษาอังกฤษในแง่ความเหมาะสมในการเป็นผู้สอนภาษาต่างประเทศ แยกตามระดับ ลักษณะรายวิชา พบว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ดังรายละเอียดที่นำเสนอในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเกี่ยวกับความรู้ความเหมาะสมที่จะเป็นผู้สอนภาษาอังกฤษ

ระดับความเหมาะสม	ระดับปริญญาตรี			ระดับปริญญาโท		
	วิชาพื้นฐาน (N = 20)	วิชาเลือก (N = 17)	วิชาเอก-โท (N = 9)	วิชาพื้นฐาน (N = 16)	วิชาเลือก (N = 5)	วิชาเอก-โท (N = 10)
น้อย	1 5%	2 11.76%	-	2 12.5%	2 40%	1 10%
มาก	7 35%	7 41.18%	5 55.56%	10 62.5%	2 40%	4 40%
มากที่สุด	12 60%	8 47.06%	4 44.44%	4 25%	1 20%	5 50%

12 ใน 20 ราย (60%) ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานคิดว่าตนเองมีความเหมาะสมในการสอนที่สุด อีก 7 ราย (35%) คิดว่าตนเองเหมาะสมมาก มีเพียง 1 รายจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่คิดว่าตนเองเหมาะสมน้อย ทั้งนี้ที่ผู้สอนรายนี้จบการศึกษาระดับปริญญาเอก แต่จบด้านภาษาและสังคมศาสตร์จึงมีความเห็นว่าตนเองมีความรู้ความเหมาะสมที่จะสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานน้อย ไม่มีกลุ่มตัวอย่างรายใดเลยที่คิดว่าตนเองมีความเหมาะสมน้อยที่สุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก เกือบ 90% ของกลุ่มตัวอย่าง (15 จาก 17 ราย) เห็นว่าตนเองมีความเหมาะสมที่จะสอนในระดับมากและมากที่สุด มีเพียง 2 ราย (จากสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่คิดว่าตนเองมีความเหมาะสมน้อย ที่น่าสังเกตคือ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 คนที่สอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก-โท คิดว่าตนเองมีความเหมาะสมในระดับมากและมากที่สุดที่จะเป็นผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก-โท ไม่มีรายใดคิดว่าตนเองมีความเหมาะสมในระดับน้อย

ส่วนในการสอนระดับปริญญาโทถึงแม้ว่าจะมีกลุ่มตัวอย่างเพียง 10 ใน 43 คนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการสอนวิชาภาษาอังกฤษทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท แต่ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ขอให้ผู้ที่เคยสอน กำลังสอนและผู้ที่แม้จะไม่ได้สอน แสดงความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของคนในการเป็นผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับปริญญาโทด้วย เพื่อจะได้ศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อความรู้ความเหมาะสมของคนมากน้อยเพียงใด ถ้าจะต้องสอนระดับปริญญาโท ดังนั้น จากตารางที่ 4.35 จะเห็นว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคนในการสอนภาษาอังกฤษระดับปริญญาโทจึงมีจำนวนที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับว่าในจำนวนผู้สอนภาษาอังกฤษ 21 ราย กลุ่มตัวอย่างใดบ้างที่สนใจจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของคนในการเป็นผู้สอนภาษา

จากตารางที่ 4.35 พบว่า เมื่อต้องสอนภาษาอังกฤษในระดับปริญญาโท ความมั่นใจในความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างจะมีน้อยลง มีเพียง 4 ใน 16 รายของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล (25%) ที่คิดว่าตนเองมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดที่จะสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานในระดับปริญญาโท ขณะที่ 2 ใน 16 ราย เห็นว่าตนเองมีความเหมาะสมในระดับน้อย ความมั่นใจจะลดน้อยลงไปอีกเมื่อต้องไปสอนวิชาเฉพาะทาง (เช่น สาขาภาษาอังกฤษ) แต่ที่น่าสนใจคือความมั่นใจในการไปสอนหลักสูตรอื่นๆ (เช่น หลักสูตรภาษาศาสตร์ประยุกต์ที่ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนทุกวิชา) ยังอยู่ในระดับสูงโดย 9 ใน 10 รายที่แสดงความคิดเห็นยังคิดว่าตนเองมีความเหมาะสมในระดับมากและมากที่สุดที่จะสอนโดยในหลักสูตรดังกล่าว

5.3.2 กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอื่นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของผู้สอนภาษาต่างประเทศอื่นๆ ต่อความเหมาะสมของคนในการเป็นผู้สอนภาษาต่างประเทศดังเสนอรายละเอียดในตารางที่ 4.36 พบว่า ผู้สอนทุกภาษาในทุกสถานะวิชาคิดว่าตนเองมีความเหมาะสมในระดับมากและมากที่สุด มีเพียงผู้สอนภาษาญี่ปุ่นและภาษาเขมรที่สอนภาษาเหล่านี้เป็นวิชาเอกโทเท่านั้นที่ประเมินความสามารถคนในระดับน้อย ส่วนภาษาที่ผู้สอนมีความมั่นใจในความเหมาะสมของคนมากที่สุดคือ ผู้สอนภาษามลายู ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คน มั่นใจในความสามารถของตนเองในระดับมากที่สุดไม่ว่าจะสอนภาษามลายูเป็นวิชาเลือกหรือวิชาเอก-โท ซึ่งที่เป็นเช่นนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างผู้สอนมลายูทั้งสองรายเป็นคนไทยเชื้อสายมุสลิมในท้องถิ่นในภาคใต้ ซึ่งคนในพื้นที่ที่มีเชื้อสายมุสลิมส่วนใหญ่มีภาษามลายูท้องถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง ซึ่งภาษามลายูท้องถิ่นมีลักษณะใกล้เคียงกับภาษามลายูมาตรฐานซึ่งเป็นภาษาที่สอนในสถาบันศึกษา

ตารางที่ 4.36 ความคิดเห็นต่อความรู้ความเหมาะสมที่จะเป็นผู้สอนภาษาต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอื่นๆ แยกตามลักษณะวิชา

ภาษา/ ลักษณะรายวิชา	ระดับความเหมาะสม			ภาษา/ ลักษณะรายวิชา	ระดับความเหมาะสม		
	น้อย	มาก	มากที่สุด		น้อย	มาก	มากที่สุด
ภาษาฝรั่งเศส				ภาษาเยอรมัน	-	-	-
วิชาพื้นฐาน (N=1)	-	1	-	วิชาเอก-โท (N=1)	-	1	-
วิชาเลือก (N=3)	-	2	1	ภาษาญี่ปุ่น	-	-	-
วิชาเอก-โท (N=2)	-	1	1	วิชาเลือก (N=3)	-	1	2
ภาษาจีน				วิชาเอก-โท (N=2)	2	-	-
วิชาเลือก (N=2)	-	1	1	ภาษาเกาหลี			
วิชาเอก-โท (N=2)	-	-	2	วิชาพื้นฐาน (N=1)	-	1	-
ภาษามลายู				วิชาเลือก (N=2)	-	1	1
วิชาเลือก (N=2)	-	-	2	วิชาเอก-โท (N=2)	-	2	-
วิชาเอก-โท (N=2)	-	-	2	ภาษาเขมร			
ภาษาอาหรับ				วิชาเลือก (N=1)	-	1	-
วิชาเอก-โท (N=2)	-	2	-	วิชาเอก-โท (N=1)	1	-	-

6. การพัฒนาศักยภาพด้านภาษาและการเรียนการสอน

6.1 การเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านภาษาและการเรียนการสอนในต่างประเทศ

6.1.1 การไปฝึกอบรม สัมมนา และดูงานต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูลคังนำเสนอในตารางที่ 4.37 พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่ง (29 จาก 43 ราย หรือ 68.12%) ที่มีโอกาสไปฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานในต่างประเทศ โดยกลุ่มตัวอย่างจากทุกสถาบัน (ยกเว้นจากมหาวิทยาลัยเอกชน) กลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสสูงสุดคือกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐวิทยาเขต 1 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 เคยไป รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 (15 ใน 17 ราย หรือ 88.24%)

หากมองแยกตามภาษาที่สอนจะพบข้อมูลที่น่าสนใจยิ่งว่ามีภาษาอยู่ 5 ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนเคยไปอบรม/สัมมนา/ดูงานในต่างประเทศ (คือภาษาจีน ญี่ปุ่นเกาหลี เยอรมันและมาลายู) ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีโอกาสสามารถรองลงมา (3 ใน 4 ราย หรือ 75%) ขณะที่ผู้สอนภาษาอังกฤษประมาณครึ่ง (12 ใน 21 ราย หรือ 57.14%) มีโอกาสเช่นนั้น ส่วนผู้สอนภาษาสเปน อิตาลี และอาหรับไม่เคยไปอบรม/สัมมนา/ดูงานในต่างประเทศ

6.1.2 การเสนอผลงานทางวิชาการในต่างประเทศ

ในด้านการไปเสนอผลงานทางวิชาการในต่างประเทศพบว่ามีเพียงสามสถาบันเท่านั้นที่วิทยาเขต 2 มีกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเคยไปเสนอผลงานในต่างประเทศนั้นคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แต่ก็ยังพบว่าจะยังมีจำนวนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือมีเพียง 6 ใน 43 ราย (13.95%) เท่านั้น โดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีโอกาสการไปเสนอผลงานสูงสุดคือร้อยละ 40% (2 ใน 5 ราย) รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างจากอย่างผู้สอนเคยไปเสนอผลงานในต่างประเทศนั้นคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (1 ใน 3 ราย หรือ 33.33%) และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 (3 ใน 17 รายหรือ 17.65%) หากแยกตามภาษาจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามลายูทั้ง 2 คน เคยนำเสนอผลงานในมาเลเซีย รองลงมาคือกลุ่มผู้สอนภาษาเขมร โดย 1 ใน 2 ราย ของผู้สอนภาษาเขมรเคยไปนำเสนอผลงานในประเทศเขมร และ 1 ใน 4 ราย ของกลุ่มตัวอย่างของผู้สอนภาษาฝรั่งเศสเคยไปนำเสนอผลงานในประเทศสิงคโปร์ น่าสังเกตว่ามีกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษเพียง 2 ใน 21 ราย (9.52%) ที่เคยไปนำเสนอผลงานวิชาการในต่างประเทศคือประเทศออสเตรเลีย

ดูรายละเอียดการ ไปฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานและการเสนอผลงานทางวิชาการในต่างประเทศได้ในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 การพัฒนาศักยภาพด้านภาษาและการเรียนการสอนในต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนแยกตามสถาบัน

การพัฒนา ศักยภาพ	สถาบัน ราชภัฏ (N = 3)	สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล (N = 3)	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัย ในกำกับของ รัฐ (N = 3)	มหาวิทยา ลัย เอกชน (N = 3)	รวม (N = 43)
			วิทยาเขต1 (N = 5)	วิทยาเขต2 (N = 17)	วิทยาเขต3 (N = 8)			
การเข้าฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงาน	1	1	5	15	4	3	-	29 (68.12%)
การนำเสนอ ผลงานวิชาการ	--	--	2	3	--	1	--	6 (13.95%)

6.2 การเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านภาษาและการเรียนการสอนภาษาในประเทศ

6.2.1 การไปฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานในประเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคังนำเสนอในตารางที่ 4.38 แสดงให้เห็นว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากทุกสถาบันเคยไปอบรม/สัมมนา/ดูงานเกี่ยวกับภาษาที่ตนเกี่ยวข้อง โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 26 คน

จาก 43 คน (60.47%) เคยไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน สถาบันที่มีกลุ่มตัวอย่างเคยไปจำนวนมากที่สุดคือ สถาบันราชภัฏ ส่วนสถาบันที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดที่เคยเข้าอบรม/สัมมนา/ดูงานคือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

หากมองแยกตามภาษาจะพบว่าทุกภาษายกเว้นผู้สอนภาษาสเปน อิตาลี เยอรมัน เกาหลี และ เขมรเคยเข้ารับการอบรม/สัมมนา/ดูงานเกี่ยวกับภาษา โดยผู้สอนที่มีโอกาสสูงสุดคือกลุ่มตัวอย่างทุกคนเคยเข้าอบรมคือ กลุ่มผู้สอนภาษาญี่ปุ่น รองลงมาคือ ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส (3 ใน 4 รายหรือ 75%) และภาษาอังกฤษ (15 ใน 21 รายหรือ 71.43%) โดยลำดับความถี่ในการเข้าอบรม/สัมมนา/ดูงานของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นคือ 1.67 ครั้ง/คน/5 ปี ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสคือ 1.5 ครั้ง/คน/5 ปี ของผู้สอนภาษาอังกฤษคือ 1.24 ครั้ง/คน/5 ปี ของผู้สอนภาษาเยอรมันคือ 1 ครั้ง/คน/5 ปี ของผู้สอนภาษามาลายูและอาหรับคือ .5 ครั้ง/คน/5 ปี และของภาษาจีนคือ .25 ครั้ง/คน/ 5 ปี

6.2.2 การเสนอผลงานทางวิชาการในประเทศ

มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 11 ใน 43 ราย (25.58%) เคยนำเสนอผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา โดยกลุ่มตัวอย่างจากทุกสถาบันยกเว้นสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เคยนำเสนอผลงานทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเอกชน หากดูรายละเอียดจะพบว่ามหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีกลุ่มตัวอย่างที่เคยเสนอผลงานจำนวนมากที่สุดคือ 3 ใน 5 ราย (60%) เคยเสนอผลงาน รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 โดยลำดับ

ดูรายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่างและการเข้าอบรมและเสนอผลงานในประเทศในตาราง

ตารางที่ 4.38 การพัฒนาศักยภาพด้านภาษาและการเรียนการสอนภายในประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้สอน
แยกตามสถาบัน

การพัฒนา ศักยภาพ	สถาบัน ราชภัฏ (N = 3)	สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล (N = 3)	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัย ในกำกับของ รัฐ (N = 3)	มหาวิทยาลัย เอกชน (N = 3)	รวม (N = 43)
			วิทยาเขต1 (N = 5)	วิทยาเขต2 (N = 21)	วิทยาเขต3 (N = 8)			
การเข้าฝึก อบรม/ สัมมนา/ดูงาน	3	2	4	10	4	1	2	26 (60.47%)
การนำเสนอ ผลงานทาง วิชาการ	-	-	3	5	1	1	1	11 (25.58%)

หากมองโอกาสในการเข้าฝึกอบรมภายในประเทศในแง่ของภาษาแล้ว จะพบว่า ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีโอกาสนในการเข้าฝึกอบรมในประเทศสูงสุดคือ ครั้งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง (2 ใน 4) มีโอกาสเข้าฝึกอบรมและค่าเฉลี่ยการเข้าฝึกอบรมสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศส คือ 2 ครั้งต่อคนในรอบ 5 ปี รองลงมาคือภาษาอังกฤษ ซึ่งประมาณกึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง (12 ใน 21 คน) เคยเข้าฝึกอบรมในประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ยของความถี่ของผู้สอนภาษาอังกฤษคือ 1.67 ครั้งต่อคนในรอบ 5 ปี กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้าอบรมสูงสุดรองลงมาจากผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยผู้สอนภาษาญี่ปุ่น 2 คน จากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 เคยเข้าอบรม ค่าเฉลี่ยการเข้าอบรมของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นคือ 1 ครั้งต่อคนในรอบ 5 ปี กลุ่มตัวอย่าง 1 ใน 2 คนของผู้สอนภาษาอาหรับเคยเข้าอบรม 1 ครั้งในรอบ 5 ปี ค่าเฉลี่ยของผู้สอนภาษาอาหรับคือ 1 ครั้งต่อคนในรอบ 5 ปี ส่วนผู้สอนภาษาเยอรมัน อิตาลี สเปน จีน เกาหลี มลายู เขมร ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมในประเทศในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา

หากวิเคราะห์โอกาสในการนำเสนอผลงานวิชาการภายในประเทศแยกตามภาษาจะพบว่า มีเพียงกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เกาหลี มลายู และเขมรเท่านั้นที่เคยเสนอผลงานทางวิชาการภายในประเทศ โดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศส เกาหลี มลายู และเขมรมีโอกาสนำเสนอผลงานวิชาการภายในประเทศมากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอื่น (คือ 2 ใน 4 ของผู้สอนภาษาฝรั่งเศส 1 ใน 2 ราย ของผู้สอนภาษาเกาหลี มลายู และเขมร) รองลงมาคือผู้สอนภาษาอังกฤษ (5 ใน 21 ราย) ตามลำดับ

หากมองในแง่ความถี่จะพบว่า ในบรรดากลุ่มตัวอย่างที่เคยเสนอผลงานวิชาการ 11 ราย กลุ่มตัวอย่าง 5 ราย มีโอกาสเสนอผลงานวิชาการภายในประเทศคนละ 1 ครั้ง (คือผู้สอนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เกาหลี มลายู และเขมร) กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ 3 ราย เคยนำเสนอผล

งาน 2 ครั้ง และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ 1 ราย เคยนำเสนอผลงานถึง 6 ครั้งในรอบปี หากมองในแง่โอกาสการนำเสนอผลงานเมื่อเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จะพบว่าผู้สอนภาษาเกาหลี มลายู และเขมรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่นำเสนอผลงานวิชาการสูงสุด คือ .5 ครั้งต่อคนในรอบ 5 ปี รองลงมาผู้สอนภาษาฝรั่งเศส (.25 ครั้ง/คน) และภาษาอังกฤษ (.24 ครั้ง/คน) ส่วนผู้สอนภาษาเยอรมัน สเปน อิตาลีจีน ญี่ปุ่น และอาหรับไม่เคยนำเสนอผลงานในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาเลย

การวิเคราะห์โอกาสในการเข้าฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานทั้งในและต่างประเทศ จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีโอกาสดำเนินการฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานในประเทศใกล้เคียงกับในต่างประเทศ โดย 29 ใน 43 ราย (68.12%) เคยเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานในต่างประเทศและ 26 ใน 43 ราย (60.47%) เคยเข้าอบรม/สัมมนา/ดูงานในประเทศ สถาบันที่มีกลุ่มตัวอย่างเคยเข้าอบรม/สัมมนา/ดูงานในต่างประเทศสูงสุดคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 (กลุ่มตัวอย่างทุกราย) และกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันราชภัฏ

หากวิเคราะห์เปรียบเทียบโอกาสในการนำเสนอผลงานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างทั้งในและต่างประเทศจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีโอกาสนำเสนอผลงานวิชาการในประเทศมากกว่าในต่างประเทศ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีบทบาทสูงสุดในการเสนอผลงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

6.3 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศ

ในการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 41 ราย (ยกเว้นผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลี) เกี่ยวกับกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาของตน พบว่า วิธีการที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุดคือ การอ่านเขียนบทความและจดบันทึกเป็นภาษาต่างประเทศ การอ่านวารสาร การแปลงานและการประชุมเป็นภาษาต่างประเทศ รองลงมาตามลำดับคือ การเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง การสนทนากับชาวต่างประเทศ อ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม ฟังข่าวต่างประเทศ และวิธีที่ใช้น้อยที่สุดคือ การเขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ

หากแยกตามภาษาจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาต่างกันจะใช้กิจกรรมการพัฒนาทักษะที่แตกต่างกันไป โดยผู้สอนภาษาอังกฤษใช้วิธีการที่หลากหลายที่สุดในระดับมากและมากที่สุด และผู้สอนภาษาเขมรมีวิธีพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาของตนเพียงวิธีเดียวคือ วิธีการเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา

ดูรายละเอียดวิธีการพัฒนาความรู้และทักษะที่กลุ่มตัวอย่างระบุไว้ในระดับมากและมากที่สุด ในตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 วิธีการที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนใช้ในการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษา

ภาษา	วิธีการที่ใช้นามากที่สุด (เรียงจากมากที่สุดไปมาก)
อังกฤษ (N = 21)	1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา 2. ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม 3. อ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ต่างประเทศ สนทนากับชาวต่างประเทศ 4. ฟังข่าวต่างประเทศ 5. สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต 6. เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ
ฝรั่งเศส (N = 4)	1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา 2. ฟังข่าวต่างประเทศ อ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ต่างประเทศ สนทนากับชาวต่างประเทศ ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม 3. เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
เยอรมัน (N = 1)	1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา, สนทนากับชาวต่างประเทศ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม
จีน (N = 4)	1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา อ่านหนังสือสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต สนทนากับชาวต่างประเทศ 2. ฟังข่าวต่างประเทศ 3. ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ
ญี่ปุ่น (N = 3)	1. สนทนากับชาวต่างประเทศ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เรียนรู้ด้วยตัวเอง 2. อ่านหนังสือสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม
เกาหลี (N = 2)	1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา อ่านหนังสือสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ สนทนากับชาวต่างประเทศ
มลาญ (N = 2)	1. สนทนากับชาวต่างประเทศ เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา 2. ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม อ่านหนังสือสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ, เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
อาหรับ (N = 2)	1. สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต 2. อ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ต่างประเทศ เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา ฟังข่าวต่างประเทศ เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ
เขมร (N = 2)	1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา

6.4 ทักษะทางภาษาที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนต้องการพัฒนาที่สุด

เมื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 41 ราย (ยกเว้นผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลี) เกี่ยวกับทักษะทางภาษาสามอันดับแรกในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการพัฒนาที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต้องการพัฒนาทักษะการแปลมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการเขียนและล่ามตามลำดับ

หากแยกตามภาษาจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการฝึกเพิ่มเติมแตกต่างกันไปตามภาษาที่สอนโดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีน เกาหลี และเขมร ต้องการฝึกเพิ่มเติมทักษะล่ามเป็นอันดับหนึ่ง กลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษ เกาหลี และเขมร ต้องการพัฒนาทักษะการแปลที่สุด และกลุ่มผู้สอนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และอาหรับต้องการฝึกฝนเพิ่มเติมด้านการเขียนที่สุด ที่น่า

สังเกตคือ ทักษะแปล ฟัง เขียนและอ่าน เป็น 4 ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนต้องการฝึกฝนเพิ่มเติม ในสามลำดับต้น ๆ โดยทักษะการแปลเป็น 1 ใน 3 ทักษะ ที่ผู้สอนทุกภาษาขกเว้นภาษาเยอรมัน และมลายู ต้องการฝึกเพิ่มเติม ส่วนทักษะการฟังและเขียนเป็น 1-3 อันดับ que ผู้สอนทุกภาษาขกเว้น ผู้สอนภาษาจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี ต้องการความชำนาญเพิ่มเติม และงานอ่านเป็น 1 ใน 3 ทักษะที่ผู้ สอนทุกภาษาขกเว้นผู้สอนภาษาอังกฤษ เยอรมัน และญี่ปุ่น ต้องการการพัฒนามากที่สุด ข้อ สังเกตอีกประการหนึ่งคือ ไม่มีผู้สอนภาษาต่างประเทศใดเลยขกเว้นผู้สอนภาษาเขมรที่ต้องการ พัฒนาทักษะการอ่าน ทักษะไวยากรณ์ก็มีผู้ต้องการพัฒนาน้อยเช่นกัน

ดูรายละเอียดทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนต้องการพัฒนาใน 3 ลำดับต้นๆ ในตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 ทักษะ/เนื้อหาทางภาษาที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนต้องการพัฒนาที่สุด

ภาษา	ทักษะและลำดับความต้องการในการพัฒนา							
	พูด	ฟัง	เขียน	อ่าน	ไวยากรณ์	ศัพท์	แปล	อ่าน
อังกฤษ (N = 21)	-	3	2	-	-	-	1	-
ฝรั่งเศส (N = 4)	-	-	1	-	-	-	3	2
เยอรมัน (N = 1)	3	2	1	-	-	-	-	-
จีน (N = 4)	-	-	-	-	-	3	2	1
ญี่ปุ่น (N = 3)	2	1	-	-	3	3	3	-
เกาหลี (N = 2)	3	-	-	-	-	2	1	1
มลายู (N = 2)	1	-	3	-	-	2	-	3
อาหรับ (N = 2)	-	3	1	-	-	-	2	3
เขมร (N = 2)	2	3	2	3	-	-	1	1

7. ปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาต่างประเทศ

เมื่อสอบถามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 43 ราย เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ เรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้โดยพิจารณาความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่า ปัญหา ดังกล่าวเป็นปัญหาในระดับมากและมากที่สุดเท่าที่นั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (33 จาก 43 ราย หรือ 76.74%) คิดว่าปัญหาผู้เรียนไม่มีความพร้อมเป็นอุปสรรคมากที่สุดในการเรียนการสอน และปัญหาในแง่ขีดจำกัดความรู้ความสามารถของผู้สอนเป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคน้อยที่สุดเมื่อ เทียบกับปัญหาอื่นๆ

ตารางที่ 4.41 ปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาต่างประเทศในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

ลำดับของปัญหา	ปัญหา	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็น
1	ผู้เรียน ไม่มีความพร้อม	33 (76.74%)
2	จำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไป	29 (58.14%)
3	ขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอน	25 (58.14%)
4	ภาระงานโดยรวมของผู้สอนมีมากเกินไป	21 (48.84%)
5	ขาดการสนับสนุนจากสถาบัน	19 (44.19%)
6	เวลาสำหรับการเรียนการสอนน้อยเกินไป	17 (39.53%)
7	สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม	16 (37.21%)
8	ขาดความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับวิธีการสอน	14 (32.56%)
9	ขีดจำกัดความรู้ด้านภาษาทางผู้สอน	8 (18.6%)
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		43

เป็นที่น่าสังเกตว่า การวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าเสนอในตารางที่ 4.41 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศ คิดว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างปัญหาในการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นแง่ที่ผู้เรียนภาษายังไม่มีความพร้อมและการมีจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมากเกินไป ส่วนตัวผู้สอนเองเป็นปัญหาหรือปัจจัยอันดับท้ายที่สุดที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน เพราะกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความสามารถในด้านภาษาอยู่แล้ว และดูเหมือนจะไม่มีปัญหาด้านการขาดความรู้ใหม่ๆ ในการสอนมากนัก เห็นได้จากการจัดปัจจัยเหล่านี้ในอันดับความรุนแรงท้ายๆ

หากพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนแยกตามสถาบันดังข้อมูลที่เสนอในตารางที่ 4.42 จะพบว่า ปัญหาเรื่องเวลาสำหรับการเรียนการสอนมีน้อยเกินไป เป็นปัญหาร่วมของทุกสถาบัน โดยเป็นปัญหามากที่สุดที่มหาวิทยาลัยเอกชน และสถาบันราชภัฏ รองลงมาคือที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และเป็นปัญหาน้อยที่สุดที่วิทยาเขตมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3

ตารางที่ 4.42 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนกับความเห็นในเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษา
ต่างประเทศ

ปัญหาและอุปสรรค	สถาบันราชภัฏ (N=3)	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (N=3)	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (N=4)	มหาวิทยาลัยเอกชน (N=3)
			วิทยาเขต 1 (N=5)	วิทยาเขต 2 (N=17)	วิทยาเขต 3 (N=8)		
เวลาสำหรับการเรียนการสอนน้อยเกินไป	2 66.66%	1 33.33%	3 60%	6 35.29%	1 12.50%	2 50%	2 66.66%
ภาระงานโดยรวมของผู้สอนมีมากเกินไป	2 66.67%	2 66.67%	2 40%	6 66.67%	3 37.50%	3 75%	3 100%
ขีดจำกัดความรู้ด้านภาษาของผู้สอน	-	-	-	4 23.53%	2 25%	1 25%	1 33.33%
ขาดความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับวิธีการสอน	-	-	1 20%	8 47.06%	3 37.50%	1 25%	1 33.33%
ขาดการสนับสนุนจากสถาบัน	1 33.33%	1 33.33%	2 40%	10 58.82%	2 25%	1 25%	2 66.66%
ขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอน	1 33.33%	2 66.66%	3 60%	14 82.35%	3 37.50%	2 50%	-
จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมากเกินไป	3 100%	3 100%	3 60%	12 70.59%	2 25%	3 75%	3 100%
ผู้เรียนไม่มีความพร้อม	3 100%	3 100%	4 80%	13 70.59%	4 50%	3 75%	3 100%
สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม	1 33.33%	2 66.67%	3 60%	7 41.18%	2 25%	1 25%	-

ปัญหาภาระงานโดยรวมของผู้สอนมีมากเกินไปจะเป็นปัญหาที่พบมากที่สุด ในมหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ รองลงมาคือสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล แต่ที่มหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้ง 3 วิทยาเขต ปัญหาดังกล่าวจะไม่เป็นปัญหา

ปัญหาด้านขีดจำกัดความรู้ของผู้สอนไม่เป็นปัญหาสำคัญสำหรับกลุ่มตัวอย่างจากสถาบัน ราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ วิทยาเขต 2 เพราะไม่มีกลุ่มตัวอย่างใดเลยที่ระบุว่ามีปัญหาในด้านขีดจำกัดด้านความรู้ความสามารถในระดับมากหรือมากที่สุด แต่กลุ่มผู้สอนจากมหาวิทยาลัยเอกชน จะมีความรู้สึกว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาสำหรับตนในระดับที่มากกว่าผู้สอนจากสถาบันอื่นๆ รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 และวิทยาเขต 2 แต่ในภาพรวมแล้วปัญหาด้านขีดจำกัดด้านความรู้ความสามารถของผู้สอนเป็นปัญหาน้อยที่สุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ เมื่อเทียบกับปัญหาอื่นๆ

ปัญหาผู้สอนขาดความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับวิธีการสอนก็เป็นปัญหาในระดับน้อยเมื่อเทียบกับปัญหาอื่นๆ มีเพียงกลุ่มตัวอย่างสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 วิทยาเขต 2 และ วิทยาเขต 3 มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวนหนึ่งเห็นว่าเป็นปัญหาระดับมากและมากที่สุด โดยเป็นปัญหามากที่สุดสำหรับกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2

สถาบันที่มีปัญหาด้านการขาดการสนับสนุนจากสถาบันที่สุดคือมหาวิทยาลัยเอกชน รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 วิทยาเขต 1 สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ตามลำดับ

ปัญหาการขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอนเป็นปัญหาที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มากกว่าสถาบันอื่นๆ รองลงมาคือ ที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ขณะที่ปัญหาดังกล่าวไม่เป็นปัญหาเลยที่มหาวิทยาลัยเอกชน

มหาวิทยาลัยเอกชนและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลประสบปัญหามากที่สุดด้านจำนวนผู้เรียนในชั้นที่มีมากเกินไป รองลงมาคือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 สถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 สถาบันที่กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านนี้น้อยที่สุดคือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3

ที่น่าสนใจคือปัญหาผู้เรียนไม่พร้อม เป็นปัญหาระดับมากที่สุดที่สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยเอกชน ปัญหาดังกล่าวมีความรุนแรงรองลงมาที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 จะประสบปัญหาเรื่องความไม่พร้อมของผู้เรียนน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันอื่น

ปัญหาสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมไม่เป็นปัญหามากในมหาวิทยาลัยเอกชน ปัญหาดังกล่าวอาจจะพบที่สถาบันอื่นๆ โดยเฉพาะที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1

หากสรุปปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศต่างๆเป็นรายสถาบัน จะพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของสถาบันราชภัฏเรียงจากปัญหาใหญ่ที่สุดไปจนถึงปัญหาน้อยที่